

Revue Piešťany

Zima 2012/2013 Winter 2012/2013

Ročník XLVIII.

Piešťany vstupujú do jubilejného roka

Piešťany is Entering its Jubilee Year

Piešťany im Jubiläumsjahr

Chodník slávy paralympijských víťazov

A Walk of Fame for Paralympic Victors

Der „Walk of Fame“ der Paralympics-Sieger

Fotografia na pamiatku z lekárskeho kongresu, rámcovaná malebnou kulisou jesenného piešťanského parku.
 A photo to commemorate the Medical Congress, framed by the picturesque autumn scenery of the Piešťany park.
 Ein Erinnerungsfoto an den Ärztekongress, eingerahmt von der malerischen Kulisse des herbstlichen Parks von Piešťany

■ Inštitút fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie v Piešťanoch Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave sa stal v dňoch 18. - 20. októbra 2012 hositeľom 11. ročníka Medzinárodného kongresu ISMUS (International Society for Musculoskeletal Ultrasound). Výber miesta konania kongresu (po Kyote, Madride, Varšave a iných mestách Európy) bol zároveň ocenením aktivít Slovenskej spoločnosti pre ultrazvuk v medicíne, založenej MUDr. Jozefom Beňačkom, PhD., ktorá máva svoje konferencie v Kongresovej hale Kúpeľov už od roku 1995. Počas troch dní diskutovalo 140 lekárov z 15 štátov o najnovších poznatkoch v oblasti muskuloskeletárnej sonografie. Na kongrese prednášal aj profesor Reinhard Graf, ktorý je autorom celosvetovo uznávanej metódy hodnotenia vrodených dysplázií bedrového kĺbu pomocou sonografie. Lekári zo Slovenska a Európy, ale aj zo vzdialenejších miest (štyria pricestovali dokonca až z Čeljabinska) mali tak možnosť spoznať nielen modernú medicínu, ale aj krásy slnečných jesenných Piešťan.

Important Medical Congress in Piešťany

■ The Piešťany Institute of Physiotherapy, Balneology and Therapeutic Rehabilitation of the University of St. Cyril and Methodius in Trnava hosted the 11th Annual ISMUS Congress (International Society for Musculoskeletal Ultrasound) on October 18 - 20, 2012. The choice of the venue (after Kyoto, Madrid, Warsaw and other European cities) was at the same time a sign of appreciation of activities of the Slovak Society for Ultrasound in Medicine, established by Dr Josef Beňačka, PhD. Slovak society has held its own conferences in the Spa Congress Hall since 1995. During the three days some 1,240 doctors from 15 countries discussed the latest knowledge in the field of Musculoskeletal Ultrasound. Professor Reinhard Graf, the author of the world-wide accepted method of evaluation of the congenital dysplasia of the hip joints by ultrasound, also gave a speech at the conference. Doctors from Slovakia and Europe, and from more far-away cities such as Chelyabinsk, Russia, (four doctors came from this town) had an opportunity to learn not only about modern medicine, but also about the beauty of sunny Piešťany in autumn.

Wichtiger Ärztekongress in Piešťany

■ Das in Piešťany ansässige Institut für Physiotherapie, Balneologie und therapeutische Rehabilitation an der Universität des heiligen Cyrillus und Methodius in Trnava fungierte in den Tagen vom 18. bis 20. Oktober 2012 als Gastgeber des 11. Internationalen ISMUS-Kongresses (International Society for Musculoskeletal Ultrasound). Die Wahl des Veranstaltungsortes (nach Kyoto, Madrid, Warschau und weiteren europäischen Städten) ist zugleich eine Würdigung der Aktivitäten der Slowakischen Gesellschaft für Ultraschall in der Medizin gewesen. Diese wurde von MUDr. Jozef Beňačka, PhD. gegründet und ihre Konferenzen werden bereits seit 1995 in der Kongresshalle des Heilbades veranstaltet. Insgesamt 140 Ärzte aus 15 Ländern führten während dieser 3-tägigen Zusammenkunft Diskussionen über die aktuellsten Erkenntnisse auf dem Gebiet der muskuloskelettalen Sonographie. Einen Vortrag im Rahmen des Kongresses hielt auch Professor Reinhard Graf, Entdecker der weltweit anerkannten Methode der Auswertung von angeborenen Dysplasien des Hüftgelenkes mithilfe des Ultraschalls. Ärzte aus der Slowakei und anderen europäischen Ländern, aber auch aus entfernteren Regionen (vier von ihnen reisten aus Tscheljabinsk an) bekamen so nicht nur die Gelegenheit, über Neuheiten der modernen Medizin informiert zu werden, sondern auch die Schönheit des von der Sonne erstrahlten, herbstlichen Piešťany kennen zu lernen.

Revue Piešťany, ročník XLVIII.
Kultúrno-spoločenský štvrťročník.
Vydáva Mesto Piešťany.

Šéfredaktor:
Kornel Duffek

Tajomníčka redakcie:
Mgr. Barbora Piovarčiová

Redakčná rada:
Ing. Margita Galová (predsedníčka),
Kornel Duffek,
PhDr. Vladimír Krupa,
Mgr. Drahomíra Moretová,
Mgr. Jana Obertová

Spolupracovali:
PhDr. Robert Bača,
Mgr. Andrej Bolerázsky,
Ing. Remo Cicutto,
Mgr. Martin Kostelník,
MUDr. Pavel Kaňuščák,
Mgr. Jarmila Vilčeková

Foto:

Archív Balneologického múzea,
archív Roberta Baču, archív Alexandra
Urmínskeho, Eva Drobná, Viera Dusíková,
Ing. Vojtech Hank, Jiří Hloušek,
Ing. Tomáš Hudcovič, MUDr. Pavel
Kaňuščák, Peter Kočenda, Ladislav Novák,
Miloš Ottinger, Mgr. Martin Palkovič,
Dušan Vajsabel, Martin Valo, Martin
Viazanko, Mgr. Jarmila Vilčeková

Jazyková úprava:
Kornel Duffek

Preklad nemecký jazyk:
Olga Sulzberger

Preklad anglický jazyk:

The English translation of Revue
Piešťany is provided by SKYPERS
The School of Languages
www.skypers.sk

Grafická úprava:
Re Public group s.r.o., Piešťany

Tlač:
PN print s.r.o., Piešťany

Adresa redakcie:
Revue Piešťany, Námestie SNP č. 3
921 45 Piešťany
tel.: +421 33 7765301
fax: +421 33 7765333
mob.: +421 903 712545
e-mail: sekretariat@piešťany.sk
Reg. č.: EV 396/08

Revue Piešťany - Zima 2012 - 2013 - Winter 2012 - 2013

2-5

Piešťany vstupujú do jubilejného roka (Remo Cicutto)

- Piešťany is Entering its Jubilee Year
- Piešťany im Jubiläumsjahr

6-7

**Novozriadený Rezort
Piešťany sa rozbieha**

(Jarmila Vilčeková)

- The Newly-established Resort Piešťany is up and Running
- Das neu gegründete Resort in Piešťany läuft an

8

**Filmový sviatok
- Cinematik**

(Barbora Piovarčiová)

- Film Festival - Cinematik
- Ein Filmfest - das Cinematik

9

**Otvorenie novej
divadelnej sezóny**

(Kornel Duffek)

- Opening of the New Theatre Season
- Eröffnung der neuen Theatersaison

10

Andrej Chotvác jubiluje

(Kornel Duffek)

- Andrej Chotvác Celebrates a Landmark Birthday
- Andrej Chotvác jubiliert

11-13

Šachový vlak pripomenul dva dávne turnaje v Piešťanoch (Barbora Piovarčiová)

- Chess Train Commemorates Two Piešťany Tournaments that Took Place a Long Ago
- Schach-Zug ließ Erinnerungen an zwei historische Turniere in Piešťany aufleben

14-17

Udalosti - návštevy - stretnutia

(Barbora Piovarčiová)

- Events - Visits - Meetings
- Ereignisse - Besuche - Treffen

18-21

**Bienále architektúry v réžii
piešťanského architekta**

(Kornel Duffek)

- Architecture Biennale as Directed by a Piešťany Architect
- Architektur-Biennale in Regie eines Piešťaner Architekten

22-23

**Nemecký román
o Piešťanoch**

(Barbora Piovarčiová)

- German novel about Piešťany
- Deutscher Roman über Piešťany

24-25

Holokaust neobišiel ani Piešťany

(Barbora Piovarčiová)

- Not Even Piešťany was Spared the Holocaust
- Der Holocaust machte auch vor Piešťany nicht Halt

26-28

Záchrana sochy Najsvätejšej Trojice (Kornel Duffek)

- Saving the Statues of the Holy Trinity
- Rettung der Skulptur der Allerheiligsten Dreifaltigkeit

29-33

Spomienka na hotel Metropole a na jeho majiteľa (Kornel Duffek)

- Memories of the Hotel Metropole and its Owner
- Erinnerung an das Hotel „Metropole“ und seinen Besitzer

34-37

Stopy Antona Kajliča v Piešťanoch (Robert Bača)

- Traces of Anton Kajlich in Piešťany
- Auf den Spuren von Anton Kajlich in Piešťany

38-41

Rudolf Schultz - výrobca ortopedickej obuvi (Martin Kostelník)

- Rudolf Schultz - Producer of Orthopaedic Shoes
- Rudolf Schultz - Hersteller von orthopädischen Schuhen

42-45

Štefánikova etnografická zbierka z Polynézie (Andrej Bolerázsky)

- Štefánik's Ethnographic Collection from Polynesia
- Štefániks ethnografische Sammlung aus Polynesien

46-49

**Severské druhy
vtákov v Piešťanoch**

(Pavel Kaňuščák)

- Northern Species of Birds in Piešťany
- Nördliche Vogelarten in Piešťany

50-53

**Karola Fana
nájdete v parku**

(Barbora Piovarčiová)

- You will Find Karol Fano in the Park
- Karol Fano finden Sie im Park

54-56

Chodník slávy paralympijských víťazov (Barbora Piovarčiová)

- A Walk of Fame for Paralympic Victors
- Der „Walk of Fame“ der Paralympics-Sieger

Obálka/Cover/Titelbild
Tomáš Hudcovič

Vítanie Nového roku v Piešťanoch
Welcoming of the New Year in Piešťany
Neujahrs-Begrüßung in Piešťany

Piešťany
is Entering
its Jubilee Year

Piešťany im
Jubiläumsjahr

Remo Cicutto
primátor mesta Piešťany
Mayor of the town of Piešťany
Bürgermeister der Stadt Piešťany

Nastávající rok 2013 je mimoriadne významný pre naše mesto. Nesie sa totiž v znamení osláv veľkého jubilea - 900. výročia prvej písomnej zmienky o Piešťanoch.

The year 2013 is very important for our town. The coming year brings with it the celebration of our jubilee year - the 900th anniversary of the first written record of the town of Piešťany.

Das kommende Jahr 2013 ist für unsere Stadt von besonderer Bedeutung. Denn es steht im Zeichen der Feierlichkeiten zum 900. Jahrestag der ersten schriftlichen Erwähnung von Piešťany.

Piešťany vstupujú do jubilejného roka

Deväť storočí uplynulo od napísania tzv. Zoborskej listiny, v ktorej sa nachádza aj názov Piešťan v tvare Pescan. Toto okrúhle výročie bude dôvodom na spomienky, bilancovanie, analýzy, stretnutia i ďalšie jedinečné chvíle. A bude i príležitosťou pripomenúť si najdôležitejšie udalosti z histórie nášho mesta, pospomínať si na významné osobnosti z rôznych oblastí života v Piešťanoch, ktoré posúvali naše mesto stále dopredu.

Už v polovici 17. storočia oslávil svojim chválospevom liečivé vlastnosti termálnych prameňov Adam Trajan Benešovský, gróf Jozef Erdődy dal v roku 1822 vybudovať prvé murované kúpeľné budovy, v jeho úsilí pokračoval zanešený lekár Franz Ernest Scherer, zakladateľ Vojenského kúpeľného ústavu. Potom prišla skvelá éra Winterovcov, ktorí zveľadili a preslávili nielen piešťanské kúpele, ale aj samotné Piešťany. Pôsobili tu aj viacerí výnimoční lekári, ako napríklad profesor Štefan Sitaj, architekti, umelci, športovci. Vyrástla tu najlepšia slovenská plavkyňa, päťnásobná olympionička Martina Moravcová, odchovanci piešťanského tenisu hrajú na svetových turnajoch, najnovšie sa v Piešťanoch udomácnila hokejová extraliga...

Súčasťou osláv jubilea by mohlo byť aj vytvorenie symbolickej Siene slávy Piešťan a tá by mala patriť tým, ktorí pre svoje mesto urobili niečo výnimočné a významné. A je ich oveľa viac, ako som stihol vymenovať.

Takéto výročie je aj príležitosťou na stretnutia. Preto pozývam do nášho mesta rodákov, žijúcich mimo Piešťan i mimo našej krajiny. Radi sa s nimi stretneme.

Na erbe Piešťan je barlólámač. Ten bude aj jedným zo symbolov osláv jubilea. Nie je len mužom lámajúcim barlu, ale predstavuje aj človeka, ktorý prekonáva akékoľvek prekážky.

Z malej dedinky, ktorá sa v Zoborskej listine pred 900 rokmi uvádza „len“ ako súčasť majetku kráľa Kolomana, je teraz jedno významné mesto, do ktorého prichádzajú tisíce hostí z rôznych kútov sveta.

◀ Artur Heyer v roku 1894 vytvoril na objednávku Ľudovíta Wintera postavu barlólámača, ktorý sa neskôr dostal aj do mestského erbu. (Zo zbierok Balneologického múzea Piešťany)

Artur Heyer created the statue of the crutch-breaker, commissioned by Ľudovít Winter, which later made its way into the town coat of arms. (Collection of the Balneological Museum in Piešťany)

Auf Bestellung von Ludwig Winter schuf Artur Heyer die Statue des Krückenbrechers, der später ins Stadtwappen aufgenommen wurde. (Aus den Sammlungen des Balneologischen Museums in Piešťany)

Reprofoto Eva Drobná

Nech je rok 2013 počtom veľkých činov minulosti, oslavou prítomnosti a víziou lepšej budúcnosti. Nech každý deň roku 2013 je sviatočný pre celé Piešťany a všetkých Piešťancov. ■

Nine centuries has passed since the writing of the Zobor Scrolls, in which can be found the name Piešťany in the form of Pescan. This major anniversary will be a reason for recollecting, assessment, analysis, meetings and other unique moments. It will also be an occasion to remember the most important events in the history of our town, recall the important figures from various spheres of life in Piešťany, who helped to move our town forward.

In the mid-17th century Adam Trajan Benešovský was glorifying the healing properties of the thermal springs with his hymn. In 1822, Count Jozef Erdődy had the first bricked spa building constructed, where Doctor Franz Ernest Scherer worked, the founder of the Military Spa Institute. Afterwards, followed the great era of the Winter family, who developed and made not only the spa famous, but the town as well. Many superb doctors worked here such as Professor Štefan Sitaj, as well as architects, artists, and sportsmen. The best Slovak Olympic swimmer and five-time medallist Martina Moravcová grew up here, there are also offspring of Piešťany playing tennis around the world, and most recently the Piešťany home hockey team has joined the extra-league...

Part of the jubilee celebrations should also include the symbolic opening of the Piešťany Hall of Fame, which is just one of the many things that has made a special and significant mark on the town. Of course, there are also very more that I didn't have time to mention.

Such an anniversary is an opportunity just to meet. This is precisely why I'm inviting to our town natives of the city living outside Piešťany and, for that matter, outside the country. We would be so glad to see you!

The "crutch-breaker" is on Piešťany's coat of arms. He is also one of the symbols of the jubilee celebrations. He is not just a man who breaks his crutches, but he also represents a person who is able to overcome any obstacle.

◀ Socha rytiera Rolanda, symbolického ochrancu radnice, na veži starej budovy piešťanskej radnice.

The Knight, a symbolic guard of the Town Hall, on the tower of the former Piešťany Town Hall.

Die Statue des Ritters Roland, der als symbolischer Beschützer des Rathauses galt, auf dem Dach des alten Gebäudes des Rathauses von Piešťany

Foto Kornel Duffek

▲ Pešia zóna z vtácej perspektívy.
Aerial view of the pedestrian zone.
Die Fußgängerzone aus der Vogelperspektive

From a small village, which appeared in the Zobor Scrolls over 900 years ago as "only" part of the estate of King Koloman, has since become a well-known town, visited by thousands of guests from all corners of the world.

Let 2013 pay tribute to the great deeds of the past, by celebrating the present and the vision for a better future. Let every day of 2013 be a celebrated holiday for Piešťany and for all of its inhabitants. ■

Ganze neun Jahrhunderte sind vergangen, seit die so genannte Zobor-Urkunde unterzeichnet wurde, in der auch der Name von Piešťany in der Form „Pescan“ figuriert. Und dieser runde Jahrestag wird sicher ein Anlass für Erinnerungen, Schlussfolgerungen, Analysen, Treffen und viele einzigartige Momente sein. Gleichzeitig wird er auch eine Gelegenheit bieten, die bedeutendsten Ereignisse in der Geschichte unserer Stadt aufleben zu lassen, zusammen mit den Erinnerungen an herausragende Persönlichkeiten aus verschiedenen Bereichen des öffentlichen

Lebens in Piešťany, die unsere Stadt immer weiter nach vorn brachten.

Bereits in der Mitte des 17. Jahrhunderts feierte Adam Trajan Benešovský mit seiner Lobeshymne die heilenden Wirkungen der Thermalquellen; im Jahre 1822 ließ der Graf Joseph Erdődy die ersten Kurbauwerke in Massivbauweise errichten, seine Bemühungen setzte anschließend der engagierte Arzt Franz Ernest Scherer, Begründer des Militär-Kursanatoriums, fort. Es folgte die glanzvolle Ära der Winters, die nicht nur dem hiesigen Heilbad, sondern auch der Stadt Piešťany Prosperität und Ruhm brachte. Ihre Wirkungsstätte hatten hier auch

Foto Peter Kočenda

mehrere hervorragende Ärzte, darunter Professor Štefan Sitaj, Architekten, Künstler und Sportler. Hier wuchs die beste slowakische Schwimmerin und fünffache Olympia-Teilnehmerin Martina Moravcová auf, der Tennis-Nachwuchs aus Piešťany mischt auf Weltturnieren mit und seit neuestem ist hier die Eishockey-Extraliga heimisch geworden...

Ein Teil der Jubiläumsfeierlichkeiten könnte auch die Gründung einer symbolischen „Hall of Fame“ von Piešťany sein, in der all diejenigen, die für ihre Stadt etwas Außergewöhnliches und Bedeutendes gemacht haben, ihren Platz

haben sollen. Und von denen gibt es viel mehr, als hier genannt werden könnte.

Ein Jahrestag wie dieser ist auch ein Anlass für Treffen. Deshalb lade ich alle, die hier geboren wurden und außerhalb unserer Stadt oder unseres Landes leben, nach Piešťany ein. Wir würden uns über ein Treffen mit ihnen sehr freuen.

Auf dem Stadtwappen von Piešťany ist der Krückenbrecher zu sehen. Er wird auch eines der Symbole der Jubiläumsfeierlichkeiten sein. Er stellt nicht nur einen Mann dar, der seine Krücke bricht, sondern auch ein Sinnbild eines Menschen, der jede Art von Hindernissen überwindet.

Aus dem kleinen Dorf, das in der Zobor-Urkunde vor 900 Jahren „nur“ als ein Bestandteil des Dominiums von König Koloman erwähnt wird, ist heute eine bedeutende Stadt geworden, die von tausenden Besuchern aus allen Ecken der Welt aufgesucht wird.

Möge das Jahr 2013 eine Hommage an die großen Taten der Geschichte und an die Gegenwart werden, und eine Vision für eine bessere Zukunft schaffen. Und möge jeder einzelne Tag des Jahres 2013 zum Feiertag für ganz Piešťany und all seine Bewohner werden. ■

The Newly-established
Resort Piešťany
is up and Running

Das neu gegründete
Resort in Piešťany
läuft an

Jarmila Vilčeková

Novozriadený Rezort Piešťany sa rozbieha

Foto Jarmila Vilčeková

▲ Prezentácia pred britskými médiami.
Presentation in front of the British media.
Präsentation vor den britischen Medien

Najskôr prišla ponuka Slovenskej agentúry cestovného ruchu (SACR) participovať na sérii propagačných podujatí počas Letných olympijských hier v Londýne. Rezort Piešťany sa v dňoch 5. - 7. augusta 2012 predstavil priamo v Slovenskom dome, ako aj vo fan zóne Sports baru. Zámerom SACR bolo zrealizovať počas najvýznamnejšieho športového podujatia na svete – olympijských hier - komplexnú prezentáciu Slovenska ako krajiny cestovného ruchu. Účasť na tomto podujatí bola o to dôležitejšia, že zo slovenských kúpeľných miest sa jej zúčastnili iba Piešťany.

Viaceré britské médiá prijali pozvanie na media breakfast /raňajky pre médiá/. Novinári z Travel Channel, Travel Minds a ďalších printových a elektronických médií sa zaujímali hlavne o produkty a služby Slovenských liečebných kúpeľov, ale tiež hotelov Máj, Sandor Pavillon

Pri nedávnom zakladaní Oblastného združenia cestovného ruchu - Rezort Piešťany sa ozývali aj pochybovačné hlasy o potrebe takejto inštitúcie. Dnes má rezort za sebou už prvé výsledky.

The recent establishment of the Regional Tourism Association - Resort Piešťany - was initially met with voices doubting the need for such an institution. Today the resort has its first results under its belt.

Anlässlich der unlängst stattgefundenen Gründung des Regionalen Tourismus-Verbandes-Resort Piešťany wurden auch einige zweifelnde Stimmen laut, welche die Notwendigkeit einer solchen Institution infrage stellten. Heute kann das Resort auf die ersten Ergebnisse zurück blicken.

a Park. Novinárov zaujala aj história hotela Thermia Palace a program k 100. výročiu jeho otvorenia. Touroperátorov zase najviac zaujal fakt, že naše mesto disponuje liečivým sírnym bahnom a sírnou vodou, ktoré sa využívajú na liečebné procedúry. Ako sa podľa SACR vyjadrili viacerí britskí žurnalisti: „Slovensko je ideálne miesto pre Britov na dovolenku.“

Druhou dobrou správou je, že predstavenstvo Rezortu Piešťany sa rozhodlo zafinancovať - z vlastných prostriedkov a zo štátnej dotácie - nedokončenú druhú časť revitalizácie potoka Dubová v objeme okolo 18 000 eur. Ide okrem iného o osadenie fitness prvkov, ktoré môžu slúžiť aj pre seniorov. V projekte je uvažované aj s vybudovaním malého ostrovčeka pre vodné vtáctvo. Vznikne tak ďalšia zóna oddychu a relaxu v Piešťanoch. ■

The first offer came from the Slovak Tourism Agency (STB) to participate in a series of promotional events during the Summer Olympics in London. Between August 5 -7, 2012, the Resort Piešťany introduced itself at the Sports bar in the fan zone. The main goal of the STB was to conduct a comprehensive presentation of Slovakia as a tourist destination during the most important sporting event in the world. Participation in this event was all the more important as, from Slovak spa towns, only Piešťany took part.

Several British media accepted an invitation to the "media breakfast". Journalist from the Travel Channel, Travel Minds and other print and electronic media were mainly interested in the products and services of the Slovak Health Spa, as well as those of the hotels Maj, Sandor Pavillion, and Park. Journalists were also interested in the history

of the Hotel Thermia Palace and the program for the centennial anniversary of its opening. Tour operators were once again most interested in the fact that our town has its own healing sulphur mud and water, which is used in curative treatments. According to the STB, several British journalists said: "Slovakia is an ideal holiday destination for Brits."

Another good piece of news is that the Resort Piešťany board has decided to finance, from its own funds and state grants, the completion of the second part of the revitalization of the Dubová stream in the amount of approximately 18,000 euros. This mostly consists of the installation of benches and waste bins as well as the construction of a park with exercise equipment for seniors, and perhaps a small island for waterfowl as well. This will create another zone of rest and relaxation in Piešťany. ■

Zuerst kam ein Angebot der Slowakischen Agentur für Reiseverkehr (SACR), an einer Reihe von Werbeveranstaltungen im Rahmen der Olympischen Sommerspiele in London mitzuwirken. Das Resort Piešťany präsentierte sich zwischen dem 5. und 7. August 2012 sowohl direkt im "Slowakischen Haus" als auch in der Fan-Zone der Sports-Bar. Das Ziel der SACR war es, während des weltweit bedeutendsten Sportereignisses - der Olympischen Spiele - eine umfassende Präsentation der Slowakei als Tourismusland darzubieten. Die Teilnahme an dem Event war umso wichtiger, da Piešťany die einzige der slowakischen Kurstädte war, die diesem beizuhönte.

Gleich mehrere britische Medien nahmen die Einladung zum Pressefrühstück an. Journalisten des Travel Channel, Travel Minds und weiterer Print- und Elektronikmedien interessierten sich vorwiegend für die Produkte und Dienstleistungen des Slowakischen Heilbades, aber auch der Hoteleinrichtungen „Máj“, „Sandor Pavillon“ und „Park“. Die Aufmerksamkeit der Pressevertreter weckte auch die Geschichte des Hotels Thermia Palace sowie das Programm zum 100. Jahrestag seiner Eröffnung. Reiseveranstalter zeigten sich wiederum am stärksten von dem Umstand beeindruckt, dass unsere Stadt über heilkräftigen Schwefelschlamm und schwefelhaltiges Wasser verfügt, die zu therapeutischen Zwecken verwendet werden. Und wie laut SACR mehrere britische Journalisten äußerten, „ist die Slowakei ein idealer Ort für britische Urlauber“.

Eine zweite positive Nachricht ist, dass der Vorstand des Resorts Piešťany beschloss, aus eigenen Mitteln und mit Hilfe staatlicher Zuwendungen, die Finanzierung des unvollendeten zweiten Teils der Revitalisierung des Baches Dubová, in einem Gesamtvolumen von etwa 18 000 Euro, zu übernehmen. Vorgesehen ist unter anderem das Aufstellen von Parkbänken und Abfallbehältern, aber auch die Errichtung eines Aktiv-Platzes für Senioren mit Trainingsgeräten und eventuell sogar auch einer kleinen Insel für Wasservögel. So entsteht in Piešťany eine weitere Zone zur Erholung und Entspannung. ■

Foto: www.cinematik.sk

▲ Z recepcie k otvoreniu MFF Cinematik - zľava primátor mesta Piešťany Remo Cicutto, výkonný riaditeľ festivalu Tomáš Klenovský, čestná riaditeľka Božidara Turzonovová, generálny riaditeľ Sekcie médií, audiovizie a autorského práva na Ministerstve kultúry SR Anton Škreko a producent Patrik Pašš.

From the reception at the opening of the International Film Festival Cinematik - from the left Mayor of Piešťany Remo Cicutto, Executive Director of the festival Tomáš Klenovský, Honorary Director Božidara Turzonovová, General Director of the Department of Media, Audiovisual Arts and Copyrights at the Slovak Ministry of Culture Anton Škreko and producer Patrik Pašš.

Beim Empfang anlässlich der Eröffnung des internationalen Filmfestivals „Cinematik“ - von links der Bürgermeister der Stadt Piešťany Remo Cicutto, Geschäftsführer des Festivals Tomáš Klenovský, die Ehrendirektorin Božidara Turzonovová, der Generaldirektor der Sektion Medien, Audiovisuelles und Urheberrechte am Kultusministerium der Slowakischen Republik, Anton Škreko, und der Produzent Patrik Pašš

■ Už po siedmykrát sa Piešťany na jeden týždeň stali centrom medzinárodného filmového festivalu. Premietalo sa takmer stále a takmer všade, čísla hovoria za všetko: 123 premietnutých titulov, z toho 70 celovečerných a 53 krátkometrážnych. Cinematik, to však nie je iba filmový festival. Je to sviatok filmu, na ktorý sa každoročne tešia a prichádzajú stovky nadšencov pohyblivých obrázkov. O tom, že festival chce ponúknuť viac, než len premietanie filmov svedčí aj fakt, že v Edícii Cinematik vyšla tento rok už druhá publikácia, venovaná filmu s tematikou zločinu. ■

Film Festival - Cinematik

■ For the seventh time Piešťany became the centre of an international film festival for one week. Films were shown practically everywhere and non-stop. The numbers tell the tale: 123 screened films, of which 70 were full feature films and 53 short films. However,

Filmový sviatok Cinematik

Barbora Piovarčiová

Cinematik is not only a film festival. It's also a celebration of film, which every year is anticipated and attended by hundreds of fans of moving pictures. The fact that the festival wants to offer more than just the screening of films can be seen by the fact that this year saw the second release of the publication Edition Cinematik devoted to films about crime. ■

Ein Filmfest - das Cinematik

■ Bereits zum siebten Mal wurde Piešťany für eine Woche zum Zentrum dieses

internationalen Filmfestivals. Vorführungen liefen beinahe ununterbrochen und überall und folgende Zahlen sprechen für sich: 123 vorgesehene Titel, davon 70 Spielfilme und 53 Kurzproduktionen. Cinematik jedoch ist nicht nur irgendein Filmfestival, es ist ein Fest des Films, dem hunderte von Liebhabern bewegter Bilder alljährlich entgegen fiebern und es besuchen kommen. Davon, dass das Festival mehr als nur die Vorführung von Filmen bieten möchte, zeugt auch die Tatsache, dass in der Edition „Cinematik“ in diesem Jahr bereits die zweite Publikation erschien. Sie widmet sich Filmen zum Thema Verbrechen. ■

Otvorenie novej divadelnej sezóny

Kornel Duffek

■ Ešte predtým, než si posadali diváci do hľadiska Domu umenia na slávnostné otvorenie 32. divadelnej sezóny, uskutočnila sa derniéra výstavy Tri dámy slovenského divadelného kostýmu, ktorá bola sprístupnená od 3. 9. 2012. Tie tri dámy sú menovite Ludmila Purkyňová, Helena Bezáková a Stanislava Vaníčková. Kto sa v kostýmovej tvorbe trochu orientuje, tak vie, že ide o zakladateľské osobnosti slovenského moderného divadelného kostýmu. Túto jedinečnú výstavu pripravil Divadelný ústav Bratislava.

Činohra Slovenského národného divadla v Bratislave vstúpila do novej sezóny komornou hrou britského autora Ronalda Harwooda: Kvarteto. V hlavných úlohách sa predstavili Mária Kráľovičová, Marián Geisberg, Emil Horváth, ktorý bol aj režisérom, a Božidara Turzonovová. Hra v duchaplných dialógoch priblížila pocity niekdajších slávnych operných spevákov, ktorí sa stretli v domove dôchodcov a spomínali na lepšie časy. Každý sa inak vyrovnával s novou situáciou. Herecké výkony všetkých protagonistov si vynútili dlhotrvajúci potlesk. ■

Opening of the New Theatre Season

■ Even before the audience took their seats in the House of Art for the ceremonial opening of the 32nd theatre season, the final exhibition of the Three Ladies of Slovak Theatrical Costumes, which had been running since September 3, 2012, took place. The names of these three women are Ludmila Purkyňová, Helena Bezáková and Stanislava Vaníčková. Those who know a little something about costume design, would know that these names represent the founding figures of modern Slovak theatre costume. This unique exhibition was prepared by the Theatre Institute of Bratislava.

The Slovak National Theatre began its new season with the dramatic play by the British author Ronald Harwood: Quartet. The main roles were performed by Mária Kráľovičová, Marián Geisberg, Emil Horváth, who was also the director, and Božidara Turzonovová. The play with its witty dialogue captures the feelings of one-time famous opera singers, who meet in a nursing home and recall better times. Each has come to terms differently with their new situation. The actors' performances of each of the protagonists were rewarded with a long-lasting applause. ■

Eröffnung der neuen Theatersaison

■ Noch bevor das Publikum im Zuschauerraum des Hauses der Kunst seine Plätze einnahm, um der feierlichen Eröffnung der 32. Theatersaison beizuwohnen, fand die Darniere der Ausstellung „Drei Damen des slowakischen Theaterkostüms statt, deren Tore seit dem 3. 9. 2012 für Besucher eröffnet waren. Die drei Damen sind namentlich Ludmila Purkyňová, Helena Bezáková und Stanislava Vaníčková. Wer sich im Bereich der Kostümbildung etwas auskennt, weiß, dass es sich um die Begründerinnen des modernen slowakischen Theaterkostüms handelt. Diese einmalige Ausstellung wurde von dem Theaterinstitut in Bratislava veranstaltet.

Das Schauspiel des Slowakischen Nationaltheaters in Bratislava läutete die neue Saison mit dem Kammerspiel „Quartet“ des britischen Autors Ronald Harwood ein. In den Hauptrollen präsentierten sich Mária Kráľovičová, Marián Geisberg, Emil Horváth, der gleichzeitig auch die Regie führte, und Božidara Turzonovová. In geistreichen Dialogen offenbarte das Theaterstück die Gefühlswelt einstiger Opernsänger, die einander in einem Altersheim begegneten und gemeinsam in Erinnerungen an die vergangenen, besseren Zeiten schwelgten. Jeder von ihnen wurde mit der neuen Situation anders fertig. Die schauspielerischen Leistungen aller Protagonisten sorgten für einen langanhaltenden Beifall. ■

■ Dizajnér a sochár Andrej Chotvác - známa osobnosť piešťanského kultúrneho života - vstúpil v tomto roku medzi sedemdesiatnikov. V rokoch 1970 – 1976 absolvoval štúdium priemyselného dizajnu na Vysoké škole výtvarných umení v Bratislave v triede profesorov Václava Kautmana a Alexandra Trizuljaka. Špecializoval sa na návrhy karosérií automobilov a strojov či kapotáží ultralightových lietadiel. Po ukončení štúdií sa paralelne venoval aj sochárstvu. Od roku 1978 sa prezentoval na výstavách Socha piešťanských parkov. Na týchto konfrontáciách sochárskej tvorby sa zúčastnil viac ako desaťkrát. V roku 2008 vytvoril dve varianty návrhu sochy Ľudovíta Wintera, ktoré sú v majetku Balneologického múzea v Piešťanoch. Na tohtoročnú výstavu SPP vytvoril plastiku Piešťanské bahno, ktorá sa vyznačuje čistými tvarmi a modernou poetikou. V jeho ateliéri vznikol aj plagát pre 30. ročník tohto podujatia. ■

Andrej Chotvác Celebrates a Landmark Birthday

■ The designer and sculptor Andrej Chotvác – a well-known figure from the cultural life of Piešťany – joined the club of those in their 70's. Between 1970 and 1976, he studied industrial design at the Academy of Fine Arts in Bratislava under Václav Kautman and Alexander Trizuljak. He specialized in

▲ Andrej Chotvác so svojou najnovšou sochou - Piešťanské bahno, sadra, 2012.
Andrej Chotvác with his newest statue - Piešťany Mud, plaster, 2012.
Andrej Chotvác mit seiner neuesten Skulptur - „Schlamm von Piešťany“, Gips, 2012.

Andrej Chotvác jubiluje

Kornel Duffek

designing the bodies of car and machinery and the fairing of ultra-light airplanes. After completing his studies he simultaneously devoted his time to sculpting as well. Since 1978, he has shown his works at the exhibition of The Statues of Piešťany Parks (SPP). He has participated in this exhibition of sculpted creations more than ten times. In 2008, he created two different options of a design for a statue of Ľudovít Winter, which are now the property of the Balneological Museum in Piešťany. For this year's SPP exhibition he created the sculpture "Piešťany Mud", which is characterized by its clear forms and modern poetry. He also created the poster for the 30th anniversary of this event in his studio. ■

Andrej Chotvác jubiliert

■ Der Designer und Bildhauer Andrej Chotvác – eine bekannte Persönlichkeit der Kulturszene von Piešťany – trat in diesem Jahr der Riege der 70-Jährigen bei. In den

Jahren 1970 bis 1976 absolvierte er ein Industriedesign-Studium an der Hochschule für bildende Künste in Bratislava, bei den Professoren Václav Kautman und Alexander Trizuljak. Chotvác spezialisierte sich auf Entwürfe von Automobilkarosserien und der Verkleidung von Ultraleichtflugzeugen. Nach dem Abschluss seines Studiums widmete er sich parallel auch der Bildhauerei. Seit 1978 präsentierte er seine Werke auf den Ausstellungen „Statue der städtischen Parks von Piešťany“. An diesen „Konfrontationen“ des bildhauerischen Schaffens nahm er insgesamt mehr als zehn Mal teil. Im Jahre 2008 schuf er zwei Entwurfsvarianten für eine Skulptur von Ludwig Winter, die sich im Besitz des Balneologischen Museums in Piešťany befinden. Für die diesjährige Ausstellung „Statue der städtischen Parks von Piešťany“ kreierte er die Plastik „Schlamm von Piešťany“ (slowakisch: Piešťanské bahno), die sich durch klare Formen und moderne Poetik auszeichnet. In seinem Atelier entstand auch das Plakat zum 30. Jubiläum dieser Veranstaltung. ■

Šachový vlak pripomenul dva dávne turnaje v Piešťanoch

Foto Barbora Piovarčiová

▲ Šachový veľmajster Ján Plachetka pri simultánnej hre v šachovom vlaku na zastávke v Piešťanoch.
Chess grandmaster Ján Plachetka played a simultaneous chess game on the Chess Train stopping in Piešťany.
Schachweltmeister Ján Plachetka während eines Simultanspiels im Schach-Zug, beim Zwischenstopp in Piešťany.

Šachové turnaje patrili v minulom storočí k mimoriadne obľúbeným podujatiam. Usporadúvali sa v rôznych mestách sveta. Piešťany, samozrejme, neboli výnimkou. Kúpeľná atmosféra mesta im navyše dodávala okrem puncu vznešenosti aj mnohé iné výsady.

Chess tournaments were very popular events of the last century. They were organised in various towns and cities around the globe. It is understood that Piešťany was one of them. The spa town atmosphere granted them a special hallmark of grandeur and other privileges.

Schachturniere zählten im vergangenen Jahrhundert zu den besonders beliebten Veranstaltungen. Sie wurden in verschiedensten Städten ausgetragen und Piešťany gehörte natürlich dazu. Und die Kurstadt-Atmosphäre verlieh ihnen zudem, neben dem Siegel der Erhabenheit, auch viele andere Privilegien.

Chess Train
Commemorates
Two Piešťany
Tournaments that
Took Place a Long Ago

Schach-Zug ließ
Erinnerungen an zwei
historische Turniere in
Piešťany aufleben

Barbora Piovarčiová

▲ V novootvorenom hoteli Thermia Palace sa v roku 1912 hral medzinárodný majstrovský šachový turnaj.
An international champion chess tournament was held in the newly opened Thermia Palace Hotel in 1912.
In dem neu eröffneten Hotel Thermia Palace wurde im Jahre 1912 ein internationales Meisterschaftsturnier im Schach ausgetragen.

Práve tento rok si pripomínáme dva historicky významné šachové turnaje, ktoré sa konali v Piešťanoch. Už sto rokov uplynulo odvtedy, čo sa v našom meste konal turnaj s účasťou osemnástich hráčov. Vtedy ho vyhral Gejza Maróczy. Stretlo sa tu viacero významných šachistov svojej doby na čele s Akibom Rubinsteinom. Turnaj priniesol viaceré zaujímavé momenty. V sále vraj bolo neprimerane teplo a zlý vzduch, no napriek tomu o kvalite šachu svedčí aj fakt, že sa jednej z partii udelila „Cena za krásu“. Štrnásť hráči boli navyše ocenení bohatými cenami od vtedajšieho riaditeľa kúpeľov Ľudovíta Wintera. Medzi cenami bolo dokonca aj auto. O nič menej významný bol aj turnaj organizovaný o desať rokov neskôr, v roku 1922. Išlo vlastne o prerušený „druhý ročník“ turnaja z roku 1912. Desaťročnú pauzu mu dalo rozpútanie prvej svetovej vojny. Brayerov memoriál dal možnosť popasovať sa s mozgovými závitmi súpera deväťnástim šachistom.

Staré tradície šachu v Piešťanoch pripomenul aj Šachový vlak. Na cestu sa

vychádzal 12. 10. 2012 z Prahy. Jeho ďalšie zastávky boli Drážďany - Vratislav - Piešťany - Viedeň a návrat do Prahy. V piatich stredoeurópskych štátoch sa zastavil vždy iba v jednom meste. Do Piešťan dorazil v nedeľu 14. 10. Šach vo vlaku si zahralo 46 šachistov z desiatich krajín. Boli medzi nimi amatéri i významní hráči. Šachová akcia v tomto roku nadobudla aj nový benefičný rozmer. Mesto Piešťany v spolupráci s ADEL Medical Center pripravili šachovú simultánku so slovenským šachovým veľmajstrom Jánom Plachetkom. Štartovné išlo na liečbu malej Piešťanky Ley Jesenskej. ■

Two historically significant chess tournaments were held in Piešťany and have been commemorated this year.

One hundred years ago a tournament of eighteen players took place in our

town. The winner was Gejza Maróczy. A number of outstanding chess players of that time met here, one of them was Akiba Rubinstein. The tournament provided several interesting moments. The atmosphere in the hall was excruciatingly hot and suffocating; however the chess game was very good and during the tournament a "Prize for Beauty" was awarded to one of the games. In addition, fourteen players were awarded expensive prizes by the then director of the spas Ľudovít Winter. Even a car was among the prizes.

A tournament organised a decade later in 1922 was of the same significance. It was a suspended "second edition" of the 1912 tournament. The ten-year break was due to World War I. Nineteen players challenged the brain cells of their competitors participating in the Brayer memorial.

The old chess traditions of Piešťany were also commemorated by the appearance of the Chess Train. Its journey started on October 12, 2012, in Prague. It stopped in Dresden, Vratislav, Piešťany

▲ O desaťročie neskôr - v roku 1922 - bol dejiskom šachového turnaja Grand Hotel Royal.
A decade later in 1922 a chess tournament took place in Grand Hotel Royal.
Ein Jahrzehnt später - im Jahre 1922 - wurde das Grand Hotel Royal zum Austragungsort des Schachturniers.

and Vienna and then returned to Prague. In each of the five Central European countries it stopped in one town only. It arrived in Piešťany on Sunday, October 14. Forty-six chess players from ten countries played chess on the train. They included amateur as well as professional players.

This year's edition of the chess project had a new - fundraising character. The town of Piešťany together with the ADELI Medical Centre, organised a simultaneous chess game with Slovak chess grandmaster Ján Plachetka. The starting fee is being used for the treatment of little Lea Jesenská from Piešťany. ■

■

Gerade in diesem Jahr erinnern wir uns an zwei historisch bedeutende Schachturniere, die in Piešťany ausgetragen wurden. Ganze einhundert Jahre sind vergangen, seitdem in unserer Stadt ein Schachturnier mit einer Teilnahme von 18 Spielern

statt fand. Der damalige Sieger im Wettkampf war Gejza Maróczy. Zusammen gekommen waren jedoch mehrere namhafte Schachspieler dieser Zeit, mit Akiba Rubinstein an der Spitze. Das Turnier bot einige interessante Momente. Im Turniersaal herrschten angeblich unverhältnismäßig hohe Temperaturen und schlechte Luft, trotz dessen spricht für das Niveau dieser Veranstaltung die Tatsache, dass in ihrem Verlauf eine der Partien mit dem „Schönheitspreis“ ausgezeichnet wurde. Darüber hinaus wurden 14 Schachspieler mit großzügigen Preisen von dem damaligen Kurdirektor Ludwig Winter ausgezeichnet. Darunter befand sich sogar ein Auto. Diesem Wettkampf stand das ein Jahrzehnt später, im Jahre 1922 veranstaltete Turnier, in nichts nach. Dabei ging es im Grunde um die abgebrochene 2. Folge des Turniers aus dem Jahr 1912. Die zehnjährige Pause bescherte dem Event der Ausbruch des 1. Weltkrieges. Das „Brayer-Memorial“ bot insgesamt 19 Schachspielern die Chance, es mit den Gehirnwindungen des Gegners aufzunehmen.

An die altbewährte Schach-Tradition in

Piešťany erinnerte auch der Schach-Zug. Seine Fahrt nahm er am 12. 10. 2012 in Prag auf. Seine weiteren Stationen waren Dresden – Breslau – Piešťany – Wien und die Endstation war erneut Prag. In fünf europäischen Ländern hielt er jedes Mal nur in einer einzigen Stadt an. In Piešťany kam er am Sonntag, dem 14. 10. an. Insgesamt 46 Schachspieler aus zehn Ländern konnten in diesem Jahr beim Schachspiel im Zug ihr Können beweisen. Darunter befanden sich sowohl Amateure als auch Spieler von Rang. Die „Schachaktion“ bekam in diesem Jahr auch eine neue, wohltätige Dimension. In Zusammenarbeit mit dem „ADELI Medical Center“ organisierte die Stadt Piešťany eine simultane Schachpartie mit dem Schachweltmeister Ján Plachetka. Die Startgebühr kam der Therapie der kleinen Lea Jesenská aus Piešťany zugute. ■

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Eva Drobňá

Presne v deň nedežitých 85. narodenín Augustína Rebra - 28. 8. 2012 – bola v Balneologickom múzeu slávnostne otvorená časť reінstalovanej expozície, venovanej tomuto významnému piešťanskému hydrogeológovi a balneohistorikovi. Riaditeľ múzea Vladimír Krupa vo svojom príhovore upriamil pozornosť na činnosť A. Rebra, ktorý v expozícii dostal miesto hneď vedľa profesora Otu Hynieho (vľavo), zakladateľa českej hydrogeológie.

The opening ceremony of a part of a reinstalled exhibition dedicated to Augustín Rebro, significant hydrogeologist and balneohistorian of Piešťany, took place at the Balneological Museum on August 28, 2012, - the day which Augustín Rebro would have celebrated his 85th anniversary. In his speech Vladimír Krupa, Director of the Museum, focused on the activities of A. Rebro, whose position within the frame of the exhibition is directly next to Professor Ota Hynie (on the left), founder of the Czech hydrogeology.

Auf den Tag genau zum 85. Geburtstag von Augustín Rebro – am 28. August 2012 – fand im Balneologischen Museum die feierliche Eröffnung eines Teils der re-installierten Exposition statt, gewidmet dem Andenken an diesen bedeutenden Hydrogeologen und Kurhistoriker aus Piešťany. In seiner Ansprache lenkte der Leiter des Museums, Vladimír Krupa, den Fokus der Aufmerksamkeit auf die Tätigkeit von A. Rebro, der in dieser Exposition einen Platz gleich neben Professor Ota Hynie (links), dem Begründer der tschechischen Hydrogeologie, bekam.

Foto Barbora Piovarčiová

► Nada Mikolášiková - Ábelová študovala na Vysokej škole umelecko-priemyselnej v Prahe. V roku 1990 sa stala prvou súkromnou majiteľkou galérie na Slovensku. Od roku 2006 sa začala venovať aj vlastnej tvorbe. Tohtoročné životné jubileum (70) si pripomenula dvomi výstavami. Prvá bola v Dome umenia pod názvom Inventúra Recykel, druhá - Recykel 2 - na ňu nadväzovala a konala sa v galérii Fontána. Autorka pri tvorbe povyšuje staré, už nepotrebné veci do umeleckej roviny.

Nada Mikolášiková - Ábelová studied at the Academy of Arts, Architecture and Design in Prague. In 1990 she was the first owner of a private gallery in Slovakia. Since 2006 she has dedicated herself to her

own artistic work. This year she celebrated her 70th anniversary with two exhibitions. The first - "Inventúra Recykel", took place in the House of Art. The subsequent exhibition, "Recykel 2", was installed in the Fontána Gallery. In her work, she rearranges old and useless things to a higher artistic level.

Nada Mikolášiková - Ábelová studierte an der Hochschule für Kunst und Design in Prag. Im Jahre 1990 wurde sie die erste Privatbesitzerin einer Galerie in der Slowakei. Seit 2006 widmet sie sich auch ihrem eigenen Schaffen. Ihr diesjähriges Lebensjubiläum (70) feierte sie mit zwei Ausstellungen. Die erste, mit dem Titel „Inventur Recykel“ fand im Haus der Kunst statt, die zweite - „Recykel 2“ - wurde als Fortsetzung der ersten konzipiert und in der Galerie „Fontána“ gezeigt. Die Autorin erhebt in ihrer Schöpfung alte, nicht mehr brauchbare Gegenstände auf eine künstlerische Ebene.

Do Vojenského historického múzea v Piešťanoch pribudol MIG-29A. Od veliteľa Zmiešaného krídla Sliach Vladimíra Lisého ho slávnostne prevzal riaditeľ Vojenského historického ústavu podplukovník Miloslav Čaplovič. Slávnosť sa konala pri príležitosti Dňa ozbrojených zložiek a záchranných systémov. Deň ozbrojených zložiek sa v tomto roku prvý raz konal počas víkendu, čo sa pozitívne prejavilo v návštevnosti.

The Museum of Military History in Piešťany has acquired a MIG-29A jet plane. Vladimír Lisý, Commander of the air force unit "Zmiešané krídlo Sliach", ceremonially delivered the supersonic fighter to Lieutenant Colonel Miloslav Čaplovič, Director of the Institute of Military History. The ceremony was held on the occasion of the Day of Armed Forces and Rescue Systems. This year for the first time, the Day of Armed Forces was held during a weekend and therefore attracted many more visitors.

Der Bestand des Historischen Militärmuseums in Piešťany ist um eine MIG-29A reicher. Der Leiter des Instituts für Militärgeschichte, Oberstleutnant Miloslav Čaplovič, übernahm sie feierlich von dem Kommandanten der Flugeinheit „Zmiešané krídlo“ der militärischen Flugbasis Sliach, Vladimír Lisý. Die Feier wurde anlässlich des Tages der Streitkräfte und Rettungssysteme veranstaltet. Der Tag der Streitkräfte fand in diesem Jahr zum ersten Mal an einem Wochenende statt, was sich positiv auf die Besucherzahl auswirkte.

Foto Barbora Piovarčiová

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Martin Palkovič

◀ Šesťdesiat výtvarníkov zo Slovenska, Čiech, Maďarska, Poľska, Rumunska, Škótska, Indie, Ruska, Arménska, Austrálie a USA sa predstavilo na 5.ročníku Young Art Show. Za týmto úspešným projektom, ktorý je zameraný najmä na študentov a absolventov domácich a zahraničných vysokých umeleckých škôl, stojí Martin Ševčovič. Súčasťou vernisáže už tradične bývajú módné prehliadky mladých návrhárov.

Sixty artists from Slovakia, Czech Republic, Hungary, Poland, Romania, Scotland, India, Russia, Armenia, Australia and The United States presented their work on the fifth Young Art Show. This successful project has focused mainly on students and graduates from Slovak and foreign academies of arts and has been organised by Martin Ševčovič. The opening ceremony is traditionally accompanied by a fashion show of young fashion designers.

60 bildende Künstler aus der Slowakei, Tschechien, Ungarn, Polen, Rumänien, Schottland, Indien, Russland, Armenien, Australien und den USA stellten sich im Rahmen der 5. „Young

Art Show“ vor. Im Hintergrund dieses erfolgreichen Projektes, dessen Fokus sich vor allem auf Studenten und Absolventen in- und ausländischer Hochschulen für Kunst richtet, steht Martin Ševčovič. Einen Bestandteil der Vernissage bilden schon traditionell Modeshows junger Designerinnen.

S letom sa Piešťany rozlúčili už tradične – Victoriou regiou a kvetinovým korzom. Tento rok sa niesol v duchu osláv storočnice Hotela Thermia Palace. Alegorické vozy oslavovali toto jubileum naozaj pestro. Či už v podobe Sisi Bavorskej, Stromu života či veľkolepej oslavy s tortou a sektom. Tento rok sa v rámci podujatia Victoria Regia otvorila Sieň slávy, do ktorej bola uvedená dlhoročná záhradná architektka Soňa Švecová.

Piešťany said good-bye to the summer in its traditional way - with Victoria Regia (a flower arrangement competition) and flower parade. This year's theme was the celebration of the centenary of the Thermia Palace Hotel. The floats celebrated the jubilee with flaring variations. They carried Princess Sissi of Bavaria, Tree of Life, or a spectacular party float with a cake and sparkling wine. A Hall of Fame was opened during Victoria Regia where landscape architect Sona Švecová was introduced.

Von dem Sommer verabschiedete sich Piešťany auf konventionelle Art – mit „Victoria Regia“ und dem Blumenkorso. Dieses Jahr stand im Zeichen der Feierlichkeiten zum 100. Geburtstag des Hotels Thermia Palace. Die allegorischen Wagen feierten dieses Jubiläum wahrhaftig bunt. Ob nun in der Gestalt der Sissi von Bayern, eines Lebensbaumes oder einer prunkvollen Party mit Torte und Sekt. Dieses Jahr fand im Rahmen der Veranstaltung „Victoria Regia“ auch die Eröffnung einer „Hall of Fame“ statt, in die die langjährige Garten- und Landschaftsarchitektin, Soňa Švecová, aufgenommen wurde.

Foto Miloš Ottinger

Foto Barbora Piovarčiová

◀ Piešťanské Gymnázium Pierra de Coubertina oslávilo 75. výročie svojho založenia. Pri tejto príležitosti minister školstva Dušan Čaplovič spoločne s predsedom Trnavského samosprávneho kraja Tiborom Mikušom, primátorom Remom Cicuttom a ďalšími významnými osobnosťami z oblasti vedy a vzdelávania odhalili bustu Pierra de Coubertina a slávnostne dali do užívania novú lezeckú stenu. Program vyvrcholil slávnostnou akadémiou.

Piešťany Secondary Grammar School of Pierre de Coubertin celebrated 75 years of its foundation. Minister of Education Dušan Čaplovič, together with Tibor Mikuš, Chairman of the Self-governing region of Trnava and Remo Cicutto, Mayor of Piešťany, and other significant personalities of science and education unveiled a bust of Pierre de Coubertin. The occasion also ceremonially delivered a new climbing wall. The ceremony culminated with a gala performance.

Das Pierre de Coubertin-Gymnasium in Piešťany feierte den 75. Jahrestag seiner Gründung. Zu diesem Anlass enthüllte der Bildungsminister Dušan Čaplovič, gemeinsam mit dem Vorsitzenden des Selbstverwaltungskreises Trnava, Tibor Mikuš,

dem Bürgermeister Remo Cicutto und weiteren bedeutenden Persönlichkeiten aus den Bereichen Wissenschaft und Bildung, eine Büste des Pierre de Coubertin. Gleichzeitig gaben sie eine neue Kletterwand zur Nutzung frei. Das Programm fand seinen Abschluss in einer festlichen Akademie.

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Barbora Piovarčiová

Minulý rok bola Mestská knižnica v Piešťanoch v rekonštrukcii, preto nebolo možné si pripomenúť jubileum vydavateľstva Buvik. O to srdečnejšia bola tohtoročná oslava 21. výročia založenia tohto vydavateľstva detskej literatúry. Máriu Ševčíkovú, ktorá je jej jediným zamestnancom, prišli okrem detí pozdraviť aj také známe osobnosti literárneho života ako Ľubomír Feldek, Daniel Hevier, Kornel Földvári, Tomáš Janovic, Ján Uličiansky, ale aj výtvarník Miroslav Cipár.

The Town Library in Piešťany was under reconstruction last year, which is why it was not possible to commemorate the Buvik Publishing House's round anniversary. All the more warm-hearted was this year's celebration of the 21st anniversary of the establishment of the children's literature publishing house. Mária Ševčíková, who is the publisher's only employee, was greeted not only by children, but also by well-known literature figures: Ľubomír Feldek, Daniel Hevier, Kornel Földvári, Tomáš Janovic, Ján Uličiansky and by artist Miroslav Cipár.

Im vergangenen Jahr wurde die Stadtbibliothek in Piešťany renoviert und deshalb war es nicht möglich, das Jubiläum des Verlags „Buvik“ mit einer Feier zu begrüßen. Umso herzlicher fiel die diesjährige Feier zum 21. Gründungstag dieses Kinderbuch-Verlages aus. Seine alleinige Mitarbeiterin Mária Ševčíková wurde neben Kindern auch von solch bekannten Persönlichkeiten der Literaturszene wie Ľubomír Feldek, Daniel Hevier, Kornel Földvári, Tomáš Janovic, Ján Uličiansky und auch dem bildenden Künstler Miroslav Cipár, begrüßt.

Foto Barbora Piovarčiová

Künstler Vojto Haring, am 2. 10. 2012, im großen Stil seinen 70. Geburtstag. Unter den Gratulanten war auch der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, der ihm eine Gedenkplakette überreichte. Einen Bestandteil der Feier bildete die Präsentation seines Buches „Psychologische Essays“. Und da der Jubilar auch Karikaturen zeichnet, bringen wir auf der 3. Umschlagseite einige Kostproben seines Schaffens.

V galérii Fontána si dňa 2. 10. 2012 vo veľkom štýle pripomenul svoje 70. narodeniny klinický psychológ, vysokoškolský pedagóg, spisovateľ, publicista a výtvarník Vojto Haring. Medzi gratulantmi bol aj primátor mesta Piešťany Remo Cicutto, ktorý mu odovzdal pamätnú plaketu. Súčasťou osláv bola i prezentácia jeho knihy Psychologické eseje. Keďže jubilar je tiež karikaturistom, prinášame na 3. strane obálky ukážky z jeho tvorby.

Vojto Haring, a clinical psychologist, university pedagogist, writer, publicist and artist celebrated his 70th birthday in a big way at the Fontána Gallery. The Town Mayor Remo Cicutto who was also among the congratulators, awarded the honoured person with a commemorative medal. Presentation of the book Psychologické eseje (Essays on Psychology) by V. Haring was also included in the programme. Since the honouree is also a cartoonist, we show some samples of his works on the 3rd cover page.

In der Galerie „Fontána“ feierte der klinische Psychologe, Hochschullehrer, Schriftsteller, Publizist und bildende

Foto Barbora Piovarčiová

V dňoch 19. – 20. 10 2012 sa stretli na historicky prvej slovenskej konferencii ilustrátorov PIKTO 12 priaznivci estetiky, umenia a vizuálne kvalitných kníh. Téma konferencie bola Kniha ako vizuálny celok – ilustrácia a grafická úprava. Podujatie, ktoré sa konalo pod záštitou primátora mesta Piešťany Rema Cicutta, organizovala Asociácia ilustrátorov (ASIL) v spolupráci s Mestskou knižnicou mesta Piešťany.

Friends of aesthetics, art and visually top-ranked books met at PIKTO 12, the first conference of book illustrators in history, on October 19 and 20, 2012. The conference theme was The Book as Visual Unit – Illustration and Graphic Layout. The event was patronized by the Town Mayor Remo Cicutto and organized by the Association of Illustrators (ASIL) in cooperation with the Piešťany Town Library.

In den Tagen vom 19. bis 20. 10. 2012 trafen sich im Rahmen der 1. slowakischen Illustratoren-Konferenz - „PIKTO 12“ - Anhänger von Ästhetik, Kunst und visuell hochwertigen Büchern. Das Thema der Konferenz war das Buch als visuelles Ganzes – die Illustration und grafische Gestaltung. Die Veranstaltung unter der Schirmherrschaft des Bürgermeisters der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, wurde von der Assoziation der Illustratoren (ASIL), in Zusammenarbeit mit der Stadtbibliothek in Piešťany, organisiert.

Udalosti - návštevy - stretnutia

Events - Visits - Meetings - Ereignisse - Besuche - Treffen

Foto Martin Valo

◀ Až dve výstavy historických fotografií v mestskom parku dotvárali atmosféru končiaceho sa leta v Piešťanoch. Prvú, pod názvom Historická ulička, pripravili členovia OZ Pro Civitate. Tvoril ju súbor šesťdesiatich veľkoformátových historických fotografií. Druhú výstavu pripravilo Balneologické múzeum v rámci cyklu Umenie v parku. Na snímke riaditeľ BM Vladimír Krupa s Ladislavom Mušínským pri inštalácii výstavy.

Two expositions of historical photographs took place in - city park and contributed to the late summer atmosphere in Piešťany. The first one named "Historical Alley" was installed by the members of citizens' association Pro Civitate. It consisted of sixty large-format historical photographs. The second one was organised by the Balneological Museum as part of The Arts in Park series. The picture shows Vladimír Krupa, Director of the Museum (right), with Ladislav Mušínský installing the exhibition.

Zwei Ausstellungen historischer Fotografien im Stadtpark rundeten die Atmosphäre des scheidenden Sommers in Piešťany ab. Die erste, mit dem Titel „Historisches Gässchen“, bereiteten

Mitglieder der Bürgervereinigung „OZ Pro Civitate“ vor. Sie bestand aus einer Kollektion von 60 historischen Fotografien im Großformat. Die zweite Ausstellung wurde im Rahmen des Zyklus „Kunst im Park“ von dem Balneologischen Museum arrangiert. Unser Bild zeigt den Leiter des Balneologischen Museums, Vladimír Krupa, mit Ladislav Mušínským, während der Ausstellungsinstallation.

Foto Viera Dusíková

Dve desaťročia trvajúci cyklus jesenných koncertov štipendistov piešťanského Rotary Clubu uzavrel 13. 10. 2012 klavírny recitál Mariána Lapšanského. Koncert na novom slovenskom koncertnom krídle Petronius ukázal, že tento umelec stále patrí k špičke našich interpretov. Guvernér českého a slovenského dištriktu Rotary Internacional Tomáš Lang mu odovzdal za dlhoročnú spoluprácu na tomto dobročinnom projekte cenu nazvanú po zakladateľovi hnutia rotariánov - Paul Harris Fellow.

Two decades long cycles of autumn concerts by scholars of the Piešťany Rotary Club was closed with a piano recital by Marián Lapšanský on October 13, 2012. The concert was performed on the new Slovak concert grand piano Petronius and proved again this artist belongs in the top Slovak performers. Governor of the Czech and Slovak District of Rotary International, Tomáš Lang, awarded the musician with the prize named after Paul Harris, the founder of Rotary movement, for his long time cooperation on this charity project.

Einen Punkt hinter den Jahrzehnte andauernden Herbstkonzert-Zyklus der Stipendiaten des Rotary Club in Piešťany setzte am 13. 10. 2012 Marián Lapšanský mit einem Klavier Recital. Die auf dem neuen slowakischen Konzertflügel „Petronius“ gespielte musikalische Darbietung zeigte, dass dieser Künstler nach wie vor zu unseren besten Interpreten gehört. Der Gouverneur des slowakischen und tschechischen Distrikts des Rotary International, Tomáš Lang, überreichte ihm für seine langjährige Mitwirkung an diesem wohlthätigen Projekt den „Paul Harris Fellow-Preis“, der nach dem Begründer der Rotarianer-Bewegung benannt wurde.

Foto Martin Palkovič

höchsten Preis - 3.400 Euro. Die Reproduktion eines Gemäldes von Karel Gott ging für unglaubliche 1.500 Euro über den Auktionstisch. Insgesamt wurden Bilder im Wert von 16.170 Euro versteigert, was im Vergleich mit den Ergebnissen der Vorjahres-Auktion (2.362 Euro) einen markanten Sprung nach vorn darstellt. Die Auktion wurde von Mitarbeitern des Auktionshauses „SOGA“ aus Bratislava geleitet und es beteiligten sich daran mit ihren Werken auch bildende Künstler aus Piešťany.

◀ Tento obraz Milana Lahu dosiahol na druhej charitatívnej dražbe ADELI Medical Center v Piešťanoch najvyššiu cenu - 3 400 eur. Reprodukcia obrazu Karla Gotta sa predala za neuveriteľných 1 500 eur. Celkove sa vydražili obrazy za 16 170 eur, čo je v porovnaní s výsledkami minuloročnej aukcie (2 362 eur) výrazný skok. Dražbu realizovali pracovníci aukčného domu SOGA v Bratislave a svojimi obrazmi prispeli do nej aj piešťanskí výtvarníci.

This painting by Milan Lahu reached the highest price, 3,400 euros, at the second charity auction of the Adeli Medical Center in Piešťany. A replica of the picture by Karel Gott was sold for an unbelievable 1,500 euros. Overall, there have been pictures sold for 16,170 euros, which was a considerable jump compared to last year's earning of just 2,362 euros. The auction was organised by the SOGA auction house, Bratislava, and Piešťany artists offered their works as well.

Dieses Bild von Milan Lahu erzielte bei der zweiten, von dem „ADELI“ Medical Center in Piešťany organisierten karitativen Auktion, den

Po rozdelení Československa sa stali správcami pavilónu v Benátkach, kde sa konajú bienále architektúry, ministerstvá kultúry oboch krajín. Na základe dohody sa pri príprave projektov pre bienále striedajú ČR a SR. V roku 2012 pripadla úloha hlavného organizátora expozície nám. Preto ešte na začiatku roka vypísala Slovenská národná galéria výberové konanie na projekt a realizáciu expozície.

After the division of Czechoslovakia, the Ministry of Culture of both countries became the trustees of the pavilion in Venice, where the exhibition Architecture Biennale takes place. Upon agreement, the preparation of projects for the exhibition alternates yearly between the Czech Republic and Slovak Republic. In 2012, the role of main organizer fell to us. This is why, at the beginning of the year, the Slovak National Gallery announced the selection process for the project and implementation of the exhibition.

Nach der Trennung der Tschechoslowakei wurde die Verwaltung des Pavillons in Venedig, in dem Architektur-Biennalen veranstaltet werden, von den Kultusministerien beider Länder übernommen. Auf der Grundlage eines Abkommens wechseln sich die Tschechische und die Slowakische Republik bei der Vorbereitung der Biennale-Projekte ab. Im Jahr 2012 fiel die Aufgabe der Hauptorganisation unserem Land zu. Aus diesem Grund veröffentlichte die Slowakische Nationalgalerie bereits zu Beginn dieses Jahres eine Ausschreibung für das Projekt und die Vorbereitung der Exposition.

Foto Jiří Hloušek

▲ Ján Pernecký počas vernisáže slovenskej a českej expozície na 13. bienále architektúry v Benátkach dňa 27. 8. 2012.
Ján Pernecký at the opening of the Czech and Slovak exhibition at 13th Architecture Biennale in Venice on August 27, 2012.
Ján Pernecký während der Vernissage der slowakischen und tschechischen Exposition auf der 13. Architektur-Biennale in Venedig, am 27.8.2012

Bienále architektúry v réžii piešťanského architekta

Architecture Biennale as Directed by a Piešťany Architect
Architektur-Biennale in Regie eines Piešťaner Architekten

Kornel Duffek

V íťazom súťaže na základe rozhodnutia medzinárodnej komisie, ktorej predsedal Osamu Okamura, sa stalo združenie rese arch s projektom Asking Architecture /Pýtanie sa architektúry/. Združenie vedie piešťanský architekt Ján Pernecký, ktorý je autorom projektu a stal sa i kurátorom národnej expozície.

Združenie rese arch pripravuje od roku 2010 podujatia, v rámci ktorých sa snaží uchopiť abstraktné témy súčasnej architektúry. Podujatia rese arch sa výrazne líšia od iných podobných aktivít - vyhýbajú sa aktuálnym a lokálnym problémom architektúry a výstavby a zameriavajú sa na architektúru ako fenomén, ktorý je súčasťou kultúry. (Jedna takáto panelová diskusia sa uskutočnila aj v piešťanskej knižnici dňa 31. júla 2012.)

Expozícia na 13. bienále architektúry v Benátkach je celkom netradičná. Dokonca slovo expozícia môže návštevníka, ktorý by v pavilóne hľadal exponáty, pomýliť. Čakajú ho tam tablety, ktoré mu sprístupnia 26 paralelných inštalácií od 19 autorov a tvorivých skupín. Na túto skutočnosť upozornil vo svojom kurátorskom príhovore aj Ján Pernecký: „Tento výber slovenských a českých projektov má ambíciu otvoriť dialóg medzi autormi a návštevníkmi bienále. Bez divákov táto výstava neexistuje – expozícia sa odhalí iba tým, čo sú ochotní nadviazať rozhovor prostredníctvom jedinečného vlastného softvéru, bežiacého na sade voľne prístupných tabletov. Návštevníci sú vyzývaní doslova sa rozprávať so samotnými vystavenými projektmi.“

A ako prijali návštevníci túto nezvyklú a novátorskú expozíciu? „V skutočnosti sú reakcie v celej škále - od rozčarovania, cez akceptáciu až po nadšenie“, hovorí autor konceptu a kurátor expozície Ján Pernecký. Možno, že tieto rôzne postoje majú spojitost aj s naturelom návštevníka – od jeho túžby po nových informáciách, od jeho schopnosti uvoľniť fantáziu či prijímať nové a celkom nekonvenčné postupy...

Je snom každého architekta či teoretika umenia, aby sa dostal do nejakých súvislostí s najznámejšou prezentáciou architektúry na svete – s benátskym Bienále architektúry. Piešťanskému architektovi Jánovi Perneckému s občianskym združením rese arch sa tento sen splnil. K jeho úspechu i k úspechu jeho spolupracovníkov môžeme iba zablahoželať. ■

▲ Pohľad do sály pavilónu Českej Republiky a Slovenskej Republiky.
View of the hall in the joint Czech and Slovak Republics' pavilion.
Blick in den Saal des Tschechisch-Slowakischen Pavillons

The winner of the competition, based on the decision of an international commission chaired by Osamu Okamura, was the association Rese Arch with its project Asking Architecture (Pýtanie sa architektúry). The association is led by Piešťany architect Ján Pernecký, who is the designer of the project and also became the curator of the national exhibition.

The association Rese Arch has been preparing events since 2010, as part of which they attempt to grasp the abstract themes of contemporary art. A Rese Arch event is very different from other similar activities - they avoid current and local issues of architecture and construction, focusing instead on architecture as a phenomenon that is part of culture. (One such panel discussion took

place in the Piešťany library on July 31, 2012.)

The exhibition at the 13th Architecture Biennale in Venice was quite unconventional. Even the word "exhibition" may have been confusing to any visitor actually looking for one. Waiting for the visitors were tablets (computers) which provided access to 26 concurrent installations by 19 artists and creative groups.

▲ Tablety pre návštevníkov, pripravené pri vchode do pavilónu.
Tablets for visitors, prepared at the entrance to the pavilion.
Tablets, vorbereitet für Besucher am Eingang des Pavillons

The curator Ján Pernecký also pointed out this fact in his speech: "This selection of Slovak and Czech projects is striving to open a dialogue between artists and visitors of the biennale. Without spectators this exhibition wouldn't exist – the exposition can be revealed only to those who are willing to strike up a conversation using their own, unique software, running on this set of freely available tablets. Visitors are encouraged to literally talk to the individually exhibited projects.

And, so how did the visitors receive this unusual and innovative exhibition? "In fact, their reactions were all over the scale – from disappointment to acceptance on through to enthusiasm," says the project designer and curator of the exhibition Ján Pernecký. Perhaps these different attitudes are associated with the character of the visitor – from his desires for new information, from his ability to unleash his imagination and to accept new and quite unconventional approaches...

It is the dream of every architect or theorist to be involved with, at some level, the most prestigious presentation of architecture in the world – the Venice Architecture Biennale. Ján Pernecký, together with his civil association Rese Arch fulfilled this dream. All we can do is congratulate him and his colleagues on their tremendous success. ■

Foto Jiří Hloušek

▲ Takto videli návštevníci zvolené inštalácie.
This is how visitors viewed the selected installations.
Ein solcher Blick auf die gewählten Installationen bot sich dem Besucher

Z um Sieger wurde nach der Entscheidung einer internationalen Kommission, mit dem Vorsitzenden Osamu Okamura, die Gruppe „rese arch“ mit ihrem Projekt „Asking Architecture“. Sie wird von dem Architekt Ján Pernecký aus Piešťany geleitet, der als Autor hinter dem Projekt steht und als Kurator der landeseigenen Exposition figuriert.

Die Gruppe „rese arch“ organisiert seit 2010 Veranstaltungen, in deren Rahmen sie versucht,

abstrakte Themen gegenwärtiger Architektur aufzugreifen. Diese unterscheiden sich signifikant von anderen ähnlich gearteten Aktivitäten, indem sie die aktuellen und lokalen Architektur- und Bebauungsprobleme meiden und die Architektur als ein Phänomen fokussieren, das ein Teil der Kultur bildet. (Eine solche Podiumsdiskussion fand am 31. Juli 2012 auch in der Stadtbibliothek von Piešťany statt.) Die Exposition auf der 13. Architektur-Biennale

in Venedig ist völlig unkonventionell. Sogar das Wort Exposition könnte für den Besucher, der sich in dem Pavillon auf die Suche nach Exponaten begibt, irreführend sein. Es sind Tablets, die ihn dort erwarten und die ihm die 26 Parallel-Installationen der 19 Autoren und kreativen Gruppen präsentieren. Auf diesen Umstand wies in seiner Kurator-Ansprache auch Ján Pernecký bereits hin: „Diese Auswahl slowakischer und tschechischer Projekte hat

den Anspruch, einen Dialog zwischen den Autoren und den Biennale-Besuchern zu eröffnen. Ohne Zuschauer existiert diese Ausstellung nicht – die Exposition zeigt sich nur denjenigen, die bereit sind, ein Gespräch mittels einer einzigartigen, eigenen Software auf den frei zugänglichen Tablets zu beginnen. Die Besucher werden sozusagen aufgefordert, eine Unterhaltung mit den ausgestellten Exponaten zu führen.“

▲ Toyo Ito, komisar víťazného, japonského pavilónu pri návšteve expozície Asking Architecture.
Toyo Ito, Commissioner of the winning Japanese pavilion visiting the Asking Architecture exposition.
Toyo Ito, Komissar des preisgekrönten japanischen Pavillons beim Besuch der Exposition „Asking Architecture“

Und wie kam diese ungewöhnliche, neuartige Exposition bei den Besuchern an? „In Wirklichkeit reicht die Skala der Reaktionen von Entzauberung über Akzeptanz bis hin zur Begeisterung“, sagt der Autor des Konzeptes und Expositions-kurator, Ján Pernecký. Vielleicht hängen diese unterschiedlichen Einstellungen auch von dem Naturell des einzelnen Besuchers ab, von seinem Hunger nach neuen Informationen, seiner Fähigkeit, der eigenen Phantasie freien Lauf zu lassen und neue, völlig unkonventionelle Herangehensweisen anzunehmen...

Es ist der Traum eines jeden Architekten oder Kunsttheoretikers, in irgendeinen Zusammenhang mit der weltbekanntesten Präsentation der Architektur – der Architektur-Biennale in Venedig, gebracht zu werden. Dieser Traum ging für den Piešťaner Architekten Ján Pernecký mit seiner Bürgervereinigung „rese arch“ in Erfüllung. Zu seinem Erfolg und dem seiner Mitarbeiter können wir nur gratulieren. ■

▼ Archicustica pardubické skupiny OFFCITY patří v rámci Asking Architecture medzi mapujúce projekty, v tomto prípade prostredníctvom akustiky. (Foto z tabletu)

Archicustica by the group OFFCITY from Pardubice belongs to mapping projects in the framework of Asking Architecture, in this case by means of acoustics. (Photo by tablet)

Die „Archicustica“ der Architekten-Sozietät „OFFCITY“ reiht sich im Rahmen der „Asking Architecture“ in die Reihe der Mapping-Projekte, in diesem Fall im Bereich der Akustik. (Tablett-Foto)

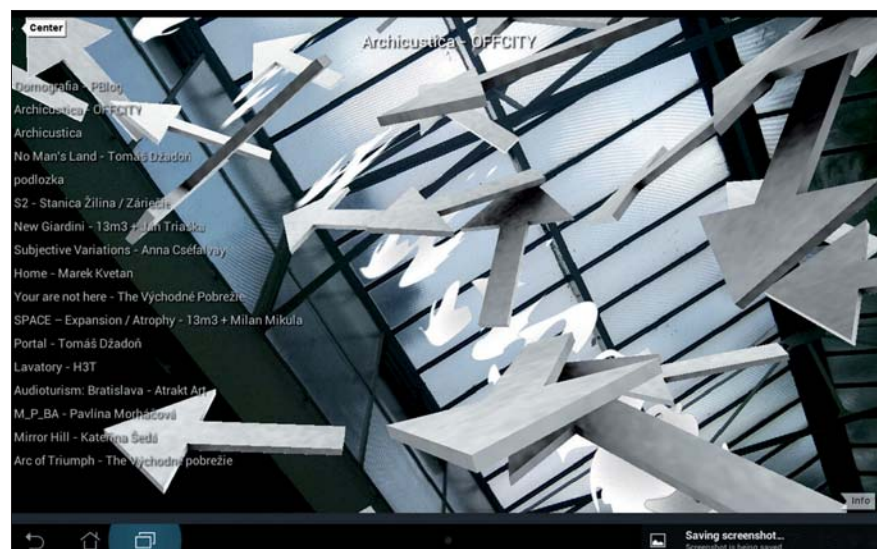

Foto rese arch

German novel
about Piešťany
Deutscher Roman
über Piešťany

Nemecký román o Piešťanoch

Barbora Piovarčiová

Foto Martin Palkovič

Román Marmorpalast (Mramorový palác) spisovateľa Kaya Zeisberga (47), sa venuje pohnutému, produktívnemu, no tiež strastiplnému osudu Ľudovíta Wintera. „Nie sú to ale iba historické fakty. Čítanie je ľahké, na pozadí tohto príbehu ponúka dej zo súčasnosti,“ opisuje Zeisberg. Nemecká podnikateľka Selma a slovenský učiteľ nemčiny Ondrej sa stretávajú v Piešťanoch, kde sa počas prechádzok mestom vnášajú do histórie mesta a rodiny Winterovcov. Prichádzajú do rôznych konfrontácií, kedy mladý učiteľ niekedy až kritickým okom nazerá na svoju vlasť. Práve staršia dáma ho učí trpezlivosti a snaží sa, aby veci chápal v iných súvislostiach. K napísaniu románu sa spisovateľ dostal náhodou. Pobyť v hoteli Sandor Pavillon a samotné mesto mu dalo najväčšiu inšpiráciu. „Toto mesto je krásne. Je v ňom nádherná živá atmosféra. Páči sa mi príroda, klíma, srodeční ľudia. To všetko bola veľká inšpirácia. No sú aj miesta, ktoré ma mrzia - predovšetkým stav hotela Slovan,“ konštatoval Zeisberg. Kniha doteraz vyšla v nemčine, slovenský preklad sa pripravuje a do našich kníhkupectiev by sa mal

▲ Kay Zeisberg pri prezentácii svojho románu Marmorpalast (Mramorový palác) v hoteli Sandor Pavillon.
Kay Zeisberg presenting his novel Marmorpalast (The Marble Palace) at the Sandor Pavilion Hotel.
Kay Zeisberg bei der Präsentation seines Romans „Marmorpalast“ im Hotel Sandor Pavillon

Slávna rodina Winterovcov zнова prežíva svoje osudy. Opäť v Piešťanoch a stále so svojou eleganciou. Jediné, čím sa všetko líši od skutočnosti je fakt, že tentokrát Winterovci ožívajú vďaka nemeckému spisovateľovi, ktorého zaujali natoľko, že im venoval román.

Piešťany's famous Winter family is reliving their fate once more. Again in Piešťany and with all their grace. The only difference is that this time the Winter's come to life thanks to German writer who became so enchanted with the family that he dedicated a novel to them.

Die berühmte Familie Winter darf ihre Schicksale noch einmal durchleben. Auch diesmal in Piešťany und stets mit der ihr eigenen Eleganz. Das einzige womit sich all das von der Wirklichkeit trennt, ist der Fakt, dass die Winters diesmal dank eines deutschen Schriftsteller zum Leben erwachen, der sie so interessant fand, dass er beschloss, ihnen einen Roman zu widmen.

dostať niekedy v marci 2013. „Pevne dúfam, že pritiahne do tohto mesta ešte viac nemecky hovoriacich turistov, ktorí vždy radi cestovali na Slovensko,“ uzatvoril Kay Zeisberg.

Románu venoval pozornosť aj veľvyslanec Spolkovej republiky Nemecko J. E. Axel Hartmann. Vo svojom pozdravnom liste k uvedeniu knihy v Piešťanoch medziiným napísal: „Potvrdil sa pravdivý výrok, že za tie najlepšie veci vďačíme náhode. Verím, že tento román spojí obe naše krajiny.“ ■

Novel Marmorpalast (The Marble Palace), by Kay Zeisberg (47), deals with the unsettled, productive yet distressing fate of Ľudovít Winter. “These are not just historical facts. It makes for light reading and offers contemporary plot on the story background”, states Zeisberg. A German entrepreneur, Selma and Ondrej, a Slovak teacher of German language, meet in Piešťany. During their walks in town they begin to become immersed in the town’s and the Winter family’s history. They get into all sorts of confrontations in which the young teacher looks with criticism upon his home country. It’s the elderly German lady who shows him the virtue of patience and comprehension of things in a broader context.

The author came to the idea of writing the novel by coincidence. His stay at the Sandor

Pavilion Hotel and Piešťany itself provided the greatest amount of inspiration.

“There is a splendid and lively atmosphere in this town. The town is beautiful. I like the nature, climate and warm-hearted people here. These things were a great inspiration, but yes, there are places I feel sorry about – most of all the state of the Hotel Slovan”, Zeisberg said.

The book has so far been published only in German. The Slovak version is being prepared and should be available in our bookshops by March 2013. “I strongly believe that it will attract even more German speaking tourists into this town who have always enjoyed coming to Slovakia”, Kay Zeisberg said.

The novel also caught the attention of German Ambassador, H.E. Axel Hartmann. In his letter for the occasion of the book presentation in Piešťany he wrote the following: “Thesis - we owe our gratitude to coincidence for the best things in our lives - proved to be right. I believe this novel will unite both our countries.” ■

Der Roman „Marmorpalast“ des Buchautors Kay Zeisberg (47), widmet sich dem bewegten, fruchtbaren, aber auch kummererfüllten Schicksal von Ludwig Winter. „Es geht jedoch nicht nur um historische Fakten. Es ist eine leichte Lektüre, die im Hintergrund des Geschehens eine gegenwärtige Geschichte bietet“ beschreibt Zeisberg. Die deutsche Unternehmerin Selma und der slowakische Deutsch-Lehrer Ondrej begegnen einander in

Piešťany und tauchen während ihrer Spaziergänge in die Geschichte der Stadt und der Familie Winter ab. Dabei geraten sie in verschiedene Konfrontationen, bei denen der junge Lehrer seine Heimat zuweilen mit einem beinahe kritischen Auge betrachtet. Und es ist die ältere Dame, die ihn Geduld lehrt und versucht, ihn zu überzeugen Dinge in anderen Zusammenhängen zu sehen. Das Entstehen dieses Romans ist einem Zufall zu verdanken. Ein Aufenthalt im Hotel „Sandor Pavillon“ und die Stadt haben den Schriftsteller am stärksten inspiriert. „In der Stadt herrscht eine wundervolle, lebendige Atmosphäre. Sie ist wunderschön. Ich mag die Natur und das Klima hier. Und die herzlichen Menschen. All das war für mich sehr inspirierend. Aber ja, es gibt auch Stellen, die ich traurig finde – vor allem den Zustand des Hotels „Slovan“, stellte Zeisberg fest. Das Buch erschien bisher in der deutschen Sprache, die slowakische Übersetzung wird vorbereitet und sollte voraussichtlich im März 2013 in unseren Buchgeschäften erhältlich sein. „Ich hoffe ganz stark, dass es noch mehr deutschsprachige Touristen, die schon immer gern in die Slowakei reisten, in diese Stadt zieht“, fügte Kay Zeisberg hinzu.

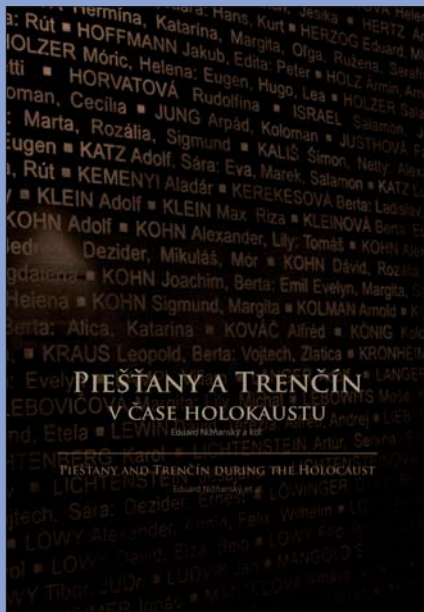
Große Aufmerksamkeit widmete dem Roman auch der Botschafter der Bundesrepublik Deutschland, J. E. Axel Hartmann. In seinem Begrüßungsschreiben anlässlich der Präsentation des Buches in Piešťany schrieb er unter anderen: „Es hat sich wieder einmal bewahrheitet, dass wir die besten Dinge einem Zufall verdanken. Ich bin überzeugt, dass dieser Roman unsere Länder verbindet.“ ■

▼ Príležitostná pohľadnica, vydaná z príležitosti prezentácie knihy.
A postcard issued at the occasion of book presentation.
Ansichtskarte, herausgegeben anlässlich der Buchpräsentation

Foto Ladislav Novák

Barbora Piovarčiová

Prvou časťou projektu bola návšteva koncentračného tábora Auschwitz-

The team's lead author of the publication "Piešťany and Trenčín at the time of the Holocaust" Professor Eduard Nižňanský.
Leiter des Autoren-Kollektivs der Publikation „Piešťany und Trenčín zur Zeit des Holocaust“, Professor Eduard Nižňanský

Birkenau v Poľsku. Zúčastnili sa jej
piešťanskí školáci. Neskôr sme si obeť
holokaustu pripomenuli pietnym aktom
priamo v Pamätníku holokaustu
v Piešťanoch. Posledná časť dala tomuto
projektu bodku a bola nemenej
významná. Jej podstatu tvorila

konferencia na tému „Holokaust ako historický a morálny problém v minulosti a v súčasnosti“ a jej súčasťou bolo aj uvedenie knihy profesora Eduarda Nižňanského a kolektívu „Piešťany a Trenčín v čase holokaustu“ do života. Vyše 200-stránková kniha v slovenskom

ani Piešťany

a anglickom jazyku sa venuje životu židovskej komunity počas holokaustu. Monografia je výsledkom základného výskumu v archívoch na Slovensku aj v zahraničí, ako aj analýzy existujúcej literatúry, ktorá sa zaoberala čiastkovými problémami v týchto komunitách. Konferencie sa zúčastnil aj veľvyslanec Štátu Izrael na Slovensku J. E. Alexander Ben-Zvi. Podľa Eduarda Nižňanského je dôležité o tejto časti dejín stále hovoriť a pripomínať ich najmä mladým, aby sa na tragédie ľudí, ktoré vyvrcholili za bránami koncentračných táborov nikdy nezabudlo. Aj preto tvorili gro účastníkov konferencie žiaci a študenti z Piešťan a z partnerských miest. ■

By means of the project "Spomienky v nás..." ("In our Memories..."), which was prepared by the Town of Piešťany as part of the grant "Europe for Citizens", we were reminded several

times about this sad chapter in history.

The first part of the project was a visit to the Auschwitz-Birkenau concentration camp in Poland. Piešťany school children took part in this trip. Later we commemorated the holocaust victims with a pious act directly at the Holocaust Memorial in Piešťany. The last part of this project was no less significant. It essentially consisted of a conference on the topic "The Holocaust as a Historic and Moral Issue in the Past and Present", which also included the release of the book by Professor Eduard Nižňanský and team "Piešťany and Trenčín at the Time of the Holocaust". The over-200 page book in both Slovak and English, was dedicated to the lives of those in the Jewish community during the Holocaust. The monograph is the result of fundamental research carried out in archives in Slovakia and abroad, as well as analysis of existing literature, which has dealt with underlying problems within these communities. The conference was also attended by the Ambassador of the State

of Israel, the Honourable Alexander Ben-Zvi. According to Eduard Nižňanský it is important to constantly talk about this part of history and remind, especially, the youth of today, so that this human tragedy, which ended within the gates of concentration camps, will never be forgotten. For this reason, the majority of those attending the conference were pupils and students from Piešťany and partner towns. ■

Mit dem Projekt „Erinnerungen in uns...“, das im Rahmen des Programms „Europa für Bürgerinnen und Bürger“ von der Stadt Piešťany ins Leben gerufen wurde, erinnerten wir mehrfach an dieses traurige Kapitel unserer Geschichte.

Den ersten Teil des Projektes bildete ein Besuch des Konzentrationslagers Auschwitz-Birkenau in Polen. Seine Teilnehmer waren Schüler aus Piešťany. Später gedachten wir der Holocaust-Opfer im Rahmen einer Trauerfeier, direkt in den Räumlichkeiten des Holocaust-Mahnmals in Piešťany. Der letzte Teil, der einen krönenden Abschluss dieses Projektes bildete, stand hinsichtlich seiner Bedeutung den vorangegangenen in nichts nach. In seinem Mittelpunkt stand eine Konferenz zum Thema „Holocaust als historisches und moralisches Problem der Vergangenheit und der Gegenwart“, in deren Rahmen auch die Publikation „Piešťany und Trenčín zur Zeit des Holocaust“, verfasst von Professor Eduard Nižňanský und seinem Kollektiv, vorgestellt wurde. Dieses mehr als 200 Seiten umfassende Buch, in den Sprachen Slowakisch und Englisch, widmet sich dem Leben der jüdischen Gemeinschaft während des Holocaust. Die Monografie ist das Ergebnis einer Grundlagenforschung in Archiven innerhalb der Slowakei und im Ausland, sowie der Analyse der verfügbaren Literatur, die sich mit partikulären Problemen in diesen Gemeinden befasste. An der Konferenz nahm auch der israelische Botschafter in der Slowakei, J. E. Alexander Ben-Zvi, teil. Den Worten von Eduard Nižňanský zufolge ist es wichtig, über diesen Teil der Geschichte immer wieder zu sprechen und ihn vor allem jungen Menschen ins Gedächtnis zu rufen, damit die tragischen Schicksale der Menschen, die hinter den Toren der Vernichtungslager ihre traurigen Gipfel fanden, niemals in Vergessenheit geraten. Auch aus diesem Grund bildeten Schüler und Studenten aus Piešťany und dessen Partnerstädten den größten Teil der Konferenz-Teilnehmer. ■

Foto Barbora Piovarčiová

▲ Na konferenciu o holokauste zavítal aj izraelský veľvyslanec v SR Alexander Ben-Zvi.
The conference about the Holocaust was also attended by the Israeli Ambassador to Slovakia Alexander Ben-Zvi.
Die Konferenz zum Thema Holocaust besuchte auch der israelische Botschafter in der Slowakei, Alexander Ben-Zvi.

Saving the Statues of the Holy Trinity

Rettung der Skulptur der Allerheiligsten Dreifaltigkeit

V komunitách s prevahou katolíckeho obyvateľstva bolo v minulosti zvykom stavať prístenné sakrálné sochy pri vstupných komunikáciách do obce. Okoloidúci veriaci sa pred nimi s úctou aj prežehnávali.

In the past, in communities with a predominantly Catholic population, it was customary to build religious statues along the entrance roads to the village. Religious passersby would stop in front of them and reverently cross themselves.

In Gemeinden mit einem überwiegenden Anteil katholischer Bevölkerung war es früher üblich, am Rande der Zugangswege in die Ortschaften Heiligenstatuen aufzustellen. Vorbeigehende Gläubige haben sich vor ihnen mit viel Ehrerbietung bekreuzigt.

Podľa Súpisu pamiatok na Slovensku (1967 - 1969) boli v Piešťanoch štyri prístenné sochy. V období totality ich vládna moc vykazala z verejných priestranstiev a dala presťahovať ku Kostolu Sv. Štefana-kráľa. Jedine stĺp Najsvätejšej Trojice, osadený pri starej ceste do Vrbového, zostal na pôvodnom mieste. Nešlo o žiadny ústupok z ideologických pozícií, ale táto prístenná socha má príliš veľkú hmotnosť a jej presťahovanie by bolo dosť nákladné a zložité. Nakoniec v dôsledku stavebného rozvoja mesta sa prístenná socha dostala z konca niekdajšej obce do vnútornej zástavby mesta.

Piešťanský Trojičný stĺp má ambíciu v každom ohľade naplniť náboženskú symboliku, preto je formovaný do trojhranu. Na každej z troch strán je vyobrazený nejaký náboženský výjav.

Autor Trojičného stĺpa zostal v anonymite, ale o donátorovi nás informuje nápis na spodnej časti, vytesaný do kameňa: "TÚTO SOCHU DALI POSTAVIŤ KU CTI A SLÁVE BOŽEJ FRANTIŠEK A TERÉZIA ČERVENÍ OBYVATELIA PIEŠŤANSKÝ JAKO CTITELIA MÁRIE CELLESKEJ ROKU 1883" (Máriou Celleskou nazývali u nás posvätnú sochu Panny Márie v najznámejšom rakúskom pútnickom meste Mariazell, ktoré hojne navštevovali aj tunajší veriaci.)

Trojičný stĺp, zhotovený z pieskovca, má teda už 130 rokov. Čas sa neúprosne podpísal na jeho

Záchrana sochy Najsvätejšej Trojice

Kornel Duffek

Foto Kornel Duffek

▲ Juraj Síleš pri reštaurovaní súsošia Najsvätejšej Trojice.

Juraj Síleš restoring the sculptural group of the Holy Trinity.

Juraj Síleš bei den Restaurierungsarbeiten an der Statuen-Gruppe der Allerheiligsten Dreifaltigkeit

vzhľade. Už dávnejšie sa hovorilo o potrebe reštaurovania tejto kultúrnej pamiatky. Chýbali však finančné prostriedky. Vďaka zbierke veriacich sa veci pohli dopredu.

Reštaurátorských prác sa ujal akademický sochár a reštaurátor Juraj Sileš z Piešťan, ktorý stážoval aj na Instituto centrale dell' restauro v Ríme. Zatiaľ zreštauroval hornú časť - súsošie znázorňujúce Otca, Syna a Ducha svätého – ktorá bola v najhoršom stave. Obe hlavy súsošia boli už tak zdevastované, že sa museli zrekonštruovať a holubicu, symbol Ducha Svätého, bolo potrebné kompletne dorobiť. Po niekoľkomesačnom úsilí je súsošie zreštaurované a umiestnené na pôvodné miesto. Teraz by mala nasledovať druhá etapa reštaurátorských prác, a tou je samotný stĺp s výjavmi. Snáď sa podarí dať celú sochu do poriadku v priebehu roku 2013.

Trojičný stĺp sa radí k najkrajším sakrálnym kamenosochárskym dielam v Piešťanoch. Zároveň ide o vzácne kultúrne dedičstvo, ktoré si zaslúži našu pozornosť. ■

▼ Celkový pohľad na Trojičný stĺp pred reštaurovaním.
An overall view of the Holy Trinity column before restoration.
Ein Gesamtblick auf die Dreifaltigkeitssäule vor der Restaurierung

Foto Eva Drobná

▲ Dnes je už reštaurované súsošie na pôvodnom mieste.
Today the restored group of sculptures is back in its original place.
Heute befindet sich die bereits restaurierte Statuen-Gruppe an ihrem ursprünglichen Platz.

According to the inventory of historical monuments in Slovakia (1967 – 1969) there were four such roadside statues in Piešťany. During the totalitarian regime the ruling powers had them removed from public places and relocated to the Church of St. Stephen the King. Only the Holy Trinity column, erected along the old road to Vrbové, remained in its original place. It was not the result of any leniency in ideological positions, but rather due to the fact that this particular roadside statue was too heavy and relocating it would have been too costly and difficult. In the end, as a result of the town's development and continuing construction, this roadside statue, originally at the edge of the village, suddenly

found itself within the inner part of the town. The Piešťany Trinity column is ambitious in its efforts to inspire, in every way, religious freedom, which is why it is shaped into triangular prisms. On each of the three sides a religious scene is depicted.

The designer of the Trinity column has remained anonymous, however, we are informed by an inscription engraved at the bottom of the stone about the benefactor: "IN HONOUR AND GLORY TO GOD, FRANTIŠEK AND TERÉZIA ČERVENÍ, RESIDENTS OF PIEŠŤANY, HAD THIS STATUE BUILT AS ADMIRERS OF MÁRIA CELLESKA IN THE YEAR 1883" (Maria Celleska was the name given to the holy statue of the Virgin Mary in the most important Austrian

pilgrimage town Mariazell, which used to be visited in large numbers by local believers).

The Trinity column, made of sandstone, is 130 years old. It has been marked by the hands of time. For a long time they have been talking about restoring this cultural landmark. However, there has always been a lack of funds. But now, thanks to a collection by faithful followers of the Church, things have started to move forward.

The restoration work has been started by the academic sculptor and restorer Juraj Sileš from Piešťany, who did an internship at the Instituto Centrale dell Restauo in Rome. So far, he has restored the upper part - depicting the statue of the Father, the Son and the Holy Ghost – which was in the worst condition. Both heads of this sculptural group had been so heavily damaged, that they had to be reconstructed and the dove, the symbol of the Holy Spirit, had to be completely redone. After months of hard work, this group of statues was restored and the column was placed back in its original location. Now the second phase of the restoration process, which pertains to the column itself, should continue. Perhaps the entire statue will be completed during 2013.

The Holy Trinity column is ranked among the most beautiful sacral stone sculptures in Piešťany. It is also part of our precious cultural heritage, which, most certainly, deserves our attention. ■

Dem Inventar der historischen Denkmäler in der Slowakei (1967 – 1969) zufolge befanden sich in Piešťany vier solche Straßenrand-Statuen. In der Zeit des totalitären Regimes wurden sie auf Anweisung der regierenden Macht der öffentlichen Plätze „verwiesen“ und an einen Platz an der Kirche des hl. Königs Stephan umgesiedelt. Allein die Säule der Allerheiligsten Dreifaltigkeit, am Rand der alten Straße nach Vrbové, blieb an ihrer ursprünglichen Stelle stehen. Dabei handelte es sich keineswegs um eine Abweichung von ideologischen Standpunkten, sondern das Gewicht dieser Statue ist schlicht und einfach zu hoch und ihr „Umzug“ wäre zu kostspielig und zu kompliziert gewesen. Letztendlich fand sich die am Ende der einstigen Ortschaft stehende Straßenrand-Statue infolge der Bau-Entwicklung irgendwann zwischen den Gebäuden der Innenstadt.

Die Dreifaltigkeitssäule von Piešťany hat den Anspruch, der religiösen Symbolik in jeder Hinsicht gerecht zu werden, daher besitzt sie die Form eines Dreiecks. Auf jeder der drei Seiten ist eine religiöse Szene dargestellt.

Der Autor der Dreifaltigkeitssäule blieb anonym, über den Spender jedoch informiert eine in den Stein gemeißelte Inschrift im unteren Teil: „DIESE STATUE LIEßEN ZU EHRE UND RUHME GOTTES FRANTIŠEK UND TERÉZIA ČERVENÝ, BÜRGER VON PIEŠŤANY, ALS ANBETER VON MARIA CELLESKÁ, IM JAHRE 1883 ERBAUEN“

(Als „Mária Celleská“ wurde bei uns die Marienstatue im bekanntesten österreichischen Pilgerort Mariazell bezeichnet, der auch von den hiesigen Gläubigen häufig besucht wurde.)

Die Dreifaltigkeitssäule aus Sandstein ist demzufolge bereits 130 Jahre alt. Die unerbittliche Zeit hinterließ an ihrem Äußeren deutliche Spuren. Schon seit Längerem wurde über die Notwendigkeit der Restaurierung dieses Kulturdenkmals gesprochen. Es fehlte jedoch an finanziellen Mitteln. Dank einer Sammelspende von Gläubigen kam die Sache ins Rollen.

Der Restaurierungsarbeiten nahm sich der akademische Bildhauer und Restaurator Juraj Sileš aus Piešťany an, der unter anderem einen Studienaufenthalt an dem Instituto Centrale del Restauo in Rom absolviert hat. Bis heute hat er den oberen Teil der Säule – eine Statuen-Gruppe, die den Vater, Sohn und den Heiligen Geist

darstellt und die sich im schlechtesten Zustand befand, fertig gestellt. Die beiden Köpfe der Statuen-Gruppe waren bereits so weit zerstört, dass sie rekonstruiert werden mussten und die Taube, die das Symbol des Heiligen Geistes darstellt, musste neu gestaltet werden. Nach mehrmonatiger mühsamer Arbeit ist nun die Statuen-Gruppe restauriert und an ihrem ursprünglichen Platz angebracht worden. Demnächst wird eine zweite Etappe der Restaurierungsarbeiten beginnen, bei der die eigentliche Säule mit Darstellungen an der Reihe ist. Vielleicht gelingt es, die gesamte Statue im Verlauf des Jahres 2013 in Ordnung zu bringen.

Die Dreifaltigkeitssäule zählt zu den schönsten steinbildhauerischen Werken mit sakraler Thematik in Piešťany. Gleichzeitig handelt es sich um ein wertvolles Kulturerbe, welches unsere Aufmerksamkeit verdient. ■

▲ Trojičný stĺp je ukončený iónskou hlavicou.

The Holy Trinity column is complete with Ionic capping.

Den oberen Abschluss der Dreifaltigkeitssäule bildet ein ionisches Kapitell.

Foto Eva Drobná

◀ Pohľad na priečelie hotela Metropole krátko po dokončení stavby.
View of the Hotel Metropole's facade shortly after construction was completed.

Blick auf die Front des Hotels „Metropole“ kurz nach seiner Fertigstellung

Na začiatku 20. storočia sa stali Piešťany jedným veľkým staveniskom. Rozširoval sa obecný úrad, stavali sa nové ulice, budovala sa elektrárňa i obecné jatky v zmysle vtedajších sprísnených hygienických nariadení. Najväčšia pozornosť sa však venovala rozširovaniu ubytovacích kapacít, lebo návštevnosť kúpeľov sa prudko zvyšovala. Je to skoro na neuverenie, ale iba v roku 1912 sa otvorili štyri hotely - a nie hocikaké. Dvom – Thermii Palace a Lipe – sme sa venovali v letnom čísle RP. Teraz prichádza na rad Metropole.

At the beginning of the 20th century Piešťany had become one giant construction site. The town hall was expanded, they were building new roads, a power plant was constructed as well as municipality slaughterhouses as required by the then stricter hygiene regulations. However, most attention was given to expanding the accommodation capacity as the number of visitors to the spa had sharply risen. It's almost inconceivable, but in 1912 alone four hotels were opened – and not just any hotels. We highlighted two – Thermia Palace and Lipa – in our summer issue. Next in line is the Metropole.

Zu Beginn des 20. Jahrhunderts verwandelte sich Piešťany in eine große Baustelle. Die Gemeindebehörde wurde erweitert, neue Straßen, ein Kraftwerk und ein kommunaler Schlachthof in Übereinstimmung mit den damaligen, verschärften Hygienevorschriften, sind gebaut worden. Die größte Aufmerksamkeit jedoch galt der Erweiterung der Unterkunftskapazitäten, da die Anzahl der Heilbad-Besucher rasant zunahm. Es ist kaum zu glauben, aber allein im Jahre 1912 wurden vier Hotels eröffnet - und nicht irgendwelche. Zwei von ihnen – den Hotels „Thermia Palace“ und „Lipa“ – widmeten wir einen Bericht in der vergangenen Ausgabe der Revue Piešťany. Heute ist das Hotel „Metropole“ an der Reihe.

Spomienka na hotel Metropole a na jeho majiteľa

Memories of the Hotel Metropole and its Owner

Erinnerung an das Hotel „Metropole“ und seinen Besitzer

Kornel Duffek

▲ Veľkou výhodou pre piváreň na prízemí hotela bola bezprostredná blízkosť trhoviska. V popredí hotel Herzog už po nadsťavení poschodia.

The close proximity to the marketplace was a great advantage for the ground floor pub. In the foreground is the Hotel Herzog after the addition of the upper floors.

Einen großen Vorteil für die Bierkneipe im Erdgeschoss des Hotels stellte die unmittelbare Nähe eines Marktes dar. Im Vordergrund das Hotel „Herzog“, bereits nach dem Anbau eines Stockwerkes.

Hotel Metropole dal postaviť Móríc Waldapfel na ulici pomenovanej po strojcovi Rakúsko-Uhorského vyrovnania Ferenczovi Deákovi (dnes Rázusova ulica č. 14). Projektant hotela zatiaľ nie je známy. Neprekvapilo by však, ak by sa ukázalo, že ide o prácu dvojice piešťanských staviteľov Juraja Halzla a Jozefa Krátkeho, ktorí boli v tom čase veľmi aktívni. Dvojpodlažný hotel patril v rámci Piešťan medzi stredne veľké. Bol určený pre menej solventnú skupinu návštevníkov kúpeľov, ktorá nemala peniaze na luxus v Grand Hotel Royal a už vôbec nie v Thermia Palace.

Majiteľ si ľahko zrátal, že samotná prevádzka hotela - najmä vzhľadom na nevyťažенú kapacitu v zimných mesiacoch - by mu nemusela zabezpečiť návratnosť investícií a dlhodobější podnikateľskú perspektívu, preto vsadil na výčap piva. V hoteli zriadil Prvú plzenskú piváreň, kde sa čapoval už vtedy dobre známy a obľúbený Urquell.

Návštevníkov Piešťan takto oslovoval na svojej propagačnej pohľadnici: „Prvotriedny hotel v centre kúpeľov, veľká jedáleň, krásna sála.“ Majiteľ ďalej nasledovne konkretizuje vymoženosti svojho ubytovacieho zariadenia: „Prvotriedny

decentný meštiansky hotel s moderným komfortom, ústredným parným vykurovaním, elektrickým osvetlením a kúpeľňou. Moje heslo: Čistota, kvalita a mierne ceny!“

Koncom 30. rokov nastali pre majiteľa ťažké časy. Musel sa bezmocne dívať ako v jeho hoteli zakladajú fašizoidný slovensko-nemecký spolok (7. 2. 1939). A to nebolo všetko. V rámci protižidovského ťaženia vydalo Ministerstvo vnútra slovenského vojnového štátu 1. augusta 1940 vyhlášku, ktorá zakazovala Židom „hostinskú a výčapnícku“ živnosť. Nezostalo však iba pri odobratí živobytia - mená Morica Waldapfela a jeho manželky Gizely nachádzame aj v dlhom zozname piešťanských obetí holokaustu.

Opustený hotel sa však nestal korisťou arizátorov, pretože vtedajšie vedenie mesta ho určilo pre školské účely. Budova bola pridelená novozaloženému gymnáziu, ktoré tu sídlilo až do roku 1953. Vtedy sa presťahovalo do objektu niekdajšej meštianskej školy, kde sa nachádza dodnes. Vzápätí získala bývalý hotel základná škola, ktorá tam bola dlhé štyri desaťročia. Po jej zrušení sa objekt stal akademickou pôdou. Od roku 2005 tu našiel svoj domov Inštitút fyzioterapie, balneológie a liečebnej

rehabilitácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Piešťanoch.

Pri svojej storočnici prešla budova rozsiahlou rekonštrukciou, na ktorú dostala z fondov Európskej únie 360 000 eur. Má vynovenú aj fasádu, ktorá sa veľmi priblížila tej, akú mala ešte pred zmenou svojho účelu. Zostali zachované aj secesné prvky pôvodného architektonického stvárnenia. Nad vchodom bola opäť osadená markíza a neštýlovú železnú bránu nahradila drevená, zhotovená z kvalitného duba.

Dnes si už málokto spomenie na snaživého hoteliera Mórica Waldapfela, ktorý to všetko vybudoval, dlhé roky prevádzkoval, a ktorý nakoniec prišiel nielen o majetok, ale aj o holý život. ■

Moric Waldapfel had the Hotel Metropole built on the street named after the mastermind of the Austro-Hungarian settlement Ferencz Deák (today Rázusova Street no. 14). The designer of the hotel is unknown. However it would not be surprising if it turned out to be the work of two Piešťany

Metropole szálló.

tulajdonos: Waldapfel Mór

Pöstyén-fürdő.

Telefon szám.

Iső rendű finom polgári szálló!

Modern komforttal, központi gőzfűtéssel villamos világítással, fürdő-szobával.

Kitűnő konyha
(Café Restaurant)

Jelszavam: Tisztaság, jószág és mérsékelt árak!

Iső rendű szálló a fürdő központján, nagy ét-és disz-teremmel.

▲ Reklamná pohľadnica hotela Metropole ešte bez pivárne. Na vyobrazenie hotela boli pravdepodobne použité materiály z projektu.

Promotional postcard for the Hotel Metropole before the pub was added. Materials from the architectural designs were most likely used to create this depiction of the hotel.

Eine Werbe-Ansichtskarte mit Bild des Hotels „Metropole“, damals noch ohne Bierkneipe. Für die Abbildung des Hotels wurden vermutlich die Projektunterlagen verwendet.

builders Juraj Halzl and Jozef Krátky, who were very active at the time. With regards to Piešťany this two-storey hotel was medium-sized. It was meant for a less-wealthy group of spa visitors, who did not have the money for the luxurious Grand Hotel Royal and certainly not for the Thermia Palace. The owner could easily count on the fact that the sole operation of the hotel – especially with respect to the low occupancy rate during the winter months – would not necessarily provide him with a return on his investment or prove a long-term business perspective, which is why he was counting more on the pub. In the hotel he established the first Plzeň pub, where they had the well-known and popular Urquell on tap.

Its promotional postcard tried to attract visitors to Piešťany with the phrase: "A first class hotel in the centre of the Spa, large dining room, and beautiful hall." The owner further specified the conveniences of his accommodation facility: "A first-class, modest hotel for middle class with modern amenities, central steam heating, electric lighting and bathroom. My motto: Cleanliness, quality, and reasonable prices!"

The end of the 1930's brought hard

times for the owner. He had to watch helplessly as a fascist Slovak-German organization was established in his hotel. And that wasn't all. As part of the anti-Jewish campaign the Ministry of the Interior of the Slovak Republic issued a decree prohibiting Jews from engaging in business as "innkeepers or pub owners". However, this wasn't only about taking away someone's livelihood – the names Moric Waldapfel and his wife Gizela also appear on the long list of Piešťany Holocaust victims.

The abandoned hotel, however, did not fall prey to "Aryanization profiteers", because the town leaders of the time decided to use it for educational purposes.

The Hotel Metropole operated for about a quarter of a century. It struggled to make it through the economic crises at the turn of the 20th century and in the 1930's, but finally succumbed to the pre-war uncertainty and the impending anti-Jewish campaign.

The building's other fate was permanently connected to school and education. The building became the site of the newly-established Piešťany High School, which was situated here until

1953, when it was moved to the building of the former municipality secondary school, where it has remained until today. The former hotel then became an elementary school, which remained there for four decades. After the school was closed the building was then used for other academic purposes. Since 2005, the building has housed the Institute of Physiotherapy, Balneology and Medical Rehabilitation of the University of St. Cyril and Methodius in Piešťany.

The building celebrated its centenary and underwent an extensive reconstruction of 360,000 euros using a grant from the European Union fund. It has a new facade, which closely resembles the original. The art nouveau elements from the original architectural design were also preserved. An awning was once again installed above the entrance and the unattractive iron gate was replaced with a wooden one made of quality oak.

Today few people remember the aspiring hotelier Moric Waldapfel, who built and developed all of it and operated this business for years, and who, in the end, not only lost his property but his life as well. ■

▲ Rekonštruovaný objekt bývalého hotela dnes využíva Inštitút fyzioterapie, balneológie a liečebnej rehabilitácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Piešťanoch.

The renovated building of the former hotel is now used by the Institute of physiotherapy, balneology, and medical rehabilitation of the University of St. Cyril and Methodius in Piešťany.

Das renovierte Objekt des ehemaligen Hotels wird heute vom Institut für Physiotherapie, Balneologie und therapeutische Rehabilitation der Hl. Cyrillus und Methodius-Universität in Piešťany genutzt.

Das Gebäude ließ Moritz Waldapfel in einer nach dem ungarischen Politiker Ferencz Deák genannten Straße (heutige Rázusova Straße 14) errichten. Deák leitete seinerzeit den Ausgleich zwischen Ungarn und Österreich in die Wege. Der Autor des Entwurfes blieb bisher unbekannt. Es wäre jedoch keine große Überraschung, wenn es sich herausstellen würde, dass es sich hierbei um die Arbeit des Architekten-Duos Juraj Halzl und Jozef Krátky aus Piešťany handelt, das damals schöpferisch sehr aktiv war. Das zweistöckige Hotel zählte in Piešťany zu den mittelgroßen. Es war für die weniger

zahlungskräftigen Heilbad-Besucher bestimmt, die sich den Luxus im Grand Hotel Royal und schon gar nicht im Thermia Palace leisten konnten. Der Besitzer hat sich schnell ausgerechnet, dass ihm der alleinige Hotelbetrieb - vor allem im Hinblick auf die nicht ausgelastete Kapazität in den Wintermonaten - den Rücklauf der Investitionen und eine langfristige unternehmerische Perspektive nicht garantieren konnte und setzte deshalb auf eine Bierschänke. Im Hotel eröffnete er die erste Pilsner Bierkneipe, in der das schon damals wohlbekannte und beliebte Urquell ausgeschenkt wurde.

Die Besucher von Piešťany sprach der Hoteleigentümer auf einer Werbe-Ansichtskarte wie folgt an: „Ein erstklassiges Hotel im Zentrum des Heilbades, ein großzügiger Speiseraum, ein wunderschöner Saal.“ Dann konkretisiert er die Vorzüge seiner Einrichtung noch weiter: „Ein erstklassiges, dezentes Stadthotel mit modernem Komfort, einer Dampf-Zentralheizung, elektrischer Beleuchtung und einem Bad. Mein Motto: Sauberkeit, Qualität und gemäßigte Preise!“

Ende der 30er Jahre brachen für den Besitzer harte Zeiten an. Hilflos musste er zusehen, wie in seinem Hotel der

Grundstein für eine faschis-toide slowakisch-deutsche Organisation gelegt wurde (7. 2. 1939). Und dabei blieb es nicht. Im Rahmen der antijüdischen Kampagne erließ das Innenministerium des Slowakischen Kriegsstaates am 1. August 1940 ein Dekret, demzufolge allen Juden die Führung eines „Gastronomie- und Schankgewerbes“ verboten wurde. Und es blieb nicht nur bei dem Verlust der Erwerbsgrundlage – die Namen von Moritz Waldapfel und seiner Ehefrau Gisela finden wir auch in der langen Liste der aus Piešťany stammenden Holocaust-Opfer.

Das verlassene Hotel endete jedoch nicht als Beute der sog. Arisierer, da es von der damaligen Stadtverwaltung für schulische Zwecke bestimmt wurde. Das Objekt bekam das damals neu gegründete Gymnasium zugewiesen, das darin bis 1953 seinen Sitz hatte. Danach zog es in das Gebäude der einstigen städtischen Grundschule ein, in dem es bis heute geblieben ist. Unmittelbar danach wurde das ehemalige

▲ Detail secesnej výzdoby hotela.

Details of the hotel's Art Nouveau decorations.

Ein Detail der Jugendstil-Verzierung des Hotels

Hotel von einer Grundschule erworben, die darin vier lange Jahrzehnte ihren Sitz hatte. Nach deren Schließung wurde das Objekt zum akademischen Terrain. Seit 2005 beheimatet es das Institut für Physiotherapie, Balneologie und therapeutische Rehabilitation der Hl. Cyrillus und Methodius-Universität in Piešťany.

Anlässlich seines 100. Geburtstages wurde das Gebäude einer umfangreichen Renovierung unterzogen, für die es 360.000 Euro aus Fonds der Euro-päischen Union bekam. Erneuert wurde unter anderem auch die Fassade, deren Gestaltung, der einstmaligen Front, vor dem Wandel der ursprünglichen Funktion, sehr nahe kommt. Erhalten geblieben sind ebenfalls Jugendstil-Elemente der ursprünglichen architektonischen Gestaltung. Über dem Eingang wurde wieder eine Markise angebracht und anstelle des stillosen Eisentors wurde ein neues, aus hochwertigem Eichenholz gefertigtes Tor angebracht. ■

▼ Vstupný portál do objektu Univerzity Sv. Cyrila a Metoda v Piešťanoch po rekonštrukcii.

The entry portal into the premises of the University of St. Cyril and Methodius in Piešťany after its reconstruction.

Das Eingangsportal in das Gebäude der Universität des Hl. Cyrillus und Methodius

Foto Kornel Duffek

Traces of
Anton Kajlich
in Piešťany

Auf den Spuren
von Anton Kajlich
in Piešťany

Stopy Antona Kajliche v Piešťanoch

Robert Bača

Foto archív Roberta Baču

Srednú školu navštevoval v Nových Zámkoch, Nitre a Leviciach. Pracovné povinnosti ho neskôr zaviali do rôznych kútov Slovenska. Notársky úrad vykonával v Turej Lúke (okres Senica) a Seliciach (okres Šaľa). V roku 1916 prišiel do Piešťan, kde vystriedal vo funkcii vedúceho notára Jána Lelleya. Odborné znalosti Antona Kajliche vysoko vyzdvihoval už v čase Rakúsko-Uhorska nitriansky župan Viliam (Vilmos) Thuróczy a vládny komisár Szmrecsányi. Voľbu nového notára v obci si pochvaloval i nájomca piešťanských kúpeľov Ľudovít Winter. Antona Kajliche považoval za veľmi schopného, pracovitého a nadmieru usilovného úradníka, inak vynikajúceho hospodára. Poprevratový populárny starosta Piešťan Gašpar Štefanka sa nikdy a nikde nezaobišiel bez svojho notára. Práve on ho určil za tvorcu novej obecnej peňažnej koncepcie. V októbri 1919 sa dostali

▲ Notár Anton Kajlich (vpredu zľava s motýlikom)
Notary Anton Kajlich (front left with the bowtie).
Notar Anton Kajlich (vorn links mit Fliege)

K doposiaľ nedoceneným činníkom Piešťan patrí storočia medzivojnového rozmachu obce a hlavný notár Anton Kajlich (15. 3. 1872 Komárno - 6. 3. 1955 Žilina).

The mastermind behind the interwar expansion of the town and chief notary Anton Kajlich (15. 3. 1872 Komárno - 6. 3. 1955 Žilina) has, till now, remained a rather unappreciated Piešťany town official.

Zu den bislang nicht gewürdigten Aktivisten aus Piešťany zählt der Initiator des Gemeinde-Aufschwungs in der Zwischenkriegszeit und Hauptnotar Anton Kajlich (geb. am 15. 3. 1872 in Komárno - gest. am 6. 3. 1955 in Žilina).

▲ Villa Anna ako novostavba
The newly-built Villa Anna
Die Villa Anna als Neubau. Archiv des Autors

Foto archív Roberta Baču

Štefanka i Kajlich do deputácie vyslanej obecným zastupiteľstvom do Prahy k prezidentovi T. G. Masarykovi. Po 24-hodinovom cestovaní vlakom predstavili Piešťanci hlave štátu „Memorandum naliehavých prác a sanáciu Piešťan“. Delegácia splnila svoj cieľ a už o mesiac prišli poprední

českí inžinieri do Piešťan preštudovať na tvári miesta stav obce. Vďaka pružnosti A. Kajlichu, G. Štefanku a Ľ. Wintera sa začalo s asfaltovaním ciest, výstavbou kanalizácie, novej školy, obecného domu a ďalších stavieb. Do uvoľnených priestorov starej radnice sa nasťahoval okresný súd.

Anton Kajlich sa rozhodol v 20. rokoch 20. storočia postaviť pre svoju rodinu obytný dom tesne za vilou MUDr. Eduarda Cmunta (dnes penzión Berlin), blízko nábrežia Váhu. Časť domu mala pritom slúžiť na prenájom pre ubytovanie kúpeľných hostí. Projekty trojpodlažnej tehlovej budovy vypracovali roku 1927 architekti Franz Wimmer a Andrej Szőnyi, samotnú výstavbu realizovala firma Pittel a Brausewetter o rok neskôr. Vila stojaca v dnešných Sadoch A. Kmeťa č. 43, v blízkosti kúpeľnej kaplnky, dostala pomenovanie ANNA, podľa krstného mena manželky Antona Kajlichu, rodenej Miffekovej (1882 – 1931). Spolu s manželom Antonom mali dve deti, syna a dcéru. Syn Aurel (28. 11. 1901 Turá Lúka – 9. 10. 1973 Piešťany) sa zaradil medzi popredných slovenských maliarov, grafikov a ilustrátorov.

Anton Kajlich žil okrem Piešťan istý čas v Rajeckých Tepliciach a Žiline. Už ako dôchodca kandidoval v Piešťanoch za Stranu pre rozkvet obce Piešťany a vo voľbách do Obecného zastupiteľstva v roku 1938 získal mandát spolu s Ľudovítom Winterom a Filipom Hanicom. Je pozoruhodné, že ešte za života sa mu dostalo uznania zo zahraničia. Maďarskými historikmi bol totiž zaradený medzi významné slovenské osobnosti medzivojnového obdobia. Dnes už len mramorová tabuľka na priečelí jeho obytného domu pripomína veľkú postavu pôvodne malej a nevýraznej obce. Jej autorom je piešťanský kameňosochár Július Manas. Vilu Anna v súčasnosti obýva najmladší vnuk notára Kajlichu - architekt Marcel Kajlich spolu s rodinou. Telesné pozostatky Antona Kajlichu, manželky Anny, syna a nevesty Jolany (1914-1993) sú uložené v katolíckej časti cintorína sektoru E na Bratislavskej ceste. Pravnúčka Antona Kajlichu Bianca patrila medzi úspešné účastníčky krásy Miss USA. Dnes je vyhľadávanou herečkou, známu z celého radu amerických filmov a televíznych seriálov. ■

He attended high school in Nové Zámky, Nitra, and Levice and, after graduation, his work took him to various corners of Slovakia. He worked as a notary in Turá Lúka (Senica county) and Selice (Šaľa county). In 1916, he came to Piešťany where he replaced Ján Lelley as the chief notary. At the time of the Austro-Hungarian empire Anton Kajlich's expertise was highly praised by the Governor of the Nitra region Viliam (Vilmos) Thuróczy and the government commissioner Szmrecsányi. The appointment of the municipality's new chief notary was also praised by the leaseholder of the Piešťany Spa Ľudovít Winter. He considered Anton Kajlich to be a very capable, hard-working, highly diligent town officer as well as an excellent manager. The post-revolutionary and popular mayor of Piešťany Gašpar Štefanka never went anywhere without his notary. It was

▲ Villa Anna (vľavo) dnes, pohľad od parku.
Villa Anna today, a view from the park
Die Villa Anna (links) heute, blick von Park aus

Foto archív Roberta Baču

actually he who appointed Anton to create the town's new monetary policy. In October 1919, both Štefanka and Kajlich travelled to see President T. G. Masaryk in Prague as representatives of the municipal council. After a 24-hour journey by train they presented Piešťany to the Head of State with the "Memorandum for emergency work and the rehabilitation of Piešťany". The delegation fulfilled its objective and a month later leading Czech engineers arrived in Piešťany to study the conditions of the town. Thanks to the resilience of A. Kajlich, G. Štefanka and Ľ. Winter the construction of asphalt roads, a sewage system, new schools, the town hall and other buildings was begun. The district court was also moved into the newly-freed spaces of the old town hall.

During the 1920's Anton Kajlich decided to build a residential building just behind the villa of MUDr. Eduard Cmunt (the present-day Berlin guesthouse), near the bank of the Váh River. Part of the house was to be rented out to guests of the spa. The plans for the three-storey, brick building were drawn up in 1927 by the architects Franz Wimmer and Andrej Szőnyi with the construction being carried out, a year later, by the firm of Pittel and Brausewetter. The villa, which is located at the present-day address of Sady A. Kmeťa č. 43, near the spa chapel, was named ANNA after Anton Kajlich's wife, of the Miffek family (1882-1931). The couple had

two children together, a son and a daughter. Their son Aurel (28. 11. 1901 Turá Lúka - 9. 10. 1973 Piešťany) ranked among the leading Slovak painters, graphic designers and illustrators.

Besides Piešťany, Anton Kajlich also lived for a period of time in Rajecké Teplice and in Žilina. As a pensioner he ran for a position in the Piešťany Town Council as a candidate of the Party for the Flourishing of the Town of Piešťany and, in 1938, along with Ľudovít Winter a Filip Hanic, was elected. It's also worth mentioning that he has been recognized abroad as well. He has been ranked among the most important Slovak figures of the interwar period also by Hungarian historians. Today only a marble plaque on the front of his residence reminds us of this great figure from this originally small and plain village. The stone sculptor Július Manas is the artist who created the plaque. Presently the villa ANNA is occupied by Kajlich's youngest grandson - the architect Marcel Kajlich together with his family. The remains of Anton Kajlich, his wife Anna, and his son and his wife Jolana (1914-1993) are buried in the Catholic section of the cemetery sector E on Bratislavská Street. Anton's great granddaughter Bianca was among the successful participants in the Miss USA beauty contest. Today, she is a sought-after actress, well-known from numerous American films and TV series. ■

Foto Kornel Duffek

▲ Pamätná tabuľa na Vile Anna.
The commemorative plaque on the Villa Anna
Gedenktafel an der Villa Anna

▲ Pravnučka Bianca Kajlich je herečkou v Hollywoode.
Great granddaughter Bianca Kajlich is an actress in Hollywood.
Urenkelin Bianca Kajlich - eine Hollywood-Actress

Foto archív Roberta Baču

Die höhere Schule besuchte er in den Städten Nové Zámky, Nitra und Levice. Berufliche Pflichten haben ihn später in verschiedene Ecken der Slowakei verschlagen. Das Notaramt übte er in den Ortschaften Turá Lúka (Kreis Senica) und Selice (Kreis Šaľa) aus. Im Jahre 1916 kam er nach Piešťany, wo er den Hauptnotar Jan Lelley in seiner Funktion ablöste. Die fachlichen Kenntnisse von Anton Kajlich wurden bereits zu Zeiten Österreichs-Ungarns von dem Gespan (Comes) William (Vilmos) Thuróczy, Vorsteher des Komitats Nitra, sowie dem Regierungskommissar Szmrecsányi hoch gewürdigt. Die Wahl eines neuen Notars in der Gemeinde hieß auch der Pächter des Heilbades Piešťany, Ľudovít Winter, gut. Er hielt Anton Kajlich für einen sehr fähigen,

ambitionierten und über die Maße fleißigen Beamten und im Übrigen auch für einen hervorragenden Ökonomen. Der beliebte nachrevolutionäre Bürgermeister von Piešťany, Gašpar Štefanka, tat keinen Schritt ohne seinen Notar. Er war es auch, der ihn als Begründer eines neuen kommunalen Finanzkonzeptes bestimmte. Im Oktober 1919 wurden Štefanka und Kajlich als Mitglieder einer Deputation von der Gemeindevertretung zum Präsident Masaryk nach Prag entsandt. Nach einer 24-stündigen Reise mit dem Zug stellten die Piešťaner dem Staatsoberhaupt das „Memorandum dringend notwendiger Arbeiten und die Sanierung von Piešťany“ vor. Die Delegation erreichte ihr Ziel. Bereits nach einem Monat kamen die besten tschechischen Ingenieure

nach Piešťany, um dort vor Ort den Zustand der Ortschaft zu erkunden. Dank der Flexibilität von A. Kajlich, G. Štefanka und L. Winter wurde mit der Asphaltierung der Straßen, dem Bau einer Kanalisation, der Errichtung einer neuen Schule, einer Gemeindebehörde und weiterer Projekte begonnen. In die frei gewordenen Räumlichkeiten des alten Rathauses zog das Kreisgericht ein.

In den 20er Jahren des 20. Jahrhunderts beschloss Anton Kajlich unmittelbar hinter der Dr. Eduard Cmunt-Villa (heutige Pension Berlin), in der Nähe des Waagufers, ein Wohnhaus für seine Familie zu bauen. Ein Teil des Hauses sollte dabei Unterkünfte zum Vermieten für Kurgäste bieten. Die Entwürfe für den dreigeschossigen Ziegelbau haben im Jahre 1927 die Architekten Franz Wimmer und Andrej Szőnyi ausgearbeitet, die eigentlichen Bauarbeiten führte das Bauunternehmen Pittel & Brausewetter ein Jahr später durch. Die in der Nähe der Kurkapelle, in den heutigen Straße Sady A. Kmeťa Nr. 43 stehende Villa bekam ihren Namen ANNA nach Anton Kajlichs Ehefrau, geb. Miffeková (1882 – 1931). Zusammen mit Ehemann Anton hatten sie zwei Kinder, einen Sohn und eine Tochter. Sohn Aurel (geb. am 28. 11. 1901 in Turá Lúka – gest. 9. 10. 1973 in Piešťany) reihte sich in die Riege der bekanntesten slowakischen Maler, Grafiker und Illustratoren ein.

Anton Kajlich lebte außer in Piešťany für eine gewisse Zeit auch in Ražeckej Teplice und Žilina. Schon als Rentner kandidierte er in Piešťany für die „Partei für den Aufbau der Gemeinde Piešťany“ und bei den Wahlen in die Gemeindevertretung, im Jahre 1938, erhielt er ein Mandat, zusammen mit Ludwig Winter und Filip Hanica. Bemerkenswert ist auch die Tatsache, dass er zu Lebzeiten Anerkennung aus dem Ausland erhielt. Ungarische Historiker haben ihn in die Riege der bedeutenden slowakischen Persönlichkeiten der Zwischenkriegszeit eingereiht. Heute ist es nur noch eine Marmortafel an der Front seines Hauses, die an diese große Figur dieser einst kleinen und unscheinbaren Gemeinde erinnert. Ihr Schöpfer ist der Steinbildhauer Július Manas aus Piešťany. Das Objekt der Villa Anna wird aktuell von dem jüngsten Enkel des Notars Kajlich - dem Architekten Marcel Kajlich und dessen Familie - bewohnt. Die sterblichen Überreste von Anton Kajlich, seiner Frau Anna, seines Sohnes und seiner Schwiegertochter Jolana (1914-1993) ruhen im katholischen Teil, Sektor E, des Friedhofs in der Bratislavská cesta. Bianca, eine Urenkelin von Anton Kajlich gehörte zu den erfolgreichen Teilnehmerinnen des Schönheitswettbewerbs „Miss USA“. Heute ist sie eine gut besetzte Schauspielerin, bekannt aus mehreren US-Filmen und TV-Serien. ■

Rudolf Schultz

- výrobca ortopedickej obuvi

Rudolf Schultz - Producer of Orthopaedic Shoes

Rudolf Schultz - Hersteller von orthopädischen Schuhen

Martin Kostelník

Rudolf Schultz patril k osobnostiam, ktoré v 1. polovici 20. storočia svojou činnosťou významne prispeli k rozvoju Piešťan. Pôsobil nielen ako remeselník a obchodník, významný výrobca ortopedickej obuvi a ortopedických pomôcok, ale vyvíjal činnosť aj v obecných záležitostiach. Bol dlhoročným členom obecného zastupiteľstva a v rokoch 1928 - 1931 aj starostom. Narodil sa 31. 12. 1875. Oženil sa s Máriou Veselou, s ktorou mal 4 deti, synov Edmunda a Viktora a dcéry Irenu a Antóniu. Zomrel po ťažkej chorobe 5. 8. 1939 a pochovaný je na cintoríne na Bratislavskej ceste v Piešťanoch.

Rudolf Schultz is among the individuals, who during the first half of the 20th century, through his actions and efforts, significantly contributed to the development of Piešťany. He worked, not only as a craftsman and businessman, and major producer of orthopaedic shoes and aids, but was also engaged in municipal affairs. He was a long-time member of the municipal council and even served as mayor from 1928 to 1931. He was born on December 31, 1875. He married Mária Veselá, with whom he had four children - sons Edmund and Viktor and daughters Irena and Antónia. He died after a severe illness on August 5, 1939, and is buried in the cemetery on Bratislavská Street in Piešťany.

Rudolf Schultz gehörte zu Persönlichkeiten, die in der 1. Hälfte des 20. Jahrhunderts durch ihre Tätigkeit auf bedeutende Weise zur Entwicklung von Piešťany beigetragen haben. Er war nicht nur als Handwerker, Kaufmann und namhafter Hersteller von orthopädischen Schuhen und Hilfsmitteln tätig, sondern wirkte auch im Bereich der kommunalen Angelegenheiten aktiv mit. Schultz war langjähriges Mitglied des Gemeinderates und bekleidete in den Jahren 1928 bis 1931 sogar den Posten des Bürgermeisters. Er wurde am 31. 12. 1875 geboren. Später heiratete er Mária Veselá, mit der er vier Kinder - die Söhne Edmund und Viktor und die Töchter Irena und Antónia - hatte. Er starb nach schwerer Krankheit am 5. August 1939 und wurde auf dem Friedhof in der Bratislavská cesta in Piešťany beigesetzt.

Firmu založil v roku 1899. Za svoje výrobky bol štyrikrát ocenený medailou: v Paríži (1902), Bratislave (1902), Žiline (1903) a Budapešti (1908). Sídlo firmy a obchod mal vo vlastnom dome na Masarykovej ulici č. 29 (terajšia Winterova ulica vedľa Kurhotela) a filiálky s dielňou na Wilsonovej ulici č. 43 (terajšia Teplická ulica) a neskôr vo vile Klára v parku. Filiálku na prijímanie objednávok mal aj v Bratislave na Špitálskej ulici. Výroba ortopedickej

obuvi a vložiek pre ploché nohy sa prevádzala pomocou systému sadrových odliatkov univerzitného profesora MUDr. L. Bakaya. Podľa sadrových odliatkov deformovaných nôh sa zhotovovali drevené kopytá potrebné na šitie jednotlivých kusov obuvi. Počas 1. svetovej vojny vyrábali aj protézy nahradzujúce chýbajúce končatiny. V dielni zamestnával priemerne 10 ľudí, podľa potreby aj viac. Majstrom dielne bol Oskar Vavro.

▼ Reklama na obuvnícku dielňu Rezső Schultza uverejnená v roku 1912 v prospekte kúpeľov. (Rezső je jeho pôvodné krstné meno, čo je maďarská podoba mena Roger.)
An advertisement for the shoe shop of Rezső Schultz published in 1912 in the Spa's brochure. (Rezső was his original first name, which is the Hungarian version of Roger).
Werbung für die Werkstatt von Rezső Schultz, veröffentlicht 1912 in einem Prospekt des Heilbades. (Rezső, eine ungarische Abwandlung des Namens Roger, war der ursprüngliche Vorname von Schultz.)

SCHULTZ REZSŐ
PÍŠTANY, FRANTIŠKA JOSEFA ULICE
VEDLE KURHOTELU.

První orthopädieká obuvnická dílna a sklad obuvi. Od pana zdravotního rady Dra Kolomana z Fodorů nejlépe doporučen. :: Mnoho dopisů uznání a díky. Vyznamenán: Paříž 1902, Budapešť 1908, Prešpurk 1902, Zsolna 1903.

Reprofoto Eva Drobná - archív Balneologického múzea

redopa

DOBRÁ RADA NAD ZLATOM.
GUTER RAT GOLDESWEERT

TRPIACÍM NA BOLASTI NŮH
ODBORNE SLUŽÍ:
FUSSLEIDENDEN FACHMÄNNISCH
DIENT:
orthopedický závod
orthopädisches Institut

R. Schultz

BRATISLAVA-GOETHOVA 12
PIEŠTANY.

„DEKORATIVA“

▲ Reklamná tabuľa ortopedického závodu Rudolfa Schultza, 20. roky 20. storočia.
A billboard for Rudolf Schultz's orthopaedic enterprise, 1920's.
Werbetafel des Orthopädiebetriebes von Rudolf Schultz, 20er Jahre des 20. Jahrhunderts

Rudolf Schultz sa aktívne zapájal do verejného života obce. Ešte pred 1. svetovou vojnou bol členom Udržiavacieho spolku Piešťanskej meštianskej školy. Po rozpade Rakúsko-Uhorska bol členom miestnej Slovenskej národnej rady (mala 22 členov). Po jej rozšírení na 43 členov dňa 7. 12. 1918 bol spolu s Dr. Cyrilom Baňkom zvolený za jej podpredsedu. Zároveň predsedal jej živnostenskému a obchodnému výboru. Uradoval v Služnovskom dome v dopoludňajších hodinách. Bol členom Regulačného výboru kúpeľov, ktorý pripravoval program všeobecného zveľadenia obce a 8-člennej delegácie, ktorá v októbri 1919 v Prahe tento program prezentovala. Taktiež dlhoročne predsedal Živnostenskému spolku v Piešťanoch, založenému v roku 1924, ktorý chránil hospodárske záujmy svojich členov. V roku 1925 sa stal členom permanentnej pracovnej komisie, ktorá začala realizovať schválený pracovný a finančný program obce. Po odstúpení

Gašpara Štefanku bol Rudolf Schultz v novembri 1927 zvolený za starostu s ročným platom 5800 Kč. Vo funkcii pôsobil do septembra 1931. Počas jeho starostovania bol otvorený nový Obecný dom (január 1929), v ktorom v októbri 1929 privítal škótskeho publicistu a historika Roberta Setona-Watsona, známeho pod pseudonymom Scotus Viator.

Synovia Rudolfa Schultza kráčali, pokiaľ ide o remeslo, v jeho šľapajach a po jeho smrti viedol podnik až do znárodnenia starší syn Edmund. Mladší Viktor sa osamostatnil a vlastnil obchody s obuvou v Piešťanoch a v Trenčianskych Tepliciach. ■

He established his company in 1899. He was awarded medals four times for his products: in Paris (1902), Bratislava (1902), Žilina (1903) and Budapest (1908). His own home on Masarykova Street no. 29 (present day Winterova Street next to the Kurhotel) served as the site for his head office and shop but there were also affiliates with workshops at Wilsonova Street no. 43 (present day Teplická Street) and later in the villa Klára in the park. He also had a branch taking orders in Bratislava on Špitálska Street. The production of orthopaedic shoes and insoles for flat feet was carried out using Professor Dr. L. Bakay's system of plaster casts. Using the plaster casts of deformed feet, wooden shoetrees were made, which were used to sew the individual pieces of the footwear. During World War I he also manufactured prosthesis for missing limbs. On average he employed 10 people in his workshop, though more were added if needed. Oskar Vavro was the workshop foreman.

Rudolf Schultz was actively engaged in the public life of the municipality. Even before World War I he had been a member of the Maintenance Association for the Piešťany Burgher (Middle) School. After the fall of the Austro-Hungarian Empire, he became a member of the local Slovak National Council, which had 22 members. After its enlargement to 43 members on December 12, 1918, he was, together with Dr. Cyril Bařinka, elected Deputy Chairman. At the same time, he also chaired the tradesmen and business committee. He carried out his official duties in the Služnovský House (a public administration office) during the morning hours. He was also a member of the Spa's regulatory committee, which prepared a plan for the general development of the town, as well as a member of the 8-man delegation which presented this plan in Prague in October 1919. For many years, he also chaired the Tradesmen Association in Piešťany, which was established in 1924 to protect the economic interests of its members. In 1925, he became a member of the permanently working commission, which began to carry out the town's approved work and financial plan. Following the resignation of Gašpar Štefanka, Rudolf Schultz was elected mayor in November 1927 with a salary of 5,800 Kč (Czechoslovak crowns). He remained in office until September 1931. During his administration the new Town Hall was opened

▲ Rudolf Schultz s rodinou, kolorovaná fotografia, začiatok 20. storočia. (Zo zbierok Balneologického múzea)

A colourized photograph of Rudolf Schultz with his family, from the beginning of the 20th century. (Collection of the Balneological Museum)
Rudolf Schultz mit Familie, kolorierte Fotografie, Beginn des 20. Jahrhunderts. (Aus den Sammlungen des Balneologischen Museums)

(January 1929), in which, in October 1929, he welcomed the Scottish journalist and historian Robert Seton-Watson, better known under the pseudonym Scotus Viator.

Rudolf Schultz's sons followed in his footsteps, at least in terms of the business, with the elder son Edmund managing until it was nationalized. The younger son Viktor struck out on his own and opened shoe stores in both Piešťany and Trenčianske Teplice. ■

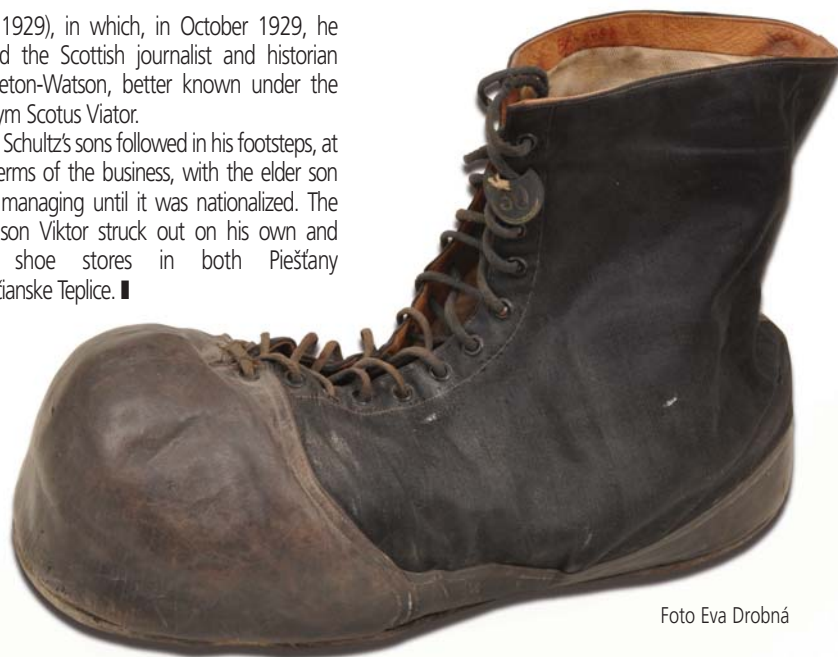

Foto Eva Drobná

▲ Ortopedická topánka, 20. - 30. roky 20. storočia. (Zo zbierok Balneologického múzea)

Orthopaedic shoes, 1920s - 1930s. (Collection of the Balneological Museum)

Orthopädischer Schuh, 20er bis 30er Jahre des 20. Jahrhunderts. (Aus den Sammlungen des Balneologischen Museums)

▲ Počas návštevy R. Setona-Watsona pred Obecným úradom, október 1929 (vpredu tretí sprava Rudolf Schultz).
During the visit by R. Seton-Watson, in front of the Town hall, October 1929 (in the front, third from the right is Rudolf Schultz).
Während des Besuches von R. Seton-Watson vor der Gemeindebehörde, Oktober 1929 (vorn, 3. v. r. Rudolf Schultz).

Seine Firma gründete er im Jahre 1899. Für seine Produkte wurde er viermal mit einer Medaille ausgezeichnet: in Paris (1902), Bratislava (1902), Žilina (1903) und Budapest (1908). Sowohl der Sitz der Firma als auch das Geschäft befanden sich in seinem eigenen Haus in der Masarykova Straße 29 (heutige Winterova Straße, neben dem Kurhotel) und die Filialen mit einer Werkstatt in der Wilsonova Straße 43 (heutige Teplická Straße) und später in der „Villa Klára“ im Park. Eine Filiale für die Entgegennahme von Bestellungen führte er auch in Bratislava, in der Špitálska Straße. Die Herstellung der orthopädischen Schuhe und Einlagen für Plattfüße erfolgte nach dem System der Gipsabdrücke, entwickelt durch den Universitätsprofessor MUDr. Ľ. Bakay. Nach den Gipsabdrücken der deformierten Füße wurden die für das Nähen der einzelnen Schuhe notwendigen Schuhleisten aus Holz angefertigt. Während des 1. Weltkrieges produzierte Schulz auch Prothesen, um fehlende Gliedmaßen zu ersetzen. In seiner Werkstatt beschäftigte er durchschnittlich 10 Personen, bei Bedarf auch mehr. Als Werkstattmeister fungierte damals Oskar Vavro.

Rudolf Schultz beteiligte sich aktiv am öffentlichen Leben der Gemeinde. Noch vor dem 1. Weltkrieg war er Mitglied des Erhaltungsvereins der Städtischen Schule in Piešťany. Nach dem Zerfall Österreich-Ungarns war er Mitglied des örtlichen Slowakischen Nationalrates (mit insge-

samt 22 Mitgliedern). Nach dessen Erweiterung auf 43 Mitglieder, am 7. 12. 1918, wurde Schultz zusammen mit Dr. Cyril Bařinka für den Posten des stellvertretenden Vorsitzenden gewählt.

Foto Eva Drobňá

▲ Hrob Rudolfa Schultz v Piešťanoch..
The grave of Rudolf Schultz in Piešťany.
Das Grab von Rudolf Schultz in Piešťany

Gleichzeitig hatte er den Vorsitz des Gewerbe- und Handelsausschusses des Nationalrates inne. In seinem Büro im so genannten Slůžnovský Haus war er vormittags zugegen. Darüber hinaus ist Schultz Mitglied des Regulierungsausschusses des Heilbades gewesen, der das Programm einer allgemeinen Fortentwicklung der Gemeinde ausarbeitete, sowie einer 8-köpfigen Delegation, die dieses Programm im Oktober 1919 in Prag präsentierte. Hinzu kommt der langjährige Vorsitz im Gewerbeverband in Piešťany, der 1924 begründet wurde, um die wirtschaftlichen Interessen seiner Mitglieder zu wahren. Im Jahre 1925 wurde Schultz Mitglied der ständigen Arbeitskommission, die das verabschiedete Arbeits- und Finanzprogramm der Gemeinde umzusetzen begann. Nach dem Rücktritt von Gařpar Štefanka wurde Rudolf Schultz im November 1927 zum Bürgermeister, mit einem Jahresgehalt von 5800 Kronen, gewählt. Diese Funktion bekleidete er bis September 1931. Während seiner Amtszeit wurde das neue Gemeindehaus (Januar 1929) eröffnet, in dem er im Oktober 1929 den schottischen Publizisten und Historiker Robert Seton-Watson, bekannt unter dem Pseudonym Scotus Viator, empfangen hat.

Die Söhne von Rudolf Schultz traten, was das Handwerk anbelangt, in seine Fußstapfen und nach seinem Tod übernahm die Führung des Unternehmens, bis zu dessen Verstaatlichung, sein älterer Sohn Edmund. Der jüngere Viktor machte sich selbstständig und führte Schuhgeschäfte in Piešťany und Trenčianske Teplice. ■

Štefánik's Ethnographic Collection from Polynesia

Štefánik's ethnografische Sammlung aus Polynesien

Andrej Bolerázsky

Milan Rastislav Štefánik (1880 - 1919), najznámejšia postava slovenskej histórie doma i v zahraničí, bol nielen významný politik, diplomat a vojak, ale aj astronóm, cestovateľ a zberateľ.

Cieľom jeho ciest boli najmä astronomické pozorovania, no po vypuknutí 1. svetovej vojny prioritne riešil diplomatické úlohy, ktorých cieľom bolo vytvoriť platformu pre vznik Československa.

Milan Rastislav Štefánik (1880 - 1919) the most famous figure in Slovak history, both home and abroad, was not only an important politician, diplomat, and soldier, but also an astronomer, traveller, and collector. Initially, the goal of his travels was mostly for astronomical observation, however, after the outbreak of World War I, the priority changed to resolving diplomatic issues connected to the ultimate goal of building a foundation for the creation of Czechoslovakia.

Milan Rastislav Štefánik (1880 - 1919), die bekannteste Gestalt der slowakischen Geschichte in seiner Heimat wie auch im Ausland, war nicht nur ein bedeutender Politiker, Diplomat und Soldat, sondern auch ein Astronom, Reisender und Sammler. Das Ziel seiner Reisen waren vor allem astronomische Beobachtungen. Nach dem Ausbrechen des 1. Weltkrieges jedoch löste er in erster Linie diplomatische Aufgaben, in deren Fokus die Schaffung einer Plattform für die Gründung der Tschechoslowakei stand.

▲ Milan Rastislav Štefánik na Tahiti.
Milan Rastislav Štefánik in Tahiti.
Milan Rastislav Štefánik auf Tahiti

Štefánikova ethnografická zbierka z Polynézie

Počas svojich početných ciest, kedy dvakrát precestoval okolo sveta, sa venoval aj zbieraniu etnografického materiálu. Dôležitú a určite najexotickejšiu súčasť tejto zbierky predstavuje kolekcia predmetov z Polynézie v Tichomorí, najmä z ostrova Tahiti. Tento exotický ostrov navštívil Štefánik dvakrát – v roku 1910 (pobudol tu od apríla 1910 do februára 1911), a potom v roku 1913.

Na ostrov Tahiti pricestoval kvôli pozorovaniu preletu Halleyho kométy a kvôli vybudovaniu observatória a siete meteorologických staníc. Počas svojho vyše 10-mesačného pobytu navštívil aj okolité ostrovy. So srdečnými domorodcami v tomto „raji na zemi“ nadviazal priateľské styky a podarilo sa mu získať množstvo zaujímavého národopisného materiálu.

Etnografická zbierka M. R. Štefánika v Piešťanoch sa dostala do múzea v súvislosti s inštalovaním novej expozície v roku 1933. Získaná bola od Štefánikových príbuzných a priateľov. Tahitskú zbierku predstavujú

dekoračné a úžitkové predmety - kapsička z lyka, mušľové náhrdelníky, exotický ženský dvojdielny lykový odev a najmä látka - „tapa“. Práve tapa je najväčším a nepochybne najzaujímavejším predmetom zo štefánikovskej tahitskej zbierky v Piešťanoch. Keďže táto veľmi jemná a krehká látka bola nevhodným uskladnením - zložením - značne poškodená, bolo rozhodnuté dať ju odborne zreštaurovať. Tapa je netkaná látka, ktorá bola v minulosti hojne vyrábaná domorodcami na mnohých ostrovoch v Tichomorí.

Názov tapa pochádza z Tahiti vo význame „pásy“. Vyrába sa totiž pomerne zdĺhavým procesom z pásov kôry stromu nazývaného papierovník čínsky (Broussonetia papyrifera), kedy sa namáčaním, oškrabávaním, vyklepávaním a prekladaním vytvárajú veľké plochy látky, ktorá sa dá veľmi dobre zdobiť maľovaním. Najmä proces vyklepávania pomocou drevených palíc

Perla z Tahiti osadená v prsteni - Štefánikov dar básnikovi Ivanovi Kraskovi.

A pearl from Tahiti set in a ring - it was a gift from Štefánik to the poet Ivan Krasko.

Eine Tahiti-Perle eingefasst in einem Ring - ein Geschenk Štefániks an den Dichter Ivan Krasko

v minulosti vytváral charakteristický rytmický klepotavý zvuk, ktorý zaznamenali všetci cestovatelia prichádzajúci na ostrovy.

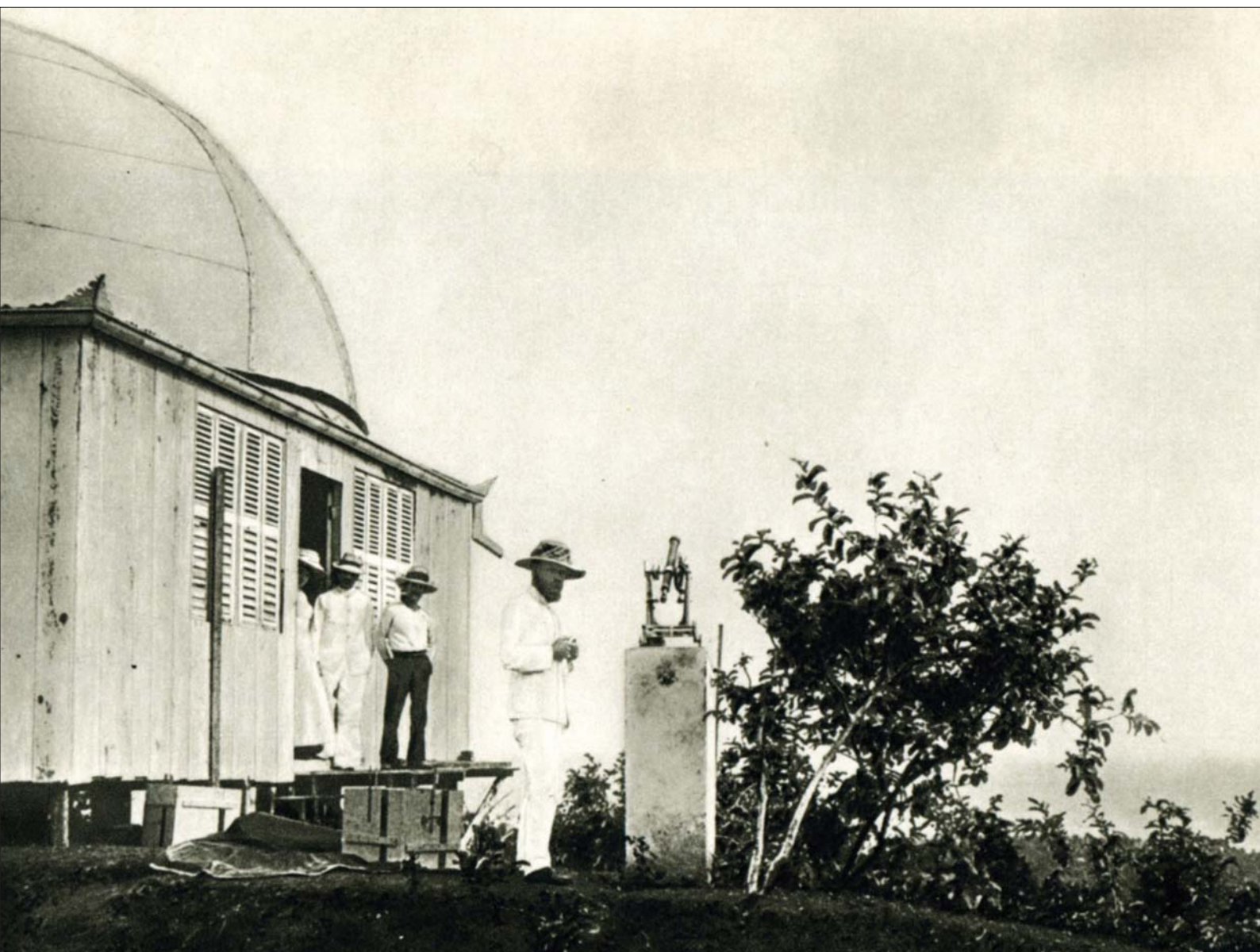
V prípade väčšej skupiny žien - výroba tapy je totiž ženská záležitosť - vytvárali pri klepotaní zložité rytmy. Pásiky vyklepanej kôry sa spájajú do väčších listov, ktoré sa kolmo prekládajú na tri vrstvy a spájajú do dlhých pásov glejením. Nakoniec sa hotové pásy tapy ručne maľujú rôznymi vzormi. Hlavné proces vyklepávania a maľovania predstavuje pre dedinu spoločenskú udalosť. V prípade dlhých pásov

tapy môže byť na okraji číselná mierka označujúca dĺžku. To je aj prípad našej tapy. Tapa slúžila domorodcom ako základný materiál na výrobu odevov, dekoračných závesov a rohoží, ale i ako platidlo. Tapa vystavená v múzeu má rozmer 2,3 x 2 m a zdobená je maľovaným geometrickým ornamentom. Na jej zreštaurovanie prispelo Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a na

▼ Štefánik pred observatóriom, ktoré vybudoval na Tahiti.

In front of the observatory, which Štefánik built in Tahiti

Vor dem Observatorium, welches Štefánik auf Tahiti bauen ließ

odbornú záchranu sa podujala reštaurátorka Jana Križanová. Po zreštaurovaní už nebolo možné tapu poskladať, preto bola na ňu vďaka Trnavskému samosprávnemu kraju a mestu Piešťany zhotovená špeciálna vitrína. Túto tapu je teraz možné prvýkrát si detailne pozrieť v hlavnej expozícii Balneologického múzea. ■

During his numerous trips, when he travelled twice around the world, he also took the time to collect ethnographic material. An important and certainly the most exotic part of this collection is the set of artefacts from Polynesia in the Pacific Ocean, in particular from the island of Tahiti. Štefánik visited this exotic island twice – in 1910 (staying there from April 1910 to February 1911) and again in 1913.

He travelled to the island of Tahiti in order to observe Halley's Comet and to build an observatory and a network of meteorological stations. During his more-than-10-month stay he also visited the surrounding islands. He established a friendly relationship with the hospital natives in this "paradise on earth" and was successful in obtaining a vast amount of ethnographic material. M. R. Štefánik's ethnographic collection came to the museum in Piešťany as part of a new exhibition installed in 1933. The collection was obtained from Štefánik's relatives and friends. The Tahitian collection contains decorative and functional, household objects – a pouch made of tree fibre, shell necklaces, an exotic woman's two-piece tree fibre outfit, and, in particular, the material "tapa". It's precisely this tapa that is the greatest and undoubtedly the most interesting item from Štefánik's Tahitian collection in Piešťany. Since this very delicate and fragile material had been inappropriately stored – folded – and, as a result, heavily damaged, it was decided to have it professionally restored.

Tapa is a non-woven material, which was made in abundance by natives on a number of islands throughout the Pacific Ocean. The name "tapa" comes from Tahiti where it means "strips". The production of a tapa consists of a rather lengthy process of taking strips of bark from a tree known as the paper mulberry (*Broussonetia papyrifera*) then soaking, scraping, pounding and overlaying them to create a large surface of the material, which can then be very nicely decorated with paint. In the past, it was especially this process of pounding with a wooden mallet that produced the characteristic, rhythmic pounding sound which let all travellers know that they were approaching the islands. When there were larger groups of women – the production of tapa was primarily a woman's job - they created complex rhythms with this pounding. These strips of pounded bark are joined into larger strips which are overlaid in three vertical layers and then joined into long sheets with an adhesive. Finally, the completed sheets of tapa are hand painted with various designs. The process of pounding and painting,

▲ Horná časť ženského odevu z lyka. (Zo zbierok Balneologického múzea)

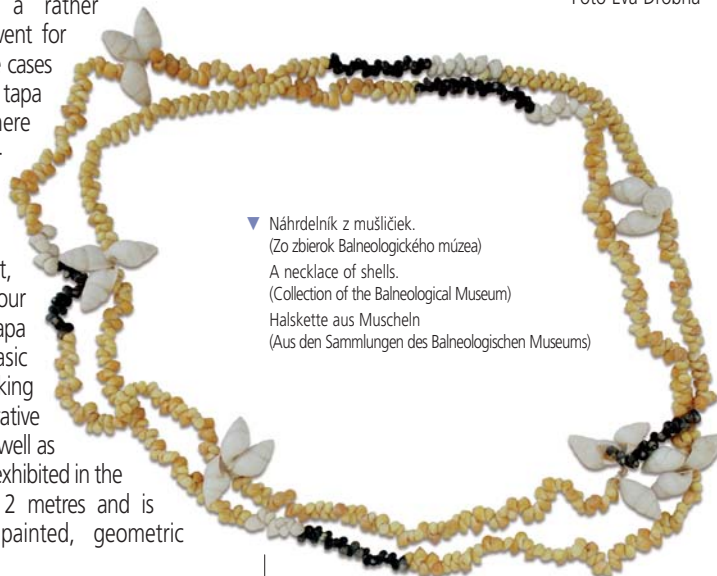
The upper part of a woman's clothing made of tree fibre. (Collection of the Balneological Museum)

Oberteil eines Frauengewandes aus Bast. (Aus den Sammlungen des Balneologischen Museums)

in particular, is a rather significant social event for the village. In some cases when the sheets of tapa are very long there might be a numerical measurement along the edge denoting the length. This, in fact, is the case with our tapa. For natives tapa served as the basic material in the making of clothing, decorative tapestries, rugs, as well as currency. The tapa exhibited in the museum is 2.3 x 2 metres and is decorated with painted, geometric designs.

The Slovak Republic's Ministry of Culture contributed to the restoration of the tapa, which was carried out by the restorer Jana Križanová. After the restoration it was no longer possible to fold the tapa, so, thanks to the Trnava Self-Governing Region and the town of Piešťany, a special showcase was made to exhibit the tapa. For the first time, this tapa can be viewed in the main exposition of the Balneological Museum. ■

Foto Eva Drobňá

▼ Náhrdelník z mušliček.

(Zo zbierok Balneologického múzea)

A necklace of shells.

(Collection of the Balneological Museum)

Halskette aus Muscheln

(Aus den Sammlungen des Balneologischen Museums)

Während seiner zahlreichen Reisen, in deren Verlauf er zweimal die Welt umrundete, widmete er sich auch dem Sammeln ethnografischen Materials. Einen wichtigen und mit Sicherheit den exotischsten Bestandteil dieser Sammlung stellt eine Kollektion

▲ Detail poškodenia tapy pred reštaurovaním.
A detail of the damaged tapa prior to its restoration.
Detail der Beschädigung des Tapa Stoffes vor der Restaurierung

▼ Tapa po zreštaurovaní.
The tapa after restoration.
Der Tapa Stoff nach seiner Restaurierung

Foto Eva Drobná

von Gegenständen aus Polynesien im Pazifik, vor allem von der Insel Tahiti dar. Diese exotische Insel besuchte Štefánik insgesamt zweimal – im Jahre 1910 (er verweilte dort von April 1910 bis Februar 1911), und dann im Jahre 1913.

Auf die Insel Tahiti reiste er, um den Überflug des

Halleyschen Komets beobachten zu können und wegen des Baus eines Observatoriums sowie eines Netzes von meteorologischen Stationen. Während seines mehr als zehn Monate andauernden Aufenthaltes besuchte er auch die umliegenden Inseln. Mit den herzlichen Eingeborenen in diesem

Paradies auf Erden knüpfte er freundschaftliche Kontakte und konnte eine Menge interessanten, naturkundlichen Materials zusammen tragen.

Die ethnografische Sammlung M. R. Štefániks gelang in das Museum in Piešťany im Zusammenhang mit der Installation einer neuen Exposition im Jahre 1933. Die Ausstellungsstücke wurden von Štefániks Verwandten und Freunden erworben. Die Tahiti-Sammlung umfasst dekorative und Gebrauchsgegenstände – eine kleine Basttasche, Halsketten aus Muscheln, ein exotisches zweiteiliges Frauengewand aus Bast und vor allem den so genannten Tapa Stoff. Und dieser stellt das größte und zweifellos auch interessanteste Ausstellungsstück der in Piešťany exponierten Tahiti-Sammlung von Štefánik dar. Da dieser sehr feine und zerbrechliche Stoff infolge unsachgemäßer Lagerung – Zusammenlegung – erheblich beschädigt wurde – kam es zum Entschluss, ihn fachmännisch restaurieren zu lassen.

Tapa ist ein nicht gewebter Stoff, der früher viel von den Eingeborenen mehrerer Inseln im Pazifik hergestellt wurde. Die Bezeichnung Tapa kommt aus Tahiti und bedeutet so viel wie Streifen oder Bahnen. Die Herstellung ist ein relativ langwieriger Prozess, in dessen Verlauf aus Rindenbaststreifen, abgelöst von der Borke des so genannten Papiermaulbeerbaumes (*Broussonetia papyrifera*, durch Wässern, Schaben, Ausklopfen und Falten großflächige Stoffstücke entstehen, welche sich sehr gut mit Malereien verzieren lassen. Insbesondere der Prozess des Ausklopfens mit Hilfe von Holzstöcken wurde in der Vergangenheit von einem charakteristischen, rhythmischen Klopfgeräusch begleitet, den alle zu den Inseln Reisende vernommen haben. Falls es sich um eine größere Frauengruppe handelte – die Herstellung von Tapa ist nämlich eine Frauenangelegenheit – erzeugte diese beim Ausklopfen komplizierte Rhythmen. Die breit geklopfen Baststreifen werden in größere Bögen verbunden, die dreifach vertikal gefaltet und mit Leim in lange Bahnen zusammengefügt werden. Zuletzt werden die fertigen Tapa-Bahnen in Handarbeit mit verschiedenen Motiven bemalt. Insbesondere die Herstellungsprozesse des Ausklopfens und des Bemalens stellen für das Dorf ein gesellschaftliches Ereignis dar. Bei einigen langen Tapa-Bahnen kann sich am Rande eine numerische Skala mit der Angabe der Länge befinden. So auch im Fall unserer Tapa-Bahn. Tapa diente den Eingeborenen als Grundstoff für die Herstellung von Bekleidung, dekorativen Vorhängen, Matten, aber auch als Zahlungsmittel. Der im Museum ausgestellte Tapa Stoff hat die Maße von 2,3 x 2 m und ist mit aufgemalten geometrischen Ornamenten verziert. Einen Beitrag zur seiner Restaurierung leistete das Kultusministerium der Slowakischen Republik und der fachmännischen Rettung nahm sich die Restauratorin Jana Križanová an. Nach dem Abschluss der Restaurierungsarbeiten war es nicht mehr möglich, den Tapa-Stoff zu falten, deshalb wurde dafür dank der Unterstützung des Selbstverwaltungskreises Trnava und der Stadt Piešťany eine spezielle Vitrine angefertigt. Auf dieses Exponat können Besucher nun zum ersten Mal in der Hauptexposition des Balneologischen Museums einen detaillierten Blick werfen. ■

▲ Bernikla veľká je zriedkavým hosťom širšieho okolia Piešťan.
The Canadian goose very rarely makes an appearance
on the waters of Piešťany and it's surroundings.
Die Kanadagans ist ein seltener Gast im weiteren Umfeld von Piešťany.

Foto Pavel Kaňuščák

Severské druhy vtákov

Foto Pavel Kaňuščák

Northern Species
of Birds
in Piešťany

Nördliche
Vogelarten in
Piešťany

Pavel Kaňuščák

Chochláč severský sa u nás niekedy objavuje vo veľkých krdľoch. ►
The bohemian waxwing sometimes arrives in large flocks.
Der Seidenschwanz taucht bei uns von Zeit zu Zeit in großen
Schwärmen auf.

Ťah vtákov zaujímal oddávna nielen odborníkov, ale aj laikov. Na jesennom ťahu sa každoročne premiestňujú tisícové krdle zo severu na juh. Na jar, niekedy už koncom zimy, sa vracajú na svoje hniezdiská. Mnohé druhy, ktoré sa v okolí Piešťan nevyskytujú, počas ťahu zavítajú aj k nám. Údolie Váhu je v tomto období ťahovou cestou vtákov. Poukázal na to už v 50. rokoch minulého storočia zoológ Ján Darola vo svojej dizertačnej práci „Váh ako ťahová cesta vtákov“.

The flight patterns of birds have always been an interest not just of experts, but also laymen. Every year the autumn migration sees the movement of thousands of flocks from north to south. In the spring, and sometimes even at the end of winter, they return, once again, to their nests. Many species, which are not common around Piešťany, stop and visit us along their way. The Váh River valley is a major migration route for these birds. This was identified in the 1950's by the zoologist Ján Darola in his dissertation "The Váh as the Migration Route of Birds".

Der Zug der Vögel ist schon seit jeher nicht nur für Experten, sondern auch für Laien von Interesse. Während des Herbstzuges wandern alljährlich aus tausenden Vögeln bestehende Schwärme von Norden in den Süden. Im Frühling, manchmal sogar schon zum Ende des Winters kehren sie an ihre Nistplätze zurück. Zahlreiche Arten, die in der Umgebung von Piešťany nicht vorkommen, suchen während des Zuges unsere Gegend auf. Das Waag-Tal ist in dieser Jahreszeit die Zugroute der Vögel. Darauf hatte bereits in den 50er Jahren des vergangenen Jahrhunderts der Zoologe Ján Darola in seiner Dissertationsarbeit „Die Waag als Zugroute der Vögel“ hingewiesen.

v Piešťanoch

Foto Pavel Kaňuščák

Príkladom nášho záujmu je najmä piešťanská Slňava a jej okolie, ale aj pohorie Považského Inovca. Predovšetkým vodná plocha Slňavy priťahuje mnohé severské druhy. Možno tu vidieť – najmä na jesennom ťahu - tri druhy potáplic: potápicu malú, potápicu strednú a potápicu veľkú. V jarom období sa tieto druhy podľa operenia dajú jednoducho identifikovať. V pohnezdnom šate, ktorý nie je taký výrazný ako hniezdny, je však ich rozlíšenie oveľa ťažšie. Z potápok sem priletujú potápky červenokrké a tiež potápky ušaté. V posledných rokoch sa takmer pravidelne objavujú aj labute spevavé, ktoré najčastejšie môžeme stretnúť na Obtokovom ramene Váhu. Z kačíc sem zavíta mnoho druhov. Zistili sme napríklad chochlačku morskú, ľadovku severskú, turpana čierneho, turpana tmavého a kajku morskú. Každoročne k nám priletuje aj hlaholka severská. Z husí sa objavujú najmä husi siatinné a bieločelé. Zo vzácnějších druhov upúta pozornosť bernikla veľká. Z dravcov k nám zaletuje v tomto období myšiak severský. Oveľa vzácniešie býva stretnutie so žeriavom popolavým. Z bahniakov sa tu vyskytuje celý rad druhov. Bolo to tak najmä po napustení Slňavy v roku 1959 až do doby, kým jej brehy nezarástli stromami a kríkmi. Že pre bahniaky je dôležité ich prirodzené prostredie sa potvrdilo v roku 1984 a 2006, kedy bola Slňava celkom vypustená. Podloží z priehrady pretiekla voda na príľahlé polia a vytvorili sa rozsiahle bahnité mokrade. Vyskytli sa tu potom aj veľmi vzácne druhy ako kulík zlatý, hvizdák malý či kalužiak močiarny. Z čajok bola pozorovaná čajka malá, zo sov sa v širšom okolí Piešťan vyskytla sova dlhochvostá, ktorá je na západnom Slovensku zriedkavá. Pomerne početné je zastúpenie spevavcov. Z čeľade škovránkovitých bol zaznamenaný škovránok ušatý. Z drozdov celkom pravidelne priletuje drozd červenkastý. Z rodu slávik sa vyskytuje slávik veľký (náš dôverne známy slávik sa nazýva obyčajný) a slávik modrák. Je zaujímavé, že v poslednom období slávik veľký u nás začína aj hniezdiť. Z ľabtušiek sa vyskytuje ľabtuška červenohrdlá. Z čeľade trasochvostovitých bol pozorovaný aj severský poddruh trasochvosta žltého *Motacilla flava thunbergi*. Pomerne častým hosťom, ktorý sa v niektorých rokoch vyskytuje invázne, je chochlačka severská. Každoročne sem priletujú aj krdle pinky severskej, známejšej pod starým názvom ikavec. Od 70. rokov minulého storočia celkom pravidelným transmigrantom bol aj stehlík horský, stehlík čečetavý a snehulka severská. Zatiaľ čo smrečiar krivonosý a snehárka vrchovská sa vyskytli veľmi zriedka.

Na záver však treba povedať, že vtáctva je v prírode čoraz menej. Posledné štatistiky hovoria, že v rámci štátov Európskej únie sa za posledných 30 rokov znížili populácie vtákov v poľnohospodárskej krajine o 52 percent, teda o 300 miliónov jedincov. A to je alarmujúce! ■

► Potáplica malá na Váhu medzi piešťanskými mostmi - 6. 1. 2011.
A red-throated loon on the Váh River between Piešťany's bridges - January 6, 2011.
Der Sternentaucher auf der Waag zwischen den Brücken in Piešťany - 6. 1. 2011.

The subject of our interest is mainly Piešťany's Slňava reservoir and its surroundings as well the Považský Inovec mountain range. Above all it's the water of the Slňava reservoir that attracts many of these northern species. It's possible to see here – especially during the autumn migration – three types of loons: red-throated loons, black-throated loons and great northern loons. In the spring, it is easy to identify these species according to their plumage. Their post-nesting plumage, which is not as impressive as their nesting appearance, makes distinguishing them more difficult. From the Grebe family, the red-necked grebe and the horned grebe typically fly here. Also making an almost-regular appearance in recent years, has been the whooper swan, which we can find most often at the bypass canal of the Váh River. Several species of ducks also stop for a visit. For example, we have seen here such ducks as the scaup, the long-tailed duck, the black scoter, the velvet scoter and the common eider. Every year the northern goldeneye also flies in. Different types of geese also show up, but mostly the bean and greater white-fronted goose. One of the rarer species that garners attention is the Canadian goose. Predator birds such as the rough-legged buzzard visit us during this period. Much rarer sightings are made of the common crane. A wide range of wading bird species can also be found here. This was especially true after Slňava was filled in 1959 up until the time its shores became overgrown with trees and bushes. The fact that this is an important environment for wading birds was confirmed in 1984 and 2006 when Slňava was completely emptied. The subsoil from the dam was carried by overflowing water into the adjacent fields creating a vast, swampy wetland. Soon very rare species of birds appeared here such as the European golden plover, the whimbrel, and the wood sandpiper. Gulls such as the little gull have been seen here and in the greater surroundings of Piešťany the Ural owl, which is quite rare in western Slovakia, can also be found. A relatively large number of songbirds can also be seen and heard here. From the lark family, the horned lark has been recorded here. From the thrush family, the most regular visitor is the redwing. Representing the nightingale family here is the thrush nightingale (our familiar nightingale better-known as the common nightingale) and the bluethroat. It's interesting to note that recently the thrush nightingale has begun to nest here. The red-throated pipit is the most common of the swans here. From the wagtail family, the yellow-headed wagtail, a northern subspecies, has been spotted in the area. Another relatively frequent visitor, which in the past few years has seemed more like an invasion, is the bohemian waxwing. Every year the brambling, better known locally by its old name "ikavec", also lands here. Since the 1970's, other quite frequent visitors along their migration routes include the twite, the redpoll, and the snow bunting. While so far there have only been rare visits by the pine grosbeak and the white-winged snowfinch.

In conclusion it should also be stated that birds in the wild are dwindling. Recent statistics show

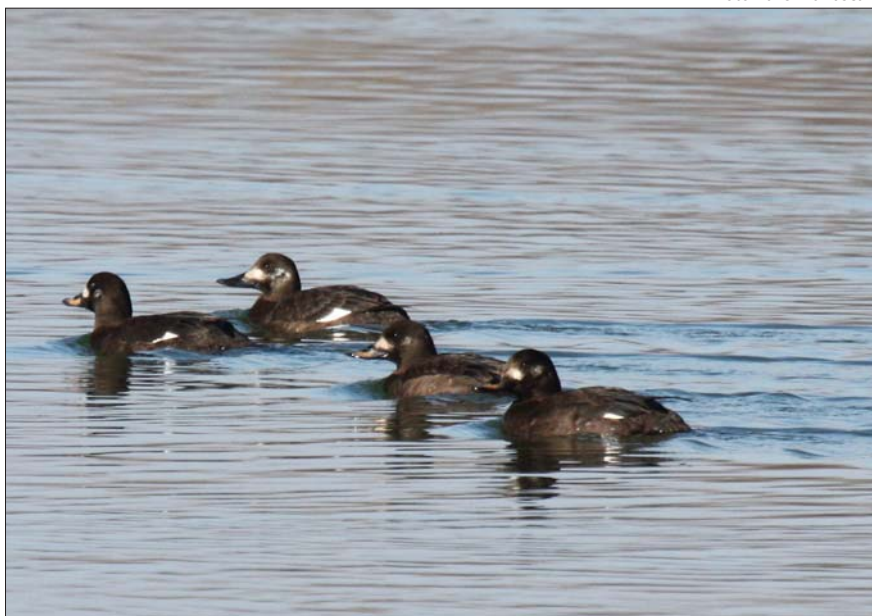

▲ Ladovka dlhochvostá iba príležitostne zaletuje na vody širšieho okolia Piešťan.
The long-tailed duck only occasionally visits the waters of Piešťany and it's surroundings.
Die Eisente fliegt nur gelegentlich an die Gewässer im größeren Umkreis von Piešťany.

Foto Pavel Kaňuščák

▼ Turpan tmavý patrí medzi menej častých návštevníkov širšieho okolia Piešťan.
The velvet scoter is among one of the lesser-frequent visitors to Piešťany and it's wider surrounding area.
Die Samtente zählt zu den selteneren Besuchern der breiten Umgebung von Piešťany.

Foto Pavel Kaňuščák

that, within the EU member states, there has been a 52 percent decrease in bird populations in agricultural areas over the last 30 years, which amounts to 300 million individual birds. This is extremely alarming! ■

Im Fokus unseres Interesses steht hauptsächlich der Stausee Slňava in Piešťany und dessen Umgebung, aber auch das Gebirge Považský Inovec. Vor allem die Wasserfläche des Stausees zieht viele nördliche Vogelarten an. Hier können wir – insbesondere auf ihrem Herbstzug – drei Arten der Seetaucher beobachten: den Sterntaucher, den Prachtttaucher und den Eistaucher. In der Frühlingszeit lassen sich diese Arten anhand ihres Federkleides einfach identifizieren. Ihre Fiederung nach dem Ausflug, die im Vergleich zu der Nistzeit nicht mehr so markant ist, macht jedoch ihre Zuordnung viel

schwieriger. Aus der Familie der Lappentaucher kommen hier der Rothalstaucher und auch der Ohrentaucher angefliegen. In den letzten Jahren tauchen hier fast regelmäßig auch Singschwäne auf, die am häufigsten im Nebenarm der Waag angetroffen werden können. Auch zahlreiche Entenarten tummeln sich hier. Wir konnten unter anderem das Vorkommen der Bergente, der Eisente, der Trauerente, der Samtente und der Eiderente feststellen. Auch die Schellente fliegt unsere Gegend alljährlich an. Die Gänsevögel werden hier vor allem durch die Saatgänse und Blässgänse vertreten. Von den seltenen Arten fällt die Kanadagans auf. Von den Raubvögeln fliegt in diesem Zeitraum der Raufußbussard zu uns. Viel seltener fällt die Begegnung mit einem Grauen Kranich aus. Die Ordnung der Regenpfeiferartigen ist hier durch eine ganze Reihe von Arten vertreten. Dies war vor allem nach der Flutung des Sees im Jahre 1959 der Fall, bis seine Ufer mit Bäumen und Sträuchern zugewachsen waren. Dass für die Regenpfeiferartigen, auch Wattvögel

Foto Pavel Kaňuščák

▲ Labute spevavé priletujú takmer každoročne. Najčastejšie ich možno zastihnúť na Obtokovom ramene Váhu.
Whooper swans land here almost every year. They can most frequently be found on the bypass canal of the Váh River.
Singschwäne fliegen fast jedes Jahr hierher. Am häufigsten sind sie im Nebenarm der Waag zu sehen.

Foto Pavel Kaňuščák

▲ Ikavec severský každoročne priletuje už koncom jesene do piešťanských parkov.
The brambling lands in Piešťany's parks every year at the end of autumn.
Der Bergfink kommt alljährlich bereits zum Ende des Herbstes in die Parks von Piešťany geflogen

genannt, ihr natürliches Umfeld sehr wichtig ist, bestätigte sich in den Jahren 1984 und 2006, als der See Slávia vollständig geleert wurde. Durch den Untergrund des Stausees floss das Wasser auf die umliegenden Felder, wodurch sich weitläufige Sumpfgebiete bildeten. Danach sind in dieser

Gegend auch äußerst seltene Vogelarten vorgekommen, wie der Goldregenpfeifer, der Regenbrachvogel und der Bruchwasserläufer. Von den Möwen wurde hier die Zwergmöwe beobachtet, von den Eulen konnte in der breiteren Umgebung von Piešťany der Habichtskauz (auch

Uralkauz genannt) gesichtet werden, der in der Westslowakei äußerst selten vorkommt. Relativ zahlreich vertreten sind auch Singvögel. Aus der Familie der Lerchen wurde hier die Ohrenlerche festgestellt. Von den Drosseln kommt hier regelmäßig die Rotdrossel geflogen. Die Gattung Luscinia vertreten der Sprosser (unsere bekannteste Art ist die Nachtigall) und das Blaukehlchen. Interessant ist, dass der Sprosser in der letzten Zeit begann bei uns auch zu nisten. Aus der Familie der Pieper und Stelzen kommt hier die Rotkehlpieper vor. Aus der Gattung der Stelzen wurde hier auch eine nördliche Unterart beobachtet – die Schafstelze *Motacilla flava thunbergi*. Ein relativ häufiger Gast, der in manchen Jahren invasiv vorkommt, ist der Seidenschwanz. Alljährlich fliegen auch Schwärme des Bergfinks (auch Nordfink genannt) in dieses Gebiet. Seit den 1970er Jahren gehören zu den regelmäßigen „Transmigranten“ auch der Berghänfling, der Birkenzeisig sowie die Schneeammer. Der Hakengimpel und der Schneesperling (auch Schneefink genannt) hingegen sind sehr selten vorgekommen.

Zum Schluss muss jedoch gesagt werden, dass die Vogelfauna in der Natur immer mehr schrumpft. Die letzten Statistiken besagen, dass die Vogelpopulationen auf den landwirtschaftlich genutzten Flächen der EU-Länder in den letzten 30 Jahren um 52 Prozent, also um 300 Millionen Exemplare zurück gegangen sind. Und das ist ein alarmierender Zustand! ■

You will Find Karol Fano in the Park

Karol Fano finden Sie im Park

Ak sa kohokoľvek z Piešťancov spýtate, kde možno nájsť Karola Fana, odpoveď bude znieť rovnako: „V parku, pri vtákoch a veveričkách.“ Práve deväťdesiatročný, stále aktívny pán, tu trávi takmer celé dni. Pri tej najprirodzenejšej a možno na prvý pohľad celkom obyčajnej činnosti - kŕmi tu vtáky. Čím sa však táto obyčajnosť celkom vylučuje je fakt, že sem chodí pravidelne dvakrát denne už viac než štyridsať rokov.

If you ask anyone in Piešťany where you can find Karol Fano, the answer will always be the same: "In the park with the birds and the squirrels." The just-turned ninety year old, active gentleman, spends almost all of his days here, doing the most natural and, at first glance, seemingly ordinary activity – feeding the birds.

What differentiates this from just some trivial habit, is the fact that he has been coming here twice a day for over forty years.

Sollten Sie jemanden in Piešťany fragen, wo Sie Karol Fano finden, wird die Antwort immer die gleiche sein: „Im Park, bei den Vögeln und Eichhörnchen.“ Der gerade 90 Jahre alt gewordene, immer aktive Herr verbringt hier beinahe den ganzen Tag. Mit einer der natürlichsten und auf den ersten Blick vielleicht ganz gewöhnlichen Freizeitbeschäftigung - er füttert hier Vögel. Was jedoch diese Gewöhnlichkeit in einem völlig anderen Licht erscheinen lässt, ist die Tatsache, dass er seit mehr als 40 Jahren regelmäßig zweimal täglich hierher kommt.

▲ Karol Fano pri preberaní Ceny primátora mesta Piešťany.
Karol Fano receiving the Piešťany Mayor's Award.
Karol Fano bei der Entgegennahme des „Preises des Bürgermeisters der Stadt Piešťany“

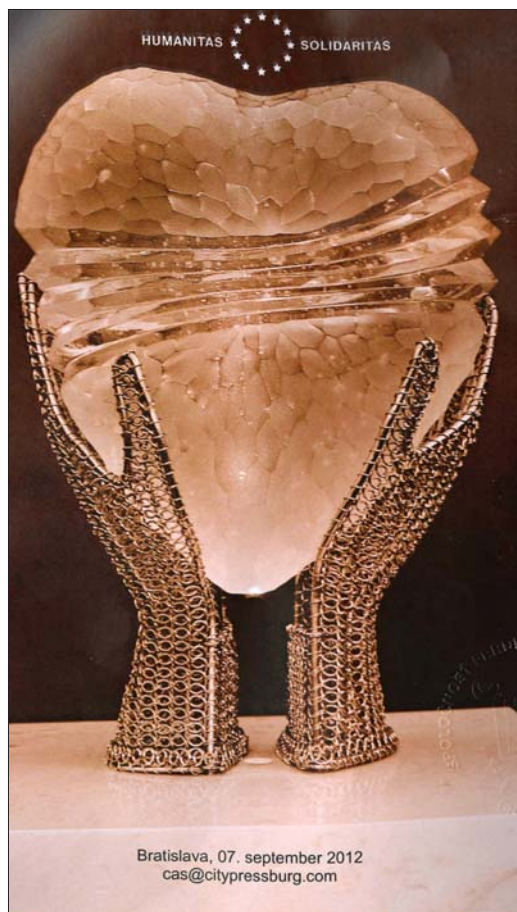
Karola Fana nájdete v parku

Barbora Piovarčiová

V ýnimočné veci si vyžadujú celého človeka a veľký kus srdca. A presne o tom je príbeh „uja Fana“. O láske ku všetkému, čo robil. Ak by ste mu však pred päťdesiatimi rokmi povedali, že raz bude medzi Piešťancami známy ako „patrón

parku“, určite by nad tým iba pokrútil hlavou a svojsky sa zasmial.

Jeho život sa totiž točil v úplne iných sférach. „Som vyučený obchodník, robil som u Juliusa Meinla vo Viedni, potom v Trenčíne. Neskôr som sa stal cechmajstrom

▲ Diplom od bratislavskej dobročinnnej Spoločnosti Ferdinanda Martinenga.
The diploma from Bratislava's charitable Ferdinando Martinengo Association.
Ein Diplom der wohltätigen Ferdinand Martinengo-Gesellschaft mit Sitz in Bratislava

Foto Dušan Vajsabel

▲ Po prevzatí ocenenia vítaná bola pomoc Ivetty Radičovej pri odchode z pódia.
After being given his award, he received welcomed help from Ivetta Radičová while leaving the stage.
Nach der Übergabe der Auszeichnung kam die Hilfe von Ivetta Radičová beim Verlassen der Bühne sehr entgegen.

v pekárňach, mal som na starosti zásobovanie v Seredi, Galante, Piešťanoch, Novom Meste nad Váhom a v Banskej Bystrici," spomína Karol Fano. Vždy v ňom sídlil obchodný duch a netrvalo dlho, kým začal svoje nápady aj realizovať. Dokonca to bol práve Karol Fano,

kto postavil prvý plynový pekáreň v Novom Meste nad Váhom. Úspešne viedol aj mliečny bar, na ktorý si starí Piešťanci dodnes nostalgicky spomínajú. Tak isto si ho pamätajú ako vedúceho obchodu s krištáľovým sklom „Ani Brno, či Bratislava nerobili také tržby ako

ja v Piešťanoch," spomína jubilant Karol Fano.

Celú, dnes už vyše štyridsaťročnú tradíciu kŕmenia vtákov iniciovala jeho malá vnučka. „Keď bola úplne maličká, chodili sme do Luhačovic, kde jednému človekovi vtáčiky zobali semená priamo z ruky. Chceli sme to skúsiť aj v Piešťanoch, ale tu vtáky neboli na to privyknuté.“ Karol Fano sa však nedal odradiť a pravidelnými návštevami v parku dosiahol, že na kŕmidlá začali chodiť nielen operence, ale aj veveričky. Tých je podľa neho v parku momentálne osemnásť. „Chodím tam za každého počasia. Či mrzne, fúka, sneží alebo je horko. Vždy o deviatej a o druhej. Keď zapískam, všetko to letí a uteká ku mne.“ O láske uja Karola k prírode svedčí aj fakt, že za celých štyridsaťdva rokov, počas ktorých chodí do parku kŕmiť, sa ešte nestalo, žeby neprišiel. „Iba jeden jediný raz, ale to bol v nemocnici a kvôli vtákovi podpísal reverz,“ zasmeje sa dcéra. Dnes už majú vtáky v parku pri kŕmidle aj svoju vlastnú informačnú tabuľu.

Za aktivity v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia získal Karol Fano za rok 2008 Cenou primátora mesta Piešťany.

Výnimočnú a šľachetnú činnosť tohto vzácného človeka si všimla aj spoločnosť Fernanda Martinenga v Bratislave, kde si bol začiatkom septembra prevziať Krištáľové srdce. „Mne nikdy nešlo o ocenenia, ale samozrejme ma to potešilo,“ hovorí skromný a neúnavný deväťdesiatnik. ■

Extraordinary things require all one has and a big heart, and this is exactly what the story of "Uncle Fano" is all about; about a love for all things that he does. If fifty years ago you had told him that he would be well-known among Piešťany inhabitants as the "patron of the park", he would certainly have just shaken his head and laughed.

He lives his life on an entirely different plane. "I'm a skilled businessman, I worked at Julius Meinl in Vienna and later in Trenčín. Later I became the supervisor in the bakeries, I was in charge of supplies in Sereď, Galanta, Piešťany, Nové Mesto nad Váhom and in Banská Bystrica," recalls Karol Fano. He had always had the spirit of business within him, and it didn't take long before he began to realize his ideas. It was actually Karol Fano who built the first gas bakery in Nové Mesto nad Váhom. He also successfully managed a dairy bar, which old Piešťany residents still nostalgically recall. They also remember him as the manager of a crystal shop. "Not even Brno or Bratislava had sales as good as I did in Piešťany," recalls Karol Fano, the newly-turned 90-year old.

The entire, now over forty-year tradition of feeding birds, was initiated by his little granddaughter. "When she was quite small, we used to go to Luhačovice, where the birds ate the seeds right out of one man's hands. We wanted to try the same thing in Piešťany, but the birds here were not used to such a thing." Karol Fano, however, was not discouraged, and through his regular visits to the park he was able to attract not only birds to the feeders, but squirrels as well, of which, according to him, there are presently 18 in the park. "I go there in all sorts of weather, whether it's freezing, the wind is blowing, snowing, or it's very hot. Always at nine and two o'clock. When I whistle, they all fly and run to me." Uncle Karol's love of nature is also evidenced by the fact that in the forty-two years that he's been coming to the park to feed the animals, he hasn't missed a day. "Only one single time, but he was in the hospital, and just because of the birds he signed a release form," laughs his daughter. Today the birds in the park even have their own information board next to their feeder.

For his activities in the area of environmental protection Karol Fano was given, in 2008, the Piešťany Mayor's Award.

The outstanding and noble work of this genteel man has also been noticed by the Fernando Martinengo Association in Bratislava, where, in early September, he was awarded the Crystal Heart. "It's never been about the awards for me, but, of course, I'm pleased by them," said the humble and tireless ninety-year old. ■

Foto Martin Viazanko

▲ Aj táto veverička rada maškrtí na krmidle.
This squirrel also likes to snack at the feeder.
Auch dieses Eichhörnchen nascht gern an der Futterstelle.

Außergewöhnliche Taten erfordern einen ganzen Menschen und ein großes Stück Herz. Und genau davon handelt die Geschichte „Onkel“ Fanos. Über die Liebe zu alledem, was er tat. Hätten Sie jedoch vor 50 Jahren zu ihm gesagt, dass er einmal unter den Einheimischen in Piešťany als der „Park-Patron“ bekannt sein wird, hätte er angesichts dieser Vorstellung sicher nur den Kopf geschüttelt und auf seine

typische Art gelacht. Sein Leben drehte sich einst in ganz anderen Sphären. „Ich bin gelernter Kaufmann, habe bei Julius Meinl in Wien, danach in Trenčín gearbeitet. Später wurde ich Zunftmeister in Bäckereien, war für die Auslieferung in den Städten Sereď, Galanta, Piešťany, Nové Mesto nad Váhom und Banská Bystrica zuständig“, lässt Karol Fano seinen Erinnerungen freien Lauf. Schon immer besaß er einen Geschäftssinn und es

▲ Brhlík lesný patrí medzi pravidelných návštevníkov kŕmidla Karola Fana v piešťanskom parku.
The Eurasian Nuthatch belongs among regular visitors of Karol Fano's feeder in the Piešťany park.
Der Kleiber zählt zu den regelmäßigen Besuchern der Futterstellen von Karol Fano im Park von Piešťany

Foto Pavel Kaňuščák

▲ Karol Fano v parku pri kŕmidlách.
Karol Fano at feeders in the park.
Karol Fano an seinen Futterstellen im Park

Foto Barbora Piovarčiová

dauerte nicht lange, bis er begann seine Ideen in Taten umzusetzen. Und es war auch Karol Fano, der in Nové Mesto nad Váhom die erste gasbetriebene Backerei baute. Ebenfalls mit viel Erfolg führte er eine Milchbar, an die sich alteingesessene Piešťaner bis heute mit viel Nostalgie erinnern. Und genauso stark blieb er ihnen als Leiter eines Geschäftes mit Kristallglas in Erinnerung. „Nicht einmal Brunn oder Bratislava machten solche

Umsätze, wie ich in Piešťany“, erinnert sich der Jubilar Karol Fano.

Im Hintergrund dieser ganzen, heute nunmehr über 40 Jahre andauernden Tradition der Vogel-Fütterung, stand seine kleine Enkelin. „Als sie noch ganz klein war, besuchten wir mehrfach die Stadt Luhačovice, in der es einen Menschen gab, dem die Vögel das Futter direkt aus der Hand pickten. Wir wollten dies auch in Piešťany ausprobieren,

aber die hiesigen Vögel waren an so etwas nicht gewöhnt.“ Karol Fano gab jedoch nicht klein bei und durch regelmäßige Besuche im Park schaffte er es allmählich, dass die Futterstellen nicht nur von Gefieder, sondern auch von Eichhörnchen aufgesucht wurden. Wie er sagt, gibt es davon im Park derzeit ganze 18. „Ich gehe bei jedem Wetter dorthin. Bei Frost, Wind und Schneefall genauso wie bei heißen Temperaturen. Immer um 9.00 Uhr früh und um 14.00 Uhr nachmittags. Wenn ich dann kurz pfeife, fliegt und rennt alles zu mir.“ Von der Liebe „Onkel Karols“ zur Natur zeugt auch die Tatsache, dass es in den ganzen 42 Jahren, in denen er das tägliche „Ritual“ der Fütterung abhält, bislang noch nicht vorgekommen ist, dass er nicht hingegangen wäre. „Nur ein einziges Mal, aber da war er im Krankenhaus und ließ sich wegen der Vögel auf eigenen Wunsch entlassen“, lacht seine Tochter. Heute besitzen die Vögel an der Futterstelle im Park auch eine eigene Informationstafel.

Für seine Aktivitäten im Bereich des Umweltschutzes und der Umweltentwicklung erhielt Karol Fano im Jahre 2008 den „Preis des Bürgermeisters der Stadt Piešťany“.

Der herausragende und edelmütige Einsatz dieses außergewöhnlichen Menschen blieb auch der Fernand Martinengo-Gesellschaft in Bratislava nicht verborgen. Dort durfte er sich Anfang September ein „Kristallherz“ abholen. „Mir ging es nie um Auszeichnungen, aber natürlich habe ich mich über sie gefreut“, fügt der bescheidene und nimmermüde 90-Jährige hinzu. ■

Úspechy slovenských paralympionikov sú od septembra 2012 vpísané do Chodníka slávy, ktorý sa nachádza na Kúpeľnom ostrove v Piešťanoch. Na mosadzných platniach, vložených do chodníka, sú zachytené mená všetkých úspešných športovcov, ktorí nás reprezentovali na paralympiádach.

As of September 2012, the achievements of the paralympians are now written in the Walk of Fame, located on the Spa Island in Piešťany. The names of all the successful athletes who represented us at the Paralympics have been etched in brass plates embedded in the pavement.

Die Erfolge der slowakischen Athleten bei den Paralympics sind seit September 2012 auf einem „Falk of Fame“ (slowakisch: Chodník slávy), auf der Kurinsel in Piešťany, niedergeschrieben. Auf mehreren, in einen Gehweg eingelassenen Messingplatten sind die Namen aller erfolgreichen Sportler, die uns bei den Paralympics repräsentiert haben, erfasst.

Slovenskí paralympionici majú vo svete športu vybudované kvalitné meno. Asi preto skrsol v hlave Jána Riapoša, predsedu Slovenského paralympijského výboru, jedinečný nápad. Vytvoril v Piešťanoch chodník s menami všetkých tých, ktorí si z paralympiád priniesli domov vzácne kovy. Toto miesto bolo vybrané zámerne, aby mnohí, ktorí prídu k úrazu alebo majú nejaké postihnutie, našli v týchto menách inšpiráciu. Pretože to nie je iba meno, ale aj silný príbeh človeka. Do chodníka bolo umiestnených desať kovových platní, znázorňujúcich desať doterajších paralympiád, na ktorých sa od vyhlásenia samostatnosti SR zúčastnili naši

Chodník slávy paralympijských víťazov

A Walk of Fame for Paralympic Victors
Der „Walk of Fame“ der Paralympics-Sieger

Barbora Piovarčiová

Foto Barbora Piovarčiová

▲ Tu sa začína Chodník slávy.
The Walk of Fame begins here.
Hier beginnt der „Walk of Fame“

paralympionici. Každá platňa obsahuje menoslov medailistov z konkrétnej paralympiády. "Veľa takých miest nie je, kde by sa takýto chodník hodil. Som veľmi rád, že je práve v piešťanských kúpeľoch," skonštatoval primátor Piešťan Remo Cicutto. Doteraz je na platniach 85 mien športovcov-medailistov. "Slovensko je malá krajina, som rád, že naši športovci zabojovali a získali si obdiv a sympatie ľudí na celom svete," povedal pri otvárani Chodníka slávy premiér

Robert Fico. O tom, že na Slovensku máme naozaj ľudí, ktorí napriek ťažkému životnému údelu dokázali zvíťaziť nielen nad sebou či strachom, ale poraziť aj súperov, svedčí aj posledná paralympiáda v Londýne. Nezabudnuteľnú príchuť mala aj pre člena Cyklistického klubu Piešťany Vladislava Janovjaka. Okrem toho, že pre Slovensko spolu so svojim návádzačom Róbertom Mitošinkom priniesol z Londýna bronz, sa mu dostalo tej cti, že sa stal vlajkonosičom slovenskej výpravy. "Bolo to veľmi emotívne, pociťoval som hrdosť. Ťažko sa na to hľadajú slová. Vychutnával som si to," dodal Janovjak. Chodník slávy začína úspechmi z Paralympiády v Lillehammeri (1994),

Foto Barbora Piovarčiová

▲ Slávnostného otvorenia Chodníka slávy sa zúčastnil aj premiér SR Robert Fico, minister školstva, vedy, výskumu a športu Dušan Čaplovič a primátor mesta Piešťany Remo Cicutto.

The Premier of the Slovak Republic Robert Fico, the Minister of Education, Science, Research and Sport Dušan Čaplovič and the Mayor of Piešťany Remo Cicutto all took part in the ceremonial opening of the Walk of Fame.

An der feierlichen Eröffnung des „Walk of Fame“ nahmen auch der slowakische Ministerpräsident Robert Fico, der slowakische Minister für Schulwesen, Wissenschaft, Forschung und Sport, Dušan Čaplovič, und der Bürgermeister der Stadt Piešťany, Remo Cicutto, teil.

▲ Slávnostné prestrihovanie pásky.
Ceremonial ribbon cutting.
Das feierliche Zerschneiden des Bandes

of those who have had accidents or have other disabilities can find inspiration among these names. Because these are not just names, but also the powerful story of human beings. Ten metal plaques were embedded in the walkway representing the ten Paralympics which the Slovak Republic has participated in since declaring independence. Each plaque contains the names of medallists from the respective Paralympics. "There are not many places suitable for such a walkway. I'm very happy that it's precisely here at the Piešťany Spa," Stated Piešťany Mayor Remo Cicutto. So far there are 85 names of medallists on the walk. "Slovakia is a small country, so I'm happy that our athletes have fought and gained the admiration and sympathy of people all over the world," said Premier Robert Fico at the opening of the Walk of Fame. This shows that in Slovakia there really are people, who despite being dealt a difficult fate, have managed to not only overcome their personal disadvantages and fears, but also to defeat their opponents, as evidenced by the recent Paralympics in London. It was also an unforgettable experience for member of the Piešťany Cycling Club Vladislav Janovjak. In addition to bringing home a bronze medal from London, with the guidance of Róbert Mitošinka, he also had the honour of being the flag bearer for the Slovak team. "It was very emotional, I felt pride. It's hard to find words. I truly savoured the moment," added Janovjak. The Walk of Fame begins with the achievements from the Paralympics in Lillehammer (1994), continuing

pokračuje Atlantou (1996), Naganom (1998), Sydney (2000), Salt Lake City (2002), Aténami (2004), Turínom (2006), Pekingom (2008), Vancouverom (2010) a končí, samozrejme, Londýnom. Všetci, na čele s Jánom Riapošom, veria, že na chodník po každej paralympiáde pribudne ďalšia platňa s niekoľkými menami. Chodník slávy je na ne pripravený! ■

Slovak paralympians have made a name for themselves in the world of sport. This is probably why Ján Riapoš, Chairman of the Slovak Paralympic Committee, came up with this unique idea; to create a walkway in Piešťany with the names of all of those who brought back precious metals from the Paralympics.

This spot was deliberately chosen so that many

with Atlanta (1996), Nagano (1998), Sydney (2000), Salt Lake City (2002), Athens (2004), Turin (2006), Peking (2008), Vancouver (2010) and ending, of course, with London. Everyone, led by Ján Riapoš, believes that another plaque with several more names will be added after each Paralympics. The Walk of Fame is ready for it! ■

Die slowakischen paralympischen Sportler haben sich in der Welt des Sports einen guten Namen gemacht. Und es war wahrscheinlich dieser Umstand, der den Vorsitzenden des Slowakischen Paralympischen Komitees, Ján Riapoš, auf eine hervorragende Idee brachte: einen Gehweg mit den Namen aller, die von den Paralympischen Spielen Edelmetall mit nach Hause brachten, in Piešťany zu errichten. Dieser Ort wurde bewusst gewählt, damit viele, die unter den Folgen eines Unfalls leiden oder eine Behinderung haben, in diesen Namen eine Inspiration finden können. Denn es ist nicht nur ein Name, sondern dahinter auch eine starke Geschichte eines Menschen. Zehn Metallplatten, die in den Gehweg eingelassen wurden, stehen für die zehn bisherigen Paralympics-Spiele, an denen seit der Unabhängigkeitserklärung der Slowakischen Republik unsere paralympischen Sportler teilgenommen haben. Jede Platte trägt die Namen der Medaillen-Gewinner der jeweiligen Paralympischen Spiele. "Es gibt nicht viele Orte die sich für solch einen Weg eignen würden. Ich freue mich sehr darüber, dass er ausgerechnet im Heilbad Piešťany errichtet wurde," sagte der Bürgermeister von Piešťany, Remo Cicutto. Bislang befinden sich auf den Platten insgesamt 85 Namen medaillenprämierter Sportler. "Die Slowakei ist ein kleines Land, ich freue mich, dass unsere Sportler mit so viel Einsatz kämpften und die Bewunderung und Sympathien von Menschen auf der ganzen Welt gewannen," sagte Ministerpräsident Robert Fico bei der Eröffnung des „Walk of Fame“. Davon, dass wir in der Slowakei tatsächlich Menschen haben, die es trotz ihres schweren Schicksals geschafft haben, nicht nur sich selbst und ihre Ängste zu überwinden, sondern auch ihre Gegner zu besiegen, zeugen auch die letzten Paralympischen Spiele in London. Ein unvergessliches Erlebnis bleiben sie auch für Vladislav Janovjak von dem Radsportclub Piešťany. Nicht nur, dass er mit seinem sehenden Tandemfahrer Róbert Mitošinka aus London für die Slowakei Bronze mitbrachte, sondern ihm wurde auch die Ehre zuteil, als Fahnenträger die slowakische Paralympics-Mannschaft anzuführen. "Es war sehr emotional, ich war stolz. Es ist schwierig, es in Worte zu fassen. Ich habe es sehr genossen", fügte Janovjak hinzu. Der „Walk of Fame“ beginnt mit den Erfolgreichen bei den Paralympischen Spielen in Lillehammer (1994), geht mit den Paralympics in Atlanta (1996), Nagano (1998), Sydney (2000), Salt Lake City (2002), Athen (2004), Turin (2006), Peking (2008) und Vancouver (2010) weiter und endet,

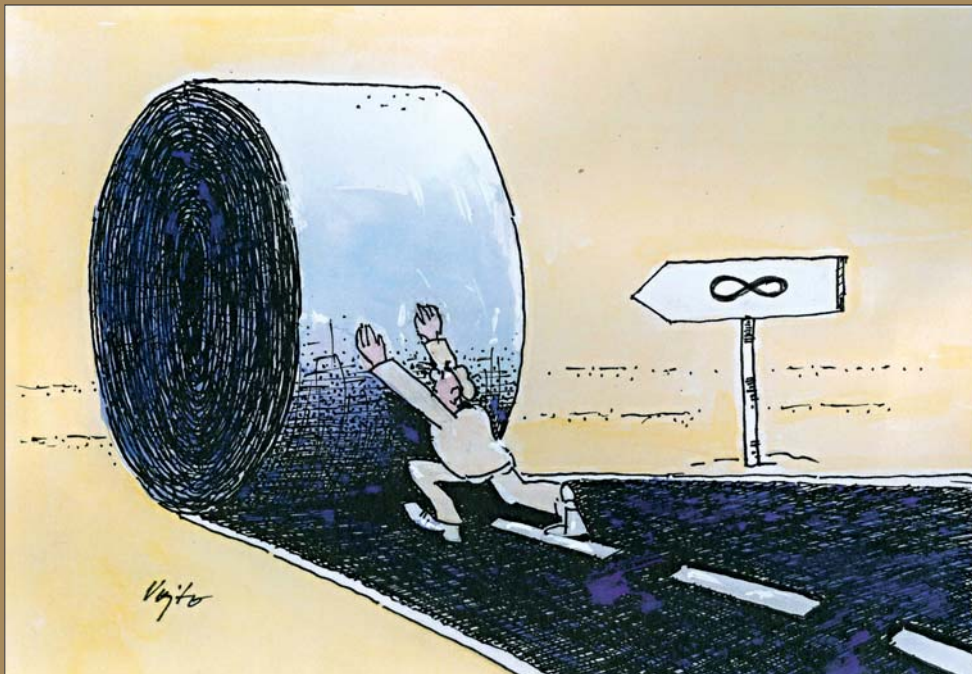
▲ Ján Riapoš, predseda Slovenského paralympijského výboru a iniciátor vytvorenia Chodníka slávy.
Ján Riapoš, Chairman of the Slovak Paralympic Committee and the man behind the creation of the Walk of Fame.
Ján Riapoš, Vorsitzender des Slowakischen Paralympischen Komitees und Initiator der Errichtung des „Walk of Fame“

Foto Barbora Piovarčiová

natürlich, mit London. Alle, beginnend mit Ján Riapoš, sind fest davon überzeugt, dass auf diesem Gehweg auch nach den kommenden Paralympischen Spielen jedes Mal eine neue Platte mit mehreren Namen hinzukommt. Der „Walk of Fame“ ist für sie bereit. ■

▲ Víťazi zo XIV. paralympijských hier Londýn 2012.
The winners from the XIV Paralympics Games in London 2012.
Sieger bei den XIV. Paralympics-Spielen in London 2012

Karikatúry Vojta Haringa

Cartoons
by Vojta Haring
Karikaturen
von Vojta Haring

INVITATIONS EINLADUNG

An Invitation to Winter Events 2012 - 2013 ■ Einladung zu Veranstaltungen - Winter 2012 - 2013

1. 12. 2012 - 15. 1. 2013

Výstava fotografií Antona Fialu.

Mestská knižnica, Piešťanské informačné centrum
a BLUE'S restaurant & pub.
Exhibition of Photographs by Anton Fiala.
Town Library, Piešťany Information Centre and BLUE'S restaurant & pub.
Fotografien von Anton Fiala - Ausstellung;
Stadtbibliothek, Informationszentrum Piešťany
und "BLUE'S Restaurant & Pub"

2. 12. 2012 o 17:00 h

Slávnostné rozsvietenie vianočného stromčeka a osvetlenia

Thermia Palace. Účinkuje Detský folklórny súbor z Trenčína

a mužský spevácky zbor Škrupinka

Ceremonial lighting of the Christmas Tree and Thermia Palace.

Performance by a children's folklore group from Trenčín
and the male vocal group Škrupinka

Feierliches Anleuchten des Weihnachtsbaumes

und Beleuchtung des Hotels Thermia Palace

Es treten auf: das Kinder - Folkloreensembles aus

Trenčín und der Männerchor „Škrupinka“

7. 12. 2012

Jazzové Vianoce. Big Band Battle: Swingový

a jazzový orchester Melody Makers s Ondřejom

Havelkom a Bratislava Hot Serenaders. Dom umenia

Jazz Christmas. Big Band Battle: Swing and jazz orchestra

Melody Makers with Ondřej Havelka and

Bratislava Hot Serenaders. House of Art

Jazz-Weihnachten. Big Band Battle: Swing- und Jazz-Orchester

"Melody Makers" mit Ondřej Havelka und

„Bratislava Hot Serenaders“. Haus der Kunst

7. 12. 2012 - 19. 12. 2012

Karikatúra & Jazz 2010 - 2012, Dom umenia

Cartoon & Jazz 2010 - 2012, House of Art

Karikatur & Jazz 2010 - 2012, Haus der Kunst

8. - 9. 12. 2012

Vianočné impresie, 6. ročník medzinárodného festivalu

adventnej a vianočnej piesne, KSC Fontána

Christmas Impressions, 6th annual international festival

of Advent and Christmas songs, KSC Fontána

Weihnachtsimpressionen, 6. internationales

Festival der Advents- und Weihnachtslieder, Kultur- und

Gesellschaftszentrum (KSC) „Fontána“

11. 12. 2012 - 6. 1. 2013

Ashot Arakelian - výstava ikon, KSC Fontána

exhibition of icons, KSC Fontána / Ikonen-Ausstellung, KSC „Fontána“

13. 12. 2012

Stanislav Štepka: Polooblačno

Účinkuje Radošinské naivné divadlo, Dom umenia

Stanislav Štepka: Polooblačno (Partly Cloudy),

Performed by the Radošina Amateur Theatre, House of Art

Stanislav Štepka: „Polooblačno“ (Teilweise bewölkt), Aufführung

des Theaterensembles „Radošinské naivné divadlo“, Haus der Kunst

14. 12. 2012

Štefan "Pišta" Bartuš & Jazz Brothers,

koncert. Art Jazz Gallery Kursalon

Štefan "Pišta" Bartuš & Jazz Brothers,

concert. Art Jazz Gallery Kursalon

Štefan "Pišta" Bartuš & Jazz Brothers,

Konzert. Art Jazz Gallery Kursalon

16. 12. 2012

Tretia adventná nedeľa s vianočným punčom primátora,

Námestie slobody

Third Advent Sunday with the Mayor's Christmas punch,

Freedom Square (Námestie slobody)

3. Adventssonntag mit Weihnachtspunsch des

Bürgermeisters, Námestie slobody

16. 12. 2012 20:00 h

Jan Jakub Ryba - Česká mše vánoční, Účinkuje Svatováclavský

chrámový sbor Dolní Bojanovice, Hotel Thermia Palace

Jan Jakub Ryba - Czech Christmas Mass, Performed by the

St. Wenceslas Church Choir from Dolní Bojanovice, Hotel Thermia Palace

Jan Jakub Ryba - „Česká mše vánoční“ (Böhmische Hirtenmesse),

Auftritt des Domchors „Svatováclavský chrámový sbor

Dolní Bojanovice“, Hotel Thermia Palace

17. 12. 2012

Bílé Vánoce Lucie Bílé, spoluúčinkuje Orchester

a zbor Petra Maláska, Dom umenia

White Christmas by singer Lucie Bílá together with the Petr Malásek Or-

chestra and Choir, House of Art

Weiße Weihnachten von Lucie Bílá, unter Mitwirkung des Orchesters und

des Chors von Petr Malásek, Haus der Kunst

20. 12. 2012

Petra Vlková Trio: Jazz & Beatles / koncert / concert / Konzert

Art Jazz Gallery Kursalon

21. 12. 2012

Swing Society Orchestra

Závěrečný koncert International Jazz.

Closing concert International Jazz / Abschlusskonzert International Jazz.

Art Jazz Gallery Kursalon

23. 12. 2012

Štvrtá adventná nedeľa s vianočným punčom primátora, Námestie slobody

The fourth Advent Sunday with the Mayor's punch, Freedom Square (Námestie slobody)

4. Adventssonntag mit Weihnachtspunsch des Bürgermeisters, Námestie slobody

26. 12. 2012

Plávanie otužilcov vo Váhu, 21. ročník,

Váh pri Kolonádovom moste, hotel Magnólia

Swimming with the „polar bears“ in the Váh, 21st annual,

Váh River near the Colonnade Bridge, hotel Magnólia

21. Treffen der Eisschwimmer zum baden in der Waag,

Kolonnadenbrücke, Hotel Magnólia

30. 12. 2012

Silvestrovský beh, 47. ročník, Kolonádový - Krajinský most

New Year's Eve run, 47th annual, Colonnade Bridge - Krajinský Bridge

47. Silvesterlauf, Kolonnadenbrücke - Krajinský Brücke

31. 12. 2012

Silvester - hudobno-zábavný program, Námestie slobody

New Year's Eve - music and entertainment program,

Freedom Square (Námestie slobody)

Silvester - Musik und Unterhaltung, Námestie slobody

1. 1. 2013

Novoročný koncert, KSC Fontána

New Year's Day concert, KSC Fontána

Neujahrskonzert, KSC „Fontána“

8. 1. - 3. 2. 2013

Koloman Sokol / výstava / exhibition / Ausstellung

KSC Fontána / KSC Fontána / KSC „Fontána“

29. 1. 2013

Stanislav Štepka: Polooblačno

Účinkuje Radošinské naivné divadlo, Dom umenia

Stanislav Štepka: Polooblačno (Partly Cloudy),

Performed by the Radošina Amateur Theatre, House of Art

Stanislav Štepka: „Polooblačno“ (Teilweise bewölkt), Aufführung

des Theaterensembles „Radošinské naivné divadlo“, Haus der Kunst

1. - 28. 2. 2013

Výstava Exotický hmyz, Malá scéna, Mestské kultúrne stredisko

Exhibition of Exotic Insects, Malá scéna, Town Cultural Centre

Ausstellung Exotische Insekten, Malá scéna (Kleine Bühne),

Städtisches Kulturzentrum

5. - 24. 2. 2013

ARTEX Bratislava / výstava / exhibition / Ausstellung

KSC Fontána / KSC „Fontána“

7. - 9. 2. 2013

Turnaj Vlada Dzurilla (SVK, BLR 19, GER, SUI), Zimný štadión

The Vlado Dzurilla Tournament in ice-hockey, (SVK, BLR 19, GER, SUI),

Winter Stadium

Vlado Dzurilla - Turnier (SVK, BLR 19, GER, SUI), Winterstadion

15. 2. 2013

Stanislav Štepka: Hra o láske - poetická komédia v dvoch častiach.

Divadlo HLAVINA z Radošiny, Dom umenia

Stanislav Štepka: Hra o láske (Play on Love) - poetic comedy in two acts.

HLAVINA Theatre from Radošina, House of Art

Stanislav Štepka: „Hra o láske“ (Ein Spiel über die Liebe) - zweiteilige poetische

Komödie. Theater „HLAVINA“ aus Radošina, Haus der Kunst

ZIMA 2012 - 2013

POZVÁNKA NA PODUJATIA

POZVÁNKA